

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Брюксел, 24 юни 2024 г.
(OR. en)

2022/0195(COD)
LEX 2321

PE-CONS 74/1/23
REV 1

ENV 1402
CLIMA 605
FORETS 193
AGRI 758
POLMAR 60
CODEC 2314

РЕГЛАМЕНТ

НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
ОТНОСНО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО НА ПРИРОДАТА
И ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/869

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 24 юни 2024 година

относно възстановяването на природата и за изменение на Регламент (ЕС) 2022/869

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура³,

¹ ОВ С 140, 21.4.2023 г., стр. 46.

² ОВ С 157, 3.5.2023 г., стр. 38.

³ Позиция на Европейския парламент от 27 февруари 2024 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 17 юни 2024 г.

като имат предвид, че:

- (1) За да се гарантира възстановяването на биологичното разнообразие и устойчивостта на природата на цялата територия на Съюза, е необходимо да се определят правила на равнището на Съюза за възстановяване на екосистемите. Възстановяването на екосистемите допринася и за целите на Съюза за смекчаване на изменението на климата и за адаптиране към него.
- (2) В съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“ (по-нататък „Европейския зелен пакт“), е определена амбициозна пътна карта за превръщане на Съюза в справедливо и благоденстващо общество с модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика, която има за цел опазването, съхранението и увеличаването на природния капитал на Съюза, както и защитата на здравето и благосъстоянието на гражданите от свързани с околната среда рискове и въздействия. Като част от Европейския зелен пакт в съобщението на Комисията от 20 май 2020 г., озаглавено „Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. – Да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот“, се определя стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.
- (3) Съюзът и неговите държавите членки са страни по Конвенцията за биологичното разнообразие⁴. В това си качество те са ангажирани с дългосрочната стратегическа визия, приета от Конференцията на страните на 18 – 29 октомври 2010 г. с Решение X/2 – Стратегически план за биологичното разнообразие за периода 2011 – 2020 г., съгласно която до 2050 г. биологичното разнообразие трябва да се цени, да се опазва, възстановява и използва разумно, като се поддържат екосистемните услуги, здрава планета и се осигуряват ползи, които са от съществено значение за всички хора.

⁴ ОВ L 309, 13.12.1993 г., стр. 3.

- (4) Глобалната рамка за биологичното разнообразие, приета на петнадесетото заседание на Конференцията на страните по Конвенцията за биологичното разнообразие на 7 – 19 декември 2022 г., определя ориентирани към действия глобални цели за спешни действия през десетилетието до 2030 г. Цел 1 е да се гарантира, че всички зони са обект на приобщаващи, интегрирани и включващи биологичното разнообразие процеси на пространствено планиране и/или ефективно управление, насочени към промените в земеползването и използването на морето; да се сведе почти до нула до 2030 г. загубата на зони от голямо значение за биологичното разнообразие, включително екосистеми с високо ниво на екологична цялост, като същевременно се зачитат правата на коренното население и местните общности, изложени в Декларацията на Организацията на обединените нации (ООН) за правата на коренното население. Цел 2 е да се гарантира, че до 2030 г. най-малко 30% от зоните с увредени сухоземни, вътрешни водни и морски и крайбрежни екосистеми са в процес на ефективно възстановяване с цел подобряване на биологичното разнообразие и екосистемните функции и услуги, както и екологичната цялост и свързаност. Цел 11 е да се възстанови, поддържа и увеличи приносът на природата за хората, включително екосистемните функции и услуги, като например регулирането на въздуха, водата и климата, здравето на почвите, опрашването и намаляването на риска от заболявания, както и защитата от природни опасности и бедствия, чрез природосъобразни решения и/или екосистемни подходи в полза на всички хора и природата. Глобалната рамка за биологичното разнообразие ще даде възможност за напредък към постигането на ориентирани към резултати цели за 2050 г.
- (5) Целите на ООН за устойчиво развитие, по-специално цели 14.2, 15.1, 15.2 и 15.3, се отнасят до необходимостта да се гарантират опазването, възстановяването и устойчивото използване на сухоземните и вътрешните сладководни екосистеми и техните услуги, по-специално горите, влажните зони, планините и сухите зони.

- (6) В резолюцията си от 1 март 2019 г. Общото събрание на ООН обяви периода 2021 – 2030 г. за десетилетие на ООН за възстановяване на екосистемите с цел подкрепа и увеличаване на усилията за предотвратяване, спиране и обръщане на процеса на деградация на екосистемите в световен мащаб и повишаване на осведомеността относно значението на възстановяването на екосистемите.
- (7) Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. има за цел да се гарантира, че биологичното разнообразие в Европа ще поеме по пътя на възстановяването до 2030 г. в полза на хората, планетата, климата и икономиката. В нея се предвижда амбициозен план на ЕС за възстановяване на природата с редица ключови ангажименти, включително ангажимент за представяне на предложение за правно обвързващи цели на ЕС за възстановяване на природата с цел възстановяване на увредените екосистеми, по-специално екосистемите с най-голям потенциал за улавяне и съхранение на въглерод, както и за предотвратяване и намаляване на въздействието на природните бедствия.
- (8) В своята резолюция от 9 юни 2021 г. относно стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. Европейският парламент категорично приветства ангажимента за изготвяне на законодателно предложение с обвързващи цели за възстановяване на природата и изрази становище, че в допълнение към общата цел за възстановяване следва да бъдат включени специфични за екосистемите, местообитанията и видовете цели за възстановяване, които обхващат горите, затревени площи, влажните зони, торфищата, опрашителите, свободно течащите реки, крайбрежните райони и морските екосистеми.

- (9) В заключенията си от 23 октомври 2020 г. Съветът призна, че предотвратяването на по-нататъшното влошаване на настоящото състояние на биологичното разнообразие и природата ще бъде от съществено значение, но не е достатъчно, за да се осигури полагащото се място на природата в нашия живот. Съветът отново потвърди, че е необходимо да се подходи по-амбициозно към възстановяването на природата, както е посочено в новия План на ЕС за възстановяване на природата, който включва мерки за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие отвъд площите под правна защита. Съветът заяви също, че очаква предложение за правно обвързващи цели за възстановяване на природата, основано на оценка на въздействието.

- (10) В Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. се определя ангажимент за предоставяне на правна защита на най-малко 30% от сухоземната територия, включително вътрешните води, и 30% от морските басейни в Съюза, като на най-малко една трета от площите под правна защита следва да се предостави строга защита, включително на всички останали девствени и вековни гори. В критериите и насоките за определяне на допълнителни площи под правна защита от държавите членки (наричани по-нататък „критерии и насоки“), разработени от Комисията през 2022 г. в сътрудничество с държавите членки и заинтересованите страни, се подчертава, че ако възстановените площи отговарят или се очаква да отговарят на критериите за площи под правна защита, след като възстановяването достигне пълния си ефект, тези възстановени площи следва също така да допринесат за постигането на целите на Съюза по отношение на площите под правна защита. В критериите и насоките се подчертава още, че площите под правна защита могат да осигурят важен принос към целите за възстановяване, заложи в Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г., като създават условията за успеха на усилията за възстановяване. Това важи по-специално за райони, които могат да се възстановят по естествен път, като се спира или ограничава натискът от човешката дейност. Поставянето на такива площи, включително в морската среда, под строга защита в някои случаи ще бъде достатъчно, за да доведе до възстановяване на природните ценности, които се намират в тях. Освен това в критериите и насоките се подчертава, че от всички държави членки се очаква да допринасят за постигането на целите на Съюза за площите под правна защита, установени в стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г., до степен, която е пропорционална на природните ценности в тях и на потенциала им за възстановяване на природата.

- (11) В Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. се поставя цел да се гарантира, че до 2030 г. няма да има влошаване на тенденциите в опазването или на състоянието на защитените местообитания и видове и че най-малко 30% от видовете и местообитанията, които понастоящем не са в благоприятно състояние, ще бъдат класифицирани в тази категория или ще е налице категорична положителна тенденция да попаднат в тази категория. В насоките, разработени от Комисията в сътрудничество с държавите членки и заинтересованите страни в подкрепа на постигането на тези цели, се подчертава, че за повечето от тези местообитания и видове вероятно ще бъдат необходими усилия за поддържането и възстановяването чрез спиране на настоящите отрицателни тенденции до 2030 г. или чрез поддържане на настоящите тенденции на стабилно или подобряващо се състояние, или чрез предотвратяване на намаляването на местообитанията и видовете с благоприятен природозащитен статус. Освен това в насоките се подчертава, че тези усилия за възстановяване трябва преди всичко да бъдат планирани, изпълнени и координирани на национално или регионално равнище и че при подбора и приоритизирането на видовете и местообитанията, които трябва да бъдат подобрени до 2030 г., трябва да се търсят полезни взаимодействия с други цели на Съюза и международни цели, по-специално с целите на политиката в областта на околната среда или климата.
- (12) В доклада на Комисията от 15 октомври 2020 г. „Състоянието на природата в Европейския съюз“ („Доклад от 2020 г. за състоянието на природата“) се отбелязва, че Съюзът все още не е успял да спре намаляването на защитените типове местообитания и видове от природозащитно значение за ЕС. Това намаляване се дължи най-вече на изоставянето на екстензивното земеделие, интензификация на практиките на управление, изменението на хидрологичните режими, урбанизацията и замърсяването, както и неустойчивите горскостопански дейности и използването на видовете. Освен това инвазивните чуждоземни видове и изменението на климата представляват големи и нарастващи заплахи за местната флора и фауна на Съюза.

- (13) Европейският зелен пакт ще доведе до постепенна и дълбока трансформация на икономиката на Съюза и неговите държави членки, което от своя страна ще окаже силно въздействие върху външната дейност на Съюза. Важно е Съюзът да използва своята търговска политика и широка мрежа от търговски споразумения, за да се ангажира с партньорите в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие и в световен мащаб, като същевременно насърчава еднаквите условия на конкуренция.
- (14) Целесъобразно е да се определи основна цел за възстановяване на екосистемите, за да се стимулират икономическите и обществените промени, създаването на висококачествени работни места и устойчивият растеж. Екосистемите с биологично разнообразие, като например влажни зони, сладководни басейни, гори, както и селскостопански зони, зони с рядка растителност, морски, крайбрежни и градски екосистеми, предоставят, ако са в добро състояние, редица основни екосистемни услуги, като ползите от възстановяването до добро състояние на увредените екосистеми във всички сухоземни и морски зони далеч надхвърлят разходите за възстановяване. В зависимост от икономическите, социалните, културните, регионалните и местните характеристики тези екосистемни услуги допринасят за широк спектър от социално-икономически ползи.
- (15) На своята 52-ра сесия през март 2021 г. Статистическата комисия на ООН прие Системата от интегрирани икономически сметки за околната среда – сметки за екосистемите (SEEA EA). SEEA EA представлява интегрирана и всеобхватна статистическа рамка за организиране на данни за местообитанията и ландшафта, за измерване на обхвата, състоянието и услугите на екосистемите, за проследяване на промените в активите на екосистемите и за свързване на тази информация с икономическата и друга човешка дейност.

- (16) Гарантирането на екосистеми с биологично разнообразие и справянето с изменението на климата са неразривно свързани помежду си. Естествените и природосъобразните решения, включително естествените въглеродни запаси и поглътителите на въглерод, са от основно значение за борбата с кризата, свързана с климата. В същото време кризата с климата вече е движещ фактор за промените в сухоземните и морските екосистеми и Съюзът трябва да се подготви за нарастващата интензивност, честота и разпространение на последиците от нея. В специалния доклад на Междуправителствения комитет по изменението на климата (МКИК) относно въздействието на глобалното затопляне с 1,5 С се посочва, че някои въздействия могат да бъдат дълготрайни или необратими. В шестия доклад за оценка на МКИК се посочва, че възстановяването на екосистемите ще бъде от основно значение за подпомагане на борбата с изменението на климата, както и за намаляване на рисковете за продоволствената сигурност. В своя доклад за глобална оценка на биологичното разнообразие и екосистемните услуги от 2019 г. Междуправителствената научно-политическа платформа за биологично разнообразие и екосистемни услуги (IPBES) изрази становище, че изменението на климата е основен движещ фактор на промяната в природата, и очакването въздействието му да се увеличи през следващите десетилетия, а в някои случаи да надхвърли въздействието на други фактори за промяна на екосистемите, като например промененото земеползване и използване на морето.

(17) С Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета⁵ се определя обвързваща цел за неутралност по отношение на климата в Съюза до 2050 г. и за отрицателни емисии след това, както и за отдаване на приоритетно значение на бързото и предвидимо намаляване на емисиите и същевременно за увеличаване на поглъщанията от естествени поглъщатели. Възстановяването на екосистемите може да допринесе значително за поддържането, управлението и развитието на естествените поглъщатели и за насърчаването на биологичното разнообразие успоредно с борбата с изменението на климата. В Регламент (ЕС) 2021/1119 се предвижда и изискване към компетентните институции на Съюза и държавите членки да гарантират постоянен напредък в повишаването на адаптивната способност, укрепването на устойчивостта и намаляването на уязвимостта от изменението на климата. В него се изисква също държавите членки да интегрират адаптирането към изменението на климата във всички области на политиката и да насърчават основаващото се на екосистемите адаптиране и природосъобразните решения. Природосъобразните решения са решения, които са вдъхновени от природата и се опират на нея и които са разходноефективни, едновременно осигуряват екологични, социални и икономически ползи и спомагат за изграждането на издръжливост. Такива решения внасят повече и по-разнообразна природа и природни елементи и процеси в градовете, ландшафтните и морски пространства, посредством адаптирани на местно равнище, ресурсноефективни и системни намеси. Следователно природосъобразните решения трябва да бъдат от полза за биологичното разнообразие и да подкрепят предоставянето на различни екосистемни услуги.

⁵ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

- (18) В съобщението на Комисията от 24 февруари 2021 г., озаглавено „Изграждане на устойчива на климатичните изменения Европа – новата стратегия на ЕС за адаптиране към изменението на климата“, се подчертава необходимостта да се насърчават природосъобразни решения и се признава, че икономически ефективно адаптиране към изменението на климата може да бъде постигнато чрез защита и възстановяване на влажните зони и торфищата, както и на крайбрежните и морските екосистеми, чрез разработване на зелени градски пространства и монтиране на зелени покриви и стени, както и чрез насърчаване и устойчиво управление на горите и земеделската земя. Наличието на по-голям брой екосистеми с биологично разнообразие води до по-голяма устойчивост към изменението на климата и осигурява по-ефективни начини за намаляване и предотвратяване на бедствия.

- (19) Политиката на Съюза в областта на климата е в процес на преразглеждане, за да следва траекторията, предвидена в Регламент (ЕС) 2021/1119 за намаляване на нетните емисии на парникови газове (емисиите след приспадане на поглъщанията) с най-малко 55% до 2030 г. спрямо равнищата от 1990 г. По-специално Регламент (ЕС) 2023/839 на Европейския парламент и на Съвета⁶ има за цел да засили приноса на поземления сектор към общите амбиции в областта на климата за 2030 г. и привежда целите по отношение на отчитането на емисиите и поглъщанията от сектора на земеползването, промените в земеползването и горското стопанство (ЗПЗГС) в съответствие със свързаните инициативи на политиките в областта на биологичното разнообразие. В това предложение се обръща специално внимание на необходимостта от запазване и подобряване на природосъобразните поглъщания на въглерод, подобряване на устойчивостта на екосистемите към изменението на климата, възстановяване на засегнатите от увреждане земи и екосистеми и възстановяване на оводняването в торфища. Освен това то цели също подобряване на мониторинга и отчитането на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земи, които подлежат на опазване и възстановяване. В този контекст е важно екосистемите във всички категории земи, включително горите, затревени площи, обработваемите земи и влажните зони, да бъдат в добро състояние, за да могат ефективно да улавят и съхраняват въглерод.
- (20) Както се посочва в съобщението на Комисията от 23 март 2022 г., озаглавено „Гарантиране на продоволствената сигурност и повишаване на гъвкавостта на продоволствените системи“, геополитическите събития допълнително подчертаха необходимостта от гарантиране на устойчивостта на продоволствените системи. Данните показват, че възстановяването на агроекосистемите има положително въздействие в дългосрочен план върху производството на храни и че възстановяването на природата действа като гарант за дългосрочната устойчивост и издръжливост на Съюза.

⁶ Регламент (ЕС) 2023/839 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2018/841 по отношение на обхвата, опростяването на докладването и правилата за съответствие и определянето на целите на държавите членки за 2030 г., и на Регламент (ЕС) 2018/1999 по отношение на подобряването на мониторинга, докладването, проследяването на напредъка и прегледа (ОВ L 107, 21.4.2023 г., стр. 1).

- (21) В окончателния доклад на Конференцията за бъдещето на Европа от май 2022 г. гражданите призовават Съюза да опазва и възстановява биологичното разнообразие, ландшафта и океаните, да премахне замърсяването и да насърчава знанията, осведомеността, образованието и диалозите за околната среда, изменението на климата, потреблението на енергия и устойчивостта.
- (22) Възстановяването на екосистемите, съчетано с усилия за намаляване на търговията и потреблението на екземпляри от дивата флора и фауна, ще спомогне и за предотвратяването и изграждане на резистентност към евентуални заразни болести със зоонозен потенциал в бъдеще, като по този начин се намали рискът от огнища на болести и пандемии, и ще подкрепи усилията на Съюза и в света за прилагане на подхода „Едно здраве“, който признава неразривната връзка между здравето на хората, здравето на животните и устойчивата и здрава природа.
- (23) Почвите са неразделна част от сухоземните екосистеми. В съобщението на Комисията от 17 ноември 2021 г., озаглавено „Стратегия на ЕС за почвите за 2030 г. – Извличане на ползите от здравите почви за хората, храните, природата и климата“, се подчертава необходимостта от възстановяване на увредените почви и подобряване на биологичното разнообразие на почвите. Глобалният механизъм – орган, създаден в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации за борба с опустиняването в страни, сериозно засегнати от засушаване и/или опустиняване, по-специално в Африка⁷, и секретариатът на Конвенцията изготвиха програма за определяне на цели за неутралност по отношение на деградацията на земите, с чиято помощ държавите да постигнат неутралност по отношение на деградацията на земите до 2030 г.

⁷ ОВ L 83, 19.3.1998 г., стр. 3.

- (24) Директива 92/43/ЕИО на Съвета⁸ и Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁹ имат за цел осигуряване на дългосрочната защита, опазване и оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания в Европа, както и на екосистемите, от които те са част. „Натура 2000“, която е създадена през 1992 г. и е най-голямата координирана мрежа от защитени зони в света, е основният инструмент за изпълнение на целите на тези две директиви. Настоящият регламент следва да се прилага на европейската територия на държавите членки, за които се прилагат Договорите, и съответно да се приведе в съответствие с директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО, както и с Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁰.
- (25) Комисията разработи рамка и насоки за определяне на доброто състояние на типовете местообитания, защитени съгласно Директива 92/43/ЕИО, и за определяне на достатъчно качество и количество за местообитанията на видовете, попадащи в приложното поле на посочената директива. Целите за възстановяване за тези типове местообитания и местообитанията на видовете могат да бъдат определени въз основа на тази рамка и насоки. Това възстановяване обаче няма да бъде достатъчно, за да се обърне процесът на загуба на биологично разнообразие и да се възстановят всички екосистеми. Поради това, за да се подобри биологичното разнообразие в мащаба на по-широките екосистеми, следва да се установят допълнителни задължения въз основа на специфични показатели.

⁸ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

⁹ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

¹⁰ Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19).

- (26) Въз основа на директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО и с цел да се подпомогне постигането на целите, заложи в тях, държавите членки следва да въведат мерки за възстановяване, за да се гарантира възстановяването на защитените местообитания и видове, включително дивите птици, във всички площи в Съюза, а също и в площи, които попадат извън „Натура 2000“.
- (27) Директива 92/43/ЕИО цели запазването и възстановяването на благоприятния природозащитен статус на естествените местообитания и видовете от дивата фауна и флора, които са от интерес за Съюза. В нея обаче не се определя краен срок за постигането на тази цел. По подобен начин в Директива 2009/147/ЕО не се определя краен срок за възстановяване на популациите от птици в Съюза.

- (28) Следва да се определят срокове за въвеждане на мерки за възстановяване в рамките на защитените зони по „Натура 2000“ и извън тях, за да се подобри постепенно състоянието на защитените типове местообитания в целия Съюз, както и с цел те да се възстановят отново до достигането на благоприятната референтна площ, необходима за постигане на благоприятен природозащитен статус на тези типове местообитания в Съюза. По целесъобразност до 2030 г., когато въвеждат мерки за възстановяване, държавите членки следва да отдават приоритет на площите с типове местообитания, които не са в добро състояние и които се намират в рамките на защитените зони по „Натура 2000“, като се има предвид съществената роля на тези зони за опазването на природата и фактът, че съгласно действащото право на Съюза вече съществува задължение за въвеждане на ефективни системи за гарантиране на дългосрочната ефективност на мерките за възстановяване в защитените зони по „Натура 2000“. За да се осигури необходимата гъвкавост за държавите членки при полагането на мащабни усилия за възстановяване, държавите членки следва да запазят възможността да въвеждат мерки за възстановяване в площи с типове местообитания, които не са в добро състояние и се намират извън защитените зони по „Натура 2000“, когато това е обосновано в контекста на специфичните местни обстоятелства и условия. Освен това е целесъобразно типовете местообитания да се групират в зависимост от екосистемата, към която принадлежат, и да се определят обвързани със срокове и количествено определени цели на районен принцип за съответните групи типове местообитания. Това ще позволи на държавите членки да избират кои местообитания да възстановят първо в рамките на групата.
- (29) Изискванията, определени за местообитанията на видовете, които попадат в приложното поле на Директива 92/43/ЕИО, и за местообитанията на дивите птици, които попадат в приложното поле на Директива 2009/147/ЕО, следва да бъдат сходни, като се обръща специално внимание на необходимата свързаност между двата типа местообитания, за да могат популациите на видовете да се развиват.

- (30) Необходимо е мерките за възстановяване на типовете местообитания да бъдат подходящи и целесъобразни за тези типове местообитания, за да се постигне добро състояние и благоприятни референтни площи възможно най-бързо с оглед постигане на благоприятен природозащитен статус за тези типове местообитания. Важно е мерките за възстановяване да бъдат необходимите за постигане на целите, обвързани със срокове и количествено определени на районен принцип. Необходимо е също така мерките за възстановяване на местообитанията на видовете да бъдат подходящи и целесъобразни за постигане на достатъчно качество и достатъчно количество възможно най-бързо с оглед постигането на благоприятния природозащитен статус на видовете.
- (31) Мерките за възстановяване, въведени съгласно настоящия регламент с цел възстановяване или запазване на определени типове местообитания, изброени в приложение I, като например затревени площи, типове местообитания на пустош или на влажни зони, могат в определени случаи да изискват отстраняването на гора, за да се възстанови основаното на опазване управление, което може да включва дейности като косене или паша. И възстановяването на природата, и спирането на обезлесяването са важни и взаимно подсилващи се екологични цели. Както е посочено в съображение 36 от Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета¹¹, Комисията ще разработи насоки, за да изясни тълкуването на определението „използване за селскостопански цели“, предвидено в същия регламент, по-специално във връзка с преобразуването на гори в земи, чиято цел не е използване за селскостопански цели.

¹¹ Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите, и за отмяна на Регламент (ЕС) № 995/2010 (ОВ L 150, 9.6.2023 г., стр. 206).

- (32) Важно е да се гарантира, че мерките за възстановяване, въведени съгласно настоящия регламент, водят до конкретно и измеримо подобряване на състоянието на екосистемите както на равнището на отделните подлежащи на възстановяване зони, така и на национално равнище и на равнището на Съюза.
- (33) За да се гарантира, че мерките за възстановяване са ефективни и че резултатите от тях могат да бъдат измервани с течение на времето, е от съществено значение да се отчита непрекъснато подобрене до постигането на добро състояние на площите, които са обект на такива мерки за възстановяване, с оглед подобряване на състоянието на местообитанията, попадащи в приложното поле на приложение I към Директива 92/43/ЕИО, да се възстановят отново тези местообитания и да се подобри свързаността им.
- (34) От съществено значение е също да се отчита непрекъснато подобрене в площите, които са обект на мерки за възстановяване, с оглед подобряване на качеството и количеството на местообитанията на видовете, попадащи в приложното поле на Директива 92/43/ЕИО, както и местообитанията на дивите птици, попадащи в приложното поле на Директива 2009/147/ЕО, което да допринесе за постигането на достатъчно количество и качество на местообитанията на тези видове.

- (35) Важно е да се гарантира, че площите, обхванати от типовете местообитания, попадащи в приложното поле на Директива 92/43/ЕИО, които са в добро състояние на територията на всички държави членки и на Съюза като цяло, се увеличават постепенно до достигането на благоприятната референтна площ за всеки тип местообитание и най-малко 90% на равнището на държавите членки от тази зона да бъде в добро състояние, което да позволи на тези типове местообитания в Съюза да постигнат благоприятен природозащитен статус. Държавите членки следва да имат право, когато това е надлежно обосновано и за типовете местообитания, които са често срещани и широко разпространени в Съюза и които обхващат над 3% от европейската територия на съответната държава членка, да прилагат процент по-нисък от 90% за зоната, която трябва да бъде в добро състояние за отделните типове местообитания, изброени в приложение I към настоящия регламент, ако този процент не възпрепятства постигането или поддържането на благоприятен природозащитен статус за тези типове местообитания, определен съгласно член 1, буква д) от Директива 92/43/ЕИО, на национално биогеографско равнище. Ако държава членка прилага тази дерогация, тя следва да я обоснове в националния си план за възстановяване.
- (36) Важно е да се гарантира, че качеството и количеството на местообитанията на видовете, които попадат в приложното поле на Директива 92/43/ЕИО, както и на местообитанията на дивите птици, попадащи в приложното поле на Директива 2009/147/ЕО, на европейската територия на държавите членки и на Съюза като цяло се увеличават постепенно, докато станат достатъчни, за да се осигури дългосрочното оцеляване на тези видове.

(37) Важно е държавите членки да въведат мерки, които имат за цел да гарантират, че в площите, обхванати от типовете местообитания, попадащи в приложното поле на настоящия регламент, които са обект на мерки за възстановяване, се отчита непрекъснато подобряване на състоянието до достигане на добро състояние, както и мерки, които имат за цел да гарантират, че след достигането на добро състояние тези типове местообитания не се влошават значително, така че да не застрашават дългосрочното запазване или постигане на добро състояние. Непостигането на тези резултати не означава неспазване на задължението за въвеждане на мерки, подходящи за постигането на тези резултати. Важно е освен това държавите членки да се стремят да полагат усилия с цел предотвратяване на значителното влошаване на площите, които включват такива типове местообитания, които вече са или в добро състояние или не са в добро състояние, но все още не са обект на мерки за възстановяване. Тези мерки са важни, за да се избегне увеличаването на необходимостта от възстановяване в бъдеще, и следва да са концентрирани върху площите с типове местообитания, определени от държавите членки в националните им планове за възстановяване, чието възстановяване е необходимо с оглед на постигането на целите за възстановяване. Целесъобразно е да се разгледа възможността за случаи на непреодолима сила, като например природни бедствия, които могат да доведат до влошаване на състоянието на площите, които включват тези типове местообитания, както и до неизбежни трансформации на местообитания, които са пряко причинени от изменението на климата. По отношение на площите извън защитените зони по „Натура 2000“ е целесъобразно да се вземе предвид и резултатът от план или проект от преимуществен обществен интерес, за който не съществуват алтернативни решения с по-малко вредни последици. За площите, които подлежат на мерки за възстановяване, това следва да се определя за всеки случай поотделно. За защитените зони по „Натура 2000“ плановите и проектите се разрешават в съответствие с член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО. Целесъобразно е да се гарантира, че държавите членки запазват възможността, при липса на алтернативи, да прилагат изискването за недопускане на влошаване на равнището на всеки биогеографски регион на своята територия за всеки тип местообитание и всяко местообитание на видове. Тази възможност следва да бъде разрешена при определени условия, включително при вземането на компенсаторни мерки за всяко значително влошаване. Когато като желан резултат от мярка за възстановяване дадена зона се преобразува от един тип местообитание, попадащо в обхвата на настоящия регламент, в друг тип местообитание, попадащо в обхвата на настоящия регламент, не следва да се счита, че състоянието на зоната се е влошило.

- (38) За целите на дерогациите от задълженията за непрекъснато подобряване и запазване на състоянието по отношение на площите извън извън защитените зони по „Натура 2000“ в настоящия регламент, държавите членки следва да считат, че инсталациите за производство на енергия от възобновяеми източници, тяхното свързване към мрежата, самата мрежа и активите за акумулиране са от преимуществовен обществен интерес. Държавите членки следва да могат да решат да ограничат прилагането на тази презумпция при надлежно обосновани и специфични обстоятелства, като например причини, свързани с националната отбрана. Държавите членки следва също да могат да предвидят изключение за тези проекти за енергия от възобновяеми източници в контекста на задължението, че не съществуват алтернативни решения с по-малко вредни последици за целите на прилагането на тези дерогации, при условие че проектите са били подложени на стратегическа екологична оценка или на оценка на въздействието върху околната среда. Разглеждането на такива инсталации като инсталации от преимуществовен обществен интерес и, когато е приложимо, ограничаването на изискването за оценка на алтернативни решения с по-малко вредни последици ще позволят на такива проекти да се възползват от опростена оценка във връзка с дерогациите от оценката за преимуществовен обществен интерес съгласно настоящия регламент.

- (39) Дейностите, чиято единствена цел е отбраната или националната сигурност, следва да имат най-висш приоритет. Поради това при въвеждането на мерки за възстановяване държавите членки следва да могат да предвидят изключение за площи, използвани за такива дейности, ако тези мерки се считат за несъвместими с продължителното използване на въпросните площи за военни цели. Освен това за целите на прилагането на разпоредбите на настоящия регламент относно дерогациите от задълженията за непрекъснато подобряване и запазване на състоянието по отношение на площите извън защитените зони по „Натура 2000“, държавите членки следва да имат право да допускат, че плановете и проектите, отнасящи се до такива дейности, са от преимуществовен обществен интерес. Държавите членки следва също да могат да предвидят изключение за такива плановете и проекти в контекста на задължението, че не съществуват алтернативни решения с по-малко вредни последици. Въпреки това, когато прилагат това изключение, държавите членки следва да са задължени да въведат мерки, доколкото това е разумно и осъществимо, с цел смекчаване на въздействието на тези плановете и проекти върху типовете местообитания.
- (40) В Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. се подчертава необходимостта от по-решителни действия за възстановяване на увредените морски екосистеми, включително богатите на въглерод екосистеми и местата, които са важни за хвърляне на хайвер и размножаване. В стратегията се предвижда също, че Комисията трябва да предложи нов план за действие за опазване на рибните ресурси и защита на морските екосистеми.

(41) Типовете морски местообитания, изброени в приложение I към Директива 92/43/ЕИО, са определени широко и включват много различни от екологична гледна точка подтипове с различен потенциал за възстановяване, което затруднява въвеждането на подходящи мерки за възстановяване от страна на държавите членки на нивото на тези типове местообитания. Поради това типовете морски местообитания, изброени в приложение I към посочената директива, следва да бъдат допълнително уточнени, като се използват съответните нива на класификация на морските местообитания в Европейската информационна система за природата (EUNIS). Държавите членки следва да определят благоприятни референтни площи за постигане на благоприятен природозащитен статус на всеки от тези типове местообитания, доколкото тези референтни площи все още не са уредени в друго законодателство на Съюза. Групата типове местообитания с морски меки седименти, съответстващи на някои от бентоносните широки типове местообитания, посочени в Директива 2008/56/ЕО, е широко представена в морските води на няколко държави членки. Поради това на държавите членки следва да се разреши да ограничат мерките за възстановяване, които се въвеждат постепенно, до по-малък дял от площта на тези типове местообитания, които не са в добро състояние, при условие че това не възпрепятства постигането или поддържането на добро състояние на околната среда, определено съгласно Директива 2008/56/ЕО, като се вземат предвид по-специално праговите стойности за дескрипторите за определяне на добро състояние на околната среда, посочени в точки 1 и 6 от приложение I към посочената директива, предвидени в съответствие с член 9, параграф 3 от същата директива, за степента на загуба на тези типове местообитания, за неблагоприятните последици върху състоянието на тези типове местообитания и за максимално допустимия обхват на тези неблагоприятни последици.

- (42) Когато опазването на крайбрежните и морските местообитания налага риболовните или аквакултурните дейности да бъдат регулирани, се прилага общата политика в областта на рибарството (ОПОР). В Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹² се предвижда по-специално, че ОПОР трябва да прилага екосистемен подход към управлението на рибарството и аквакултурите, за да гарантира, че отрицателното въздействие на риболовните дейности върху морската екосистема се свежда до минимум. Освен това в посочения регламент се посочва, че ОПОР се стреми да гарантира също, че при свързаните с рибарството дейности е избегнато влошаването на състоянието на морската среда.

¹² Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 22).

(43) За да се постигне целта за непрекъснато, дългосрочно и устойчиво възстановяване на биологичното разнообразие и за устойчивост на природата, държавите членки следва да се възползват в пълна степен от възможностите, предоставени в рамките на ОПОР. Държавите членки имат възможност, в рамките на изключителната компетентност на Съюза по отношение на опазването на морските биологични ресурси, да предприемат недискриминационни мерки за опазване и управление на рибните запаси и за поддържане или подобряване на природозащитния статус на морските екосистеми в границите на 12 морски мили. Освен това държавите членки с пряк управленски интерес съгласно определението в Регламент (ЕС) № 1380/2013 могат да се споразумеят да представят съвместни препоръки за мерки за опазване, които са необходими за спазване на задълженията, произтичащи от правото на Съюза в областта на околната среда. Когато държава членка включи в своя национален план за възстановяване мерки за опазване, необходими за осигуряването на принос за постигане на целите на настоящия регламент, които изискват представянето на съвместни препоръки, съответната държава членка следва да започне консултации и да представи тези съвместни препоръки в срок, който позволява навременното им приемане преди съответните срокове, с цел да се насърчи съгласуваността между различните политики за опазване на морските екосистеми. Тези мерки трябва да бъдат оценени и приети в съответствие с правилата и процедурите, предвидени в ОПОР.

- (44) Директива 2008/56/ЕО изисква от държавите членки да си сътрудничат двустранно и в рамките на регионалните и подрегионалните механизми за сътрудничество, включително чрез регионални морски конвенции, а именно Конвенцията за защита на морската среда на Североизточния Атлантически океан¹³, Конвенцията за защитата на морската среда в района на Балтийско море¹⁴, Конвенцията за защита на морската среда и на крайбрежните райони в Средиземноморието¹⁵ и Конвенцията за опазване на Черно море от замърсяване, подписана в Букурещ на 21 април 1992 г., както и, когато става въпрос за мерки в областта на рибарството, в контекста на регионалните групи, създадени в рамките на ОПОР.
- (45) Важно е да се въведат мерки за възстановяване и за местообитанията на определени морски видове, като акули и скатове, които попадат, например, в приложното поле на Конвенцията за опазване на мигриращите видове диви животни, подписана в Бон на 23 юни 1979 г., или в списъците на застрашените и застрашените от изчезване видове на регионалните морски конвенции, но са извън приложното поле на Директива 92/43/ЕИО, тъй като те имат важна функция в екосистемата.
- (46) В подкрепа на възстановяването и предотвратяването на влошаването на състоянието на сухоземните, сладководните, крайбрежните и морските местообитания, държавите членки имат възможност да определят допълнителни площи като „площи под правна защита“ или „площи под строга правна защита“, да прилагат други ефективни мерки за опазване на районен принцип и да насърчават мерки за опазване върху частни площи.

¹³ ОВ L 104, 3.4.1998 г., стр. 2.

¹⁴ ОВ L 73, 16.3.1994 г., стр. 20.

¹⁵ ОВ L 240, 19.9.1977 г., стр. 3.

(47) Градските екосистеми обхващат около 22% от сухоземната площ на Съюза и представляват зоната, в която живеят по-голямата част от гражданите на Съюза. Градските зелени пространства включват, наред с другото, градски гори, паркове и градини, градски ферми, улици с дървета, градски ливади и градски живи плетове. Градските екосистеми, както и другите екосистеми, разглеждани в настоящия регламент, осигуряват важни местообитания за биологичното разнообразие, по-специално за растения, птици и насекоми, включително опрашители. Те също така предоставят много други жизненоважни екосистемни услуги, сред които намаляване и контрол на риска от природни бедствия, например наводнения, ефекти на топлинния остров, охлаждане, отдих, филтриране на водата и въздуха, както и смекчаване на изменението на климата и адаптиране към него. Увеличаването на градското зелено пространство е важен параметър за измерване на засилването на способността на градските екосистеми да осигуряват тези жизненоважни услуги. Увеличаването на зелената покривка в даден градски район забавя оттичането на водата, намалявайки по този начин риска от замърсяване на реките от преливане на дъждовни води, и спомага за понижаване на летните температури и изграждане на устойчивост спрямо изменението на климата и осигурява допълнителна възможност за развитие на природата. Повишаването на равнището на градското зелено пространство в много случаи подобрява здравето на градската екосистема. На свой ред здравите градски екосистеми са от съществено значение за подпомагане на здравето на други ключови европейски екосистеми, например за свързване на природните зони в околните селски райони, подобряване на здравето на реките далеч от града, осигуряване на убежище и място за размножаване на видовете птици и опрашители, свързани със земеделските и горските местообитания, както и за осигуряване на важни местообитания за мигриращите птици.

- (48) Необходимо е значително да бъдат засилени действията, с които да се гарантира, че покритието на градските зелени пространства, по-специално дърветата, вече няма да бъде изложено на риск от намаляване. За да се гарантира, че градските зелени пространства продължават да предоставят необходимите екосистемни услуги, тяхната загуба следва да бъде спряна и те следва да бъдат възстановени и увеличени, включително чрез интегриране на екологосъобразна инфраструктура и природосъобразни решения, като например зелени покриви и зелени стени, при проектирането на сградите. Това интегриране може да допринесе за поддържане и повишаване не само на площта на градското зелено пространство, но също така, ако включва дървета, и за площта на покритието на дървесните корони в градските зони.
- (49) Научните доказателства сочат, че изкуствената светлина оказва отрицателно въздействие върху биологичното разнообразие. Изкуствената светлина може да окаже въздействие и върху човешкото здраве. Когато изготвят националните си планове за възстановяване съгласно настоящия регламент, държавите членки следва да могат да обмислят мерки за спиране, намаляване или отстраняване на светлинното замърсяване във всички екосистеми.

- (50) В Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. се изисква да се положат повече усилия за възстановяване на сладководните екосистеми и естествените функции на реките. Възстановяването на сладководните екосистеми следва да включва усилия за възстановяване на естествената свързаност на реките, както и на техните крайречни райони и заливни равнини, включително чрез премахване на изкуствените прегради, за да се подпомогне постигането на благоприятен природозащитен статус на реките, езерата и алувиалните местообитания и видовете, живеещи в местообитанията, защитени с директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО, както и постигането на една от основните цели на Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г., а именно възстановяването на най-малко 25 000 km свободно течащи реки, оценени спрямо 2020 г., когато беше приета Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. Що се отнася до премахването на преградите, държавите членки следва да премахнат най-вече остарелите, които вече не са необходими за производството на енергия от възобновяеми източници, речното корабоплаване, водоснабдяването или други цели.
- (51) През последните десетилетия опрашители в Съюза са намалели драстично, като един на всеки три вида пчели и пеперуди отбелязва намаляване, а един на всеки десет такива вида е на ръба на изчезване. Опрашители са от съществено значение за функционирането на сухоземните екосистеми, благосъстоянието на хората и продоволствената сигурност, тъй като опрашват диворастващи и култивирани растения. Докладът за 2021 г., основан на резултатите от проекта за интегрирана система за отчитане на природния капитал (INCA), осъществяван съвместно от службите на Комисията и Европейската агенция за околна среда (ЕАОС), показва, че приблизително 5 млрд. евро от годишната селскостопанска продукция на Съюза се дължат пряко на опрашители.

- (52) Със съобщението си от 1 юни 2018 г. Комисията стартира инициативата на ЕС за опрашителите в отговор на призивите на Европейския парламент и на Съвета за противодействие на намаляването им. Според доклада за напредъка от 27 май 2021 г. относно изпълнението на тази инициатива продължават да съществуват значителни предизвикателства при борбата с причините за намаляване на опрашителите, сред които и използването на пестициди. Както Европейският парламент, в своята резолюция от 9 юни, така и Съветът, в своите заключения от 17 декември 2020 г. относно Специален доклад № 15/2020 на Европейската сметна палата, призоваха за по-решителни действия в борбата с намаляването на опрашителите и за създаване на рамка за наблюдението им в целия Съюз, както и за ясни цели и показатели по отношение на ангажимента за обръщане на тенденцията на намаляване на опрашителите. В своя специален доклад, публикуван през 2020 г., Европейската сметна палата препоръча на Комисията да създаде подходящи механизми за управление и наблюдение на действията за противодействие на заплахите за опрашителите. В съобщението си от 24 януари 2023 г. Комисията представи преразгледана инициатива на ЕС за опрашителите, озаглавена „Преразглеждане на Инициативата на ЕС за опрашителите - Нов пакт за опрашителите“, в която се определят действията, които да бъдат предприети от Съюза и неговите държави членки за обръщане на тенденцията на намаляване на опрашителите до 2030 г.
- (53) Предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно устойчивата употреба на продукти за растителна защита има за цел да се регулира един от факторите за намаляване на опрашителите, като се забрани употребата на пестициди в екологично чувствителни зони, много от които са обхванати от настоящия регламент, например зони с местообитания на видовете опрашители, които са определени в европейските червени списъци на видовете като застрашени от изчезване.

(54) Необходими са устойчиви, издръжливи и богати на биологично разнообразие селскостопански екосистеми, за да се осигури безопасна, устойчива, питателна и достъпна храна. Чрез богатите на биологично разнообразие селскостопански екосистеми се повишава също така издръжливостта на селското стопанство спрямо изменението на климата и рисковете за околната среда, като същевременно се гарантират безопасността на храните и продоволствената сигурност и се създават нови работни места в селските райони, по-специално работни места, свързани с биологичното земеделие, както и със селския туризъм и отдиха. Ето защо Съюзът трябва да подобри биологичното разнообразие на своите земеделски земи чрез множество съществуващи практики, които благоприятстват или са съвместими с подобряването на биологичното разнообразие, включително чрез използването на екстензивно земеделие. Екстензивното земеделие е от жизненоважно значение за поддържането на много видове и местообитания в богатите на биологично разнообразие зони. Съществуват много екстензивни селскостопански практики, които носят многобройни и значителни ползи за опазването на биологичното разнообразие, екосистемните услуги и особеностите на ландшафта, като прецизното земеделие, биологичното земеделие, агроекологията, агролесовъдството и използваните с ниска интензивност постоянно затревени площи. Тези практики нямат за цел да спрат използването на земеделска земя, а по-скоро да адаптират този вид използване в полза на дългосрочното функциониране и производителност на селскостопанските екосистеми. Финансово привлекателните схеми за финансиране, позволяващи на собствениците, земеделските стопани и на други лица, стопанисващи земи доброволно да се ангажират с такива практики, са важни за постигането на дългосрочните ползи от възстановяването.

- (55) Необходимо е да се въведат мерки за възстановяване, за да се подобри биологичното разнообразие на селскостопанските екосистеми в целия Съюз, включително в площите, които не са обхванати от типове местообитания, попадащи в обхвата на Директива 92/43/ЕИО. Тъй като няма общ метод за оценка на състоянието на селскостопанските екосистеми, чрез който биха могли да бъдат определени специфични цели за възстановяване на селскостопанските екосистеми, е целесъобразно да се определи общо задължение за подобряване на биологичното разнообразие в селскостопанските екосистеми и да се измерва изпълнението на това задължение въз основа на подбор от показатели от индекса на полските пеперуди, запасите от органичен въглерод в обработваемите минерални почви или дела на земеделската земя с голямо разнообразие в особеностите на ландшафта.
- (56) Тъй като птиците, живеещи върху земеделски земи, са добре известни и широко признати ключови показатели за здравето на селскостопанските екосистеми, е целесъобразно да се определят цели за тяхното възстановяване. Задължени да постигнат тези цели следва да бъдат държавите членки, а не отделните земеделски стопани. Държавите членки следва да постигнат тези цели, като въведат ефективни мерки за възстановяване на земеделска земя и като сътрудничат със земеделските стопани и други заинтересовани страни и ги подкрепят при разработването и изпълнението на такива мерки на място.
- (57) Голямото разнообразие в особеностите на ландшафта на земеделската земя, включително буферни ивици, оборотно или трайно оставени земи под угар, живи плетове, отделни и групи дървета, дървесни редици, синори, малки парцели, канавки, водни течения, малки влажни зони, подпорни стени за терасиране, каменни пирамиди и стени, малки езера и културни обекти, осигуряват пространство за диви растения и животни, включително опрашители, предотвратяват ерозията и изтощаването на почвата, филтрират въздуха и водата, подпомагат смекчаването на изменението на климата и адаптирането към него, както и селскостопанската производителност на култури, зависими от опрашването. Производствените особености също могат да се считат за голямо разнообразие в особеностите на ландшафта при определени условия.

(58) Общата селскостопанска политика (ОСП) има за цел да подкрепя и засилва опазването на околната среда, включително биологичното разнообразие. Сред специфичните цели на тази политика е да допринесе за спирането на загубата на биологично разнообразие и обръщането на тази тенденция, за подобряването на екосистемните услуги и опазването на местообитанията и ландшафта. Съгласно новия стандарт на ОСП за добро земеделско и екологично състояние на земите № 8 (ДЗЕС 8), изложен в приложение III към Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и Съвета¹⁶, бенефициерите на свързани с площ плащания трябва да използват най-малко 4 % от обработваемата земя на равнището на земеделското стопанство като непроизводствени площи и елементи, включително оставена под угар земя, и да запазят съществуващите особености на ландшафта. Делът от 4 %, който се дължи на спазването на стандарта за ДЗЕС, може да бъде намален до 3 %, ако са изпълнени определени предпоставки. Това задължение ще допринесе за постигане от страна на държавите-членки на положителна тенденция по отношение на особености на ландшафта с голямо разнообразие в земеделски земи. Освен това в рамките на ОСП държавите членки имат възможността да въведат екосхеми за селскостопански практики, прилагани от земеделски стопани на земеделски площи, сред които например поддържане и създаване на особености на ландшафта или непроизводствени площи. По подобен начин в своите стратегически планове по ОСП държавите членки могат да включат и ангажименти за агроекология и климат, включително за по-доброто управление на особеностите на ландшафта, което надхвърля стандарта за ДЗЕС 8 или екосхемите. Проекти по подпрограма „Природа и биологично разнообразие“ по линия на програма LIFE, създадена с Регламент (ЕС) 2021/783 на Европейския парламент и на Съвета¹⁷, също така ще спомогнат за това до 2030 г. биологичното разнообразие на Европа по земеделските земи да започне да се възстановява, като подкрепят прилагането на директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО, както и стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.

¹⁶ Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1).

¹⁷ Регламент (ЕС) 2021/783 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на Програма за околната среда и действията по климата (LIFE) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1293/2013 (ОВ L 172, 17.5.2021 г., стр. 53).

(59) Възстановяването на органични почви и възстановяването на оводняването в тях, както е определено в Насоките на МКИК за националните инвентаризации на емисиите на парникови газове от 2006 г., които се използват за селското стопанство, т.е. като затревени площи или за отглеждане на култури, и представляват пресушени торфища, спомага за постигането на съществени ползи за биологичното разнообразие, за значително намаляване на емисиите на парникови газове, както и за други ползи за околната среда, като в същото време допринася за разнообразието на селскостопанския ландшафт. Държавите членки може да изберат между голям спектър от мерки за възстановяване на пресушени торфища в селското стопанство, които варират от преобразуване на обработваемата земя в постоянно затревени площи и мерки за екстензификация, придружени от намаляване на отводняването, до пълно възстановяване на оводняването с възможност за палудикултурни практики или въвеждане на образуваща торф растителност. Най-значителните ползи за климата се създават от възстановяването и възстановяването на оводняването в обработваеми земи, следвано от възстановяването на интензивно управлявани затревени площи. В интерес на гъвкавото изпълнение на целта за възстановяване на пресушени торфища, използвани за селскостопански цели, държавите членки следва да могат да отчитат както мерките за възстановяване и възстановяването на оводняването в пресушени торфища в зоните за добив на торф, така и — до известна степен — възстановяването и възстановяването на оводняването в пресушени торфища, използвани за друго земеползване, например гори, като принос за постигането на целите за възстановяване на пресушени торфища, използвани за селскостопански цели. Когато това е надлежно обосновано, ако възстановяването на оводняването в пресушени торфища, използвани за селскостопански цели, не може да бъде осъществено поради значителни отрицателни въздействия върху сградите, инфраструктурата, адаптирането към изменението на климата или други обществени интереси и не е възможно да бъде възстановено оводняването в торфищата, използвани за друго земеползване, следва да бъде възможно за държавите членки да намалят степента на възстановяването на оводняването в торфищата.

(60) За да се извлекат пълните ползи за биологичното разнообразие, възстановяването на зони на пресушени торфища и възстановяването на оводняването в тях следва да се простира и отвъд изброените в приложение I към Директива 92/43/ЕИО зони на типове местообитания във влажните зони, които трябва да бъдат възстановени и повторно установени. Данните за обхвата на органичните почви, както и за техните емисии и поглъщания на парникови газове, се наблюдават в рамките на докладването в сектора на ЗПЗГС и се включват в националните инвентаризации на парниковите газове на държавите членки, които се представят съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата. Възстановените торфища и торфищата с възстановено оводняване могат да продължат да се използват продуктивно по алтернативни начини. Така например палудикултурата, т.е. практиката на отглеждане на култури върху влажни торфища, може да включва отглеждане на различни видове тръстика, дървета за определени форми дървен материал, отглеждане на сини и червени боровинки, на сфагнов торф, както и паша на азиатски биволи. Тези практики следва да се основават на принципите на устойчивото управление и да са насочени към подобряване на биологичното разнообразие, така че да имат висока стойност както във финансово, така и в екологично отношение. Палудикултурата може да бъде от полза и за няколко вида, които са застрашени в Съюза, и същевременно да улесни свързаността на влажните зони и на популациите на съответните видове в Съюза. Финансирането за мерки за възстановяване и възстановяване на оводняването в пресушените торфища и за компенсиране на евентуални загуби на приходи може да дойде от широк кръг източници, включително разходи от бюджета на Съюза и програми на Съюза за финансиране.

- (61) В новата стратегия на ЕС за горите за 2030 г., изложена в съобщението на Комисията от 16 юли 2021 г., се очертава необходимостта от възстановяване на биологичното разнообразие на горите. Горите и другите залесени земи покриват над 43,5 % от сухоземното пространство на Съюза. Горските екосистеми, в които има богато биологично разнообразие, са уязвими по отношение на изменението на климата, но същевременно представляват естествен съюзник при адаптирането към изменението на климата и борбата с него и свързаните с климата рискове, включително чрез функциите си на въглеродни запаси и погълтители на въглерод, и осигуряват много други жизненоважни екосистемни услуги и ползи, като например дървен материал и дървесина, хранителни и други недървесни продукти, регулиране на климата, стабилизиране на почвите и контрол на ерозията и пречистване на въздуха и водата.
- (62) Необходимо е да се въведат мерки за възстановяване, за да се подобри биологичното разнообразие на горските екосистеми в целия Съюз, включително в площите, които не са обхванати от типовете местообитания, попадащи в приложното поле на Директива 92/43/ЕИО. Тъй като няма общ метод за оценка на състоянието на горските екосистеми, чрез който биха могли да бъдат посочени специфични цели за възстановяването им, е целесъобразно да се определи общо задължение за подобряване на биологичното разнообразие в горските екосистеми, както и да се измерва изпълнението му въз основа на това задължение въз основа на индекса на обикновените горски птици и на набор от други показатели — от стояща мъртва дървесина, паднала мъртва дървесина, дял на горите с неравномерна възрастова структура, свързаност на горите, запаси от органичен въглерод, дял на горите, в които преобладават местните дървесни видове, и разнообразие на дървесните видове.

- (63) При планирането и въвеждането на мерките за възстановяване, необходими за подобряване на биологичното разнообразие в горските екосистеми, и при определянето на задоволителни равнища на показателите за биологичното разнообразие за горите държавите членки следва да вземат предвид рисковете от горски пожари въз основа на местните обстоятелства. Държавите членки следва да използват най-добрите практики за намаляване на тези рискове, по-специално както е описано в Насоките на Комисията за предотвратяване на горските пожари на сушата, издадени през 2021 г.
- (64) В стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г. се определя ангажиментът за засаждане на най-малко 3 милиарда допълнителни дървета в Съюза до 2030 г. при пълно зачитане на екологичните принципи. В новата стратегия на ЕС за горите за 2030 г., изложена в съобщението на Комисията от 16 юли 2021 г., е включена пътна карта за изпълнението на този ангажимент, основана на общия принцип на засаждане и отглеждане на правилното дърво на правилното място и за правилната цел. На разположение е онлайн брояч за дървета като инструмент за записване на приноса и напредъка по ангажимента и държавите членки следва да регистрират засадените дървета в този инструмент. Както е посочено в Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. и в пътната карта в новата стратегия на ЕС за горите за 2030 г., на 17 март 2023 г. Комисията публикува Насоки относно стимулиращи биологичното разнообразие залесяване, повторно залесяване и засаждане на дървета. Тези насоки, които определят рамката от екологични принципи, които трябва да се вземат предвид, имат за цел да допринесат за ангажимента и по този начин да подкрепят прилагането на настоящия регламент.

(65) Целите и задълженията за възстановяване на местообитанията и видовете, защитени съгласно директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО, на опрашителите и на сладководните, градските, селскостопанските и горските екосистеми следва да се допълват и да имат полезно взаимодействие, за да се постигне основната цел за възстановяване на екосистемите във всички сухоземни територии и морски пространства на държавите членки. Мерките за възстановяване, необходими за постигането на една конкретна цел, в много случаи ще допринесат за постигането и на други цели или изпълнението на други задължения. Поради това държавите членки следва да планират стратегически мерките за възстановяване, за да увеличат максимално тяхната ефективност като принос за възстановяването на природата в целия Съюз. Освен това мерките за възстановяване следва да бъдат планирани по такъв начин, че да допринесат за смекчаването на изменението на климата и адаптирането към него, както и за предотвратяването и контрола на въздействието на природните бедствия, както и деградацията на земите. Те следва да са насочени към оптимизацията на екологичните, икономическите и социалните функции на екосистемите, включително техния потенциал за производителност, като се взема предвид техният принос за устойчивото развитие на съответните региони и общности. За да се избегнат нежелани последици, държавите членки следва също така да вземат предвид предвидимите социално-икономически въздействия и очакваните ползи от прилагането на мерките за възстановяване. Важно е държавите членки да изготвят подробни национални планове за възстановяване въз основа на най-добрите налични научни доказателства. Документираните записи за разпределението и за площите в миналото, както и за прогнозните промени в условията на околната среда, дължащи се на изменението на климата, следва да служат като основа за определянето на благоприятните референтни площи за типовете местообитания. Освен това е важно на обществеността бъдат предоставени навременни и ефективни възможности да участва в изготвянето на плановете. Държавите членки следва да вземат предвид специфичните условия и нужди на своята територия, за да могат чрез плановете да отговорят на съответните видове натиск, заплахи и фактори за загубата на биологично разнообразие, както и да си сътрудничат, за да гарантират възстановяването и свързаността през границите.

- (66) За да се гарантират полезни взаимодействия между различните мерки, които са били въведени и трябва да бъдат въведени с цел защита, опазване и възстановяване на природата в Съюза, при изготвянето на своите национални планове за възстановяване държавите членки следва да вземат предвид: мерките за опазване, установени за защитените зони по „Натура 2000“, и рамките за приоритетни действия, изготвени в съответствие с директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО; мерките за постигане на добро екологично и химично състояние на водните обекти, включени в плановете за управление на речните басейни, изготвени в съответствие с Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁸; морските стратегии за постигане на добро състояние на околната среда за всички морски региони на Съюза, изготвени в съответствие с Директива 2008/56/ЕО; националните програми за контрол на замърсяването на въздуха, изготвени съгласно Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета¹⁹; националните стратегии и планове за действие в областта на биологичното разнообразие, разработени в съответствие с член 6 от Конвенцията за биологичното разнообразие, както и мерките за опазване, приети в съответствие с Регламент (ЕС) № 1380/2013, и техническите мерки, приети в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1241 на Европейския парламент и на Съвета²⁰.

¹⁸ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

¹⁹ Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО (ОВ L 344, 17.12.2016 г., стр. 1).

²⁰ Регламент (ЕС) 2019/1241 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за опазване на рибните ресурси и защита на морските екосистеми чрез технически мерки, за изменение на регламенти (ЕО) № 1967/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и на регламенти (ЕС) № 1380/2013, (ЕС) 2016/1139, (ЕС) 2018/973, (ЕС) 2019/472 и (ЕС) 2019/1022 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 894/97, (ЕО) № 850/98, (ЕО) № 2549/2000, (ЕО) № 254/2002, (ЕО) № 812/2004 и (ЕО) № 2187/2005 на Съвета (ОВ L 198, 25.7.2019 г., стр. 105).

- (67) За да се осигури съгласуваност между целите на настоящия регламент и на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета²¹, Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета²² и Директива 98/70/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²³ по отношение на насърчаването на използването на енергия от възобновяеми източници, по-специално при изготвянето на националните планове за възстановяване, държавите членки следва да вземат предвид потенциала на проектите за енергия от възобновяеми източници за принос в постигането на целите за възстановяване на природата.

²¹ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

²² Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

²³ Директива 98/70/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 1998 г. относно качеството на бензиновите и дизеловите горива и за изменение на Директива 93/12/ЕИО на Съвета (ОВ L 350, 28.12.1998 г., стр. 58).

(68) Като се има предвид значението на последователното справяне с двойното предизвикателство, свързано със загубата на биологично разнообразие и изменението на климата, при възстановяването на биологичното разнообразие следва да се вземе предвид използването на енергията от възобновяеми източници, и обратно. Следва да може да се съчетават дейностите по възстановяване и внедряването на проекти за енергия от възобновяеми източници, когато е възможно, включително в зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници и специалните зони на електроенергийната мрежа. Съгласно Директива (ЕС) 2018/2001 от държавите членки се изисква да извършват координирано картографиране за внедряването на енергия от възобновяеми източници на своя територия, за да установят местния потенциал и наличната земна повърхност, подпочвени, морски или вътрешни води, които са необходими за разполагането на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници, и свързаната с тях инфраструктура, като например мрежи и съоръжения за съхранение, включително акумулиране на топлинна енергия, които са необходими за изпълнение най-малко на техния национален принос за постигане на преразгледаната цел за енергия от възобновяеми източници за 2030 г. Такива необходими зони, включително съществуващите инсталации и механизми за сътрудничество, трябва да са съизмерими с прогнозните криви и общо планираните инсталирани мощности по технологии за енергия от възобновяеми източници, предвидени в националните планове в областта на енергетиката и климата. Държавите членки следва да определят подгрупа от такива зони като зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. Зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници са конкретни места, на сушата или в морето, които са особено подходящи за инсталиране на централи за производство на енергия от възобновяеми източници, в които не се очаква експлоатацията на конкретен вид възобновяеми енергийни източници да окаже значително въздействие върху околната среда, с оглед на особеностите на избраната територия. Държавите членки трябва да отдават приоритет на изкуствени и застроени площи, например покриви и фасади на сгради, транспортна инфраструктура и тяхната пряка заобикаляща ги среда, зони за паркиране, земеделски стопанства, площадки за отпадъци, промишлени обекти, рудници, изкуствени вътрешни водни басейни, езера или резервоари и, когато е целесъобразно, обекти за пречистване на градски отпадъчни води, както и увредени земи, които не могат да се използват в селското стопанство.

В Директива (ЕС) 2018/2001 също така се посочва, че на държавите членки е позволено да приемат план или планове за определяне на специални инфраструктурни зони за внедряването на проекти за мрежи и акумулиране на енергия, необходими за включване на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система, когато не се очаква това внедряване да окаже значително въздействие върху околната среда или това въздействие може да бъде надлежно смекчено или, когато това не е възможно, компенсирано. Целта на тези зони трябва да бъде да се подкрепят и допълват зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. При определянето на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници и на специални инфраструктурни зони държавите членки следва да избягват площите под правна защита и да вземат предвид своите национални планове за възстановяване. Държавите членки следва да съгласуват разработването на националните планове за възстановяване с картографирането на зоните, които се изискват за постигането най-малко на националния им принос за целта за енергия от възобновяеми източници за 2030 г. и, когато е уместно, с определянето на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници и на специални зони на електроенергийната мрежа. По време на изготвянето на националните планове за възстановяване държавите членки следва да осигурят полезни взаимодействия с изграждането на инфраструктура за енергия от възобновяеми източници и енергийна инфраструктура и със зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници и на специални зони на електроенергийната мрежа, които са вече определени, и да гарантират, че функционирането на тези зони, включително процедурите на издаване на разрешения в тези зони, предвидени в Директива (ЕС) 2018/2001, остават непроменени.

- (69) За да се гарантират полезни взаимодействия с мерките за възстановяване, които вече са планирани или въведени в държавите членки, тези мерки следва да се признават и да се вземат предвид в националните планове за възстановяване. С оглед на посочената в шестия доклад за оценка на МКИК неотложна необходимост от предприемане на действие за възстановяването на увредени екосистеми, държавите членки следва да прилагат тези мерки успоредно с изготвянето на плановете за възстановяване.
- (70) В националните планове за възстановяване и в мерките за възстановяване на местообитанията, както и в мерките за предотвратяване на влошаването на състоянието на местообитанията, следва също така да се вземат предвид резултатите от научноизследователските проекти, които са от значение за оценката на състоянието на екосистемите, определянето и въвеждането на мерки за възстановяване и целите на наблюдението. Когато е целесъобразно, те следва също така да вземат предвид различното положение в различните региони на Съюза в съответствие с член 191, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), като например социалните, икономическите и културните изисквания и регионалните и местните характеристики, включително гъстотата на населението.

- (71) Целесъобразно е да бъде взето предвид специфичното положение на най-отдалечените региони на Съюза, посочени в член 349 от ДФЕС, в който се предвиждат специфични мерки за подкрепа на тези региони. Както е предвидено в стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г., следва да се обърне специално внимание на опазването и възстановяването на екосистемите на най-отдалечените региони, като се има предвид изключителната стойност на богатото им биологично разнообразие. Същевременно, по-специално при изготвянето на националните планове за възстановяване, следва да се вземат предвид свързаните разходи за опазване и възстановяване на тези екосистеми, както и отдалечеността, островният характер, малката площ, трудните релеф и климат на най-отдалечените региони. Държавите членки се насърчават да включат на доброволна основа специални мерки за възстановяване в най-отдалечените региони, които не попадат в обхвата на настоящия регламент.
- (72) ЕАОС следва да подпомага държавите членки при изготвянето на националните планове за възстановяване, както и при наблюдението на напредъка към постигането на целите за възстановяване и изпълнението на задълженията. Комисията следва да оцени дали националните планове за възстановяване са подходящи за постигането на тези цели и изпълнението на тези задължения, за изпълнение на общите цели на Съюза за съвместно обхващане, като цел на Съюза, във всички площи и екосистеми, попадащи в обхвата на настоящия регламент, на най-малко 20 % от сухоземните площи и най-малко 20 % от морските пространства до 2030 г., както и на всички екосистеми, които се нуждаят от възстановяване до 2050 г., целите за възстановяване на най-малко 25 000 km свободно течащи реки в Съюза до 2030 г., както и за да се допринесе за ангажимента за засаждане на най-малко 3 милиарда допълнителни дървета в Съюза до 2030 г.

(73) В доклада от 2020 г. за състоянието на природата се посочва, че значителен дял от информацията, докладвана от държавите членки в съответствие с член 17 от Директива 92/43/ЕИО и член 12 от Директива 2009/147/ЕО, по-специално относно природозащитния статус и тенденциите при местообитанията и видовете, които се защитават с тях, произтича от частични проучвания или се основава само на експертна оценка. От този доклад също така става видно, че статусът на няколко типа местообитания и видове, защитени съгласно Директива 92/43/ЕИО, все още не е известен. Запълването на тези пропуски в знанията и инвестирането в наблюдение и надзор са необходими, за да бъдат подкрепени солидни и научно обосновани национални планове за възстановяване. С цел да се увеличат навременността, ефективността и съгласуваността на различните методи за наблюдение, при наблюдението и надзора следва по най-добрия възможен начин да се прилагат резултатите от финансираните от Съюза научноизследователски проекти и проекти за иновации, новите технологии, като например *in situ* наблюдението и дистанционното наблюдение, като се използват космически данни и услуги, предоставяни в рамките на компонентите EGNOS (Европейска геостационарна служба за навигационно покритие), „Галилео“ и „Коперник“ от космическата програма на Съюза, създадена с Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета²⁴. С мисиите на ЕС „Възстановяване на нашите океани и води“, „Адаптиране към изменението на климата“ и „Пакт за почвите за Европа“, изложени в съобщението на комисията от 29 септември 2021 г. относно европейските мисии, ще бъде подкрепено изпълнението на целите за възстановяване.

²⁴ Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на космическа програма на Съюза и Агенция на Европейския съюз за космическата програма и за отмяна на регламенти (ЕС) № 912/2010, (ЕС) № 1285/2013 и (ЕС) № 377/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 69).

- (74) Предвид конкретните технически и финансови предизвикателства, свързани с картографирането и наблюдението на морската среда, държавите членки следва да могат, като допълнение към информацията, докладвана в съответствие с член 17 от Директива 92/43/ЕИО и в съответствие с член 17 от Директива 2008/56/ЕО, да използват информацията за натиска и заплахите или друга относима информация като основа за екстраполация при оценката на състоянието на морските местообитания, изброени в приложение II към настоящия регламент. Следва също така да бъде възможно този подход да се използва и като основа за планиране на мерки за възстановяване в морските местообитания в съответствие с настоящия регламент. Цялостната оценка на състоянието на морските местообитания, изброени в приложение II към настоящия регламент, следва да се основава на най-добрите налични познания и на най-новите научно-технически достижения.
- (75) С цел да се гарантира наблюдението на напредъка в изпълнението на националните планове за възстановяване, въведените мерки за възстановяване, площите, в които се прилагат мерки за възстановяване, и данните за описа на преградите, с които се нарушава непрекъснатостта на реките, следва да се въведе система, с която от държавите членки да се изисква да създадат, актуализират и предоставят съответните данни за резултатите от това наблюдение. За електронното докладване на данните пред Комисията следва да се използва системата Reportnet на ЕАОС, а административната тежест за всички субекти следва да се ограничи, доколкото е възможно. За да се осигури подходяща инфраструктура за обществен достъп, докладване и обмен на данни между публичните органи, държавите членки следва, когато е уместно, да изготвят спецификациите на данните въз основа на спецификациите, посочени в директиви 2003/4/ЕО²⁵, 2007/2/ЕО²⁶ и (ЕС) 2019/1024²⁷ на Европейския парламент и на Съвета.

²⁵ Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на Директива 90/313/ЕИО на Съвета (ОВ L 41, 14.2.2003 г., стр. 26).

²⁶ Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) (ОВ L 108, 25.4.2007 г., стр. 1).

²⁷ Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно отворените данни и повторното използване на информацията от обществения сектор (ОВ L 172, 26.6.2019 г., стр. 56).

- (76) За да се гарантира ефективното прилагане на настоящия регламент, Комисията следва да подкрепя държавите членки при поискване чрез Инструмента за техническа подкрепа, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета²⁸, с който се предвижда съобразена с конкретните нужди техническа подкрепа за разработването и изпълнението на реформи. Техническата подкрепа, предвидена съгласно този инструмент, включва например укрепване на административния капацитет, хармонизиране на законодателните рамки и споделяне на съответните най-добри практики.
- (77) Комисията следва да докладва за напредъка, постигнат от държавите членки по отношение на постигане на целите за възстановяване и изпълнение на задълженията по настоящия регламент, въз основа на доклади за напредъка в целия Съюз, изготвени от ЕАОС, както и на други анализи и доклади, предоставени от държавите членки в съответните области на политиката, като например политиката за природата, морската политика и политиката за водите.

²⁸ Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за създаване на Инструмент за техническа подкрепа (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 1).

(78) За да се гарантира постигането на целите и изпълнението на задълженията, определени в настоящия регламент, от изключително значение са подходящите частни и публични инвестиции за възстановяване. Поради това държавите членки следва да включат в националните си бюджети разходите за целите в областта на биологичното разнообразие, включително алтернативните разходи и разходите за прехода, произтичащи от изпълнението на националните планове за възстановяване, и да отразят начина, по който се използва финансирането от Съюза. Що се отнася до финансирането от Съюза, разходите в рамките на бюджета на Съюза и програмите за финансиране на Съюза, като Програмата LIFE, Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), създаден с Регламент (ЕС) 2021/1139 на Европейския парламент и на Съвета²⁹, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ), създадени с Регламент (ЕС) 2020/2220 на Европейския парламент и на Съвета³⁰, Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд, създадени с Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета³¹

²⁹ Регламент (ЕС) 2021/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1004 (ОВ L 247, 13.7.2021 г., стр. 1).

³⁰ Регламент (ЕС) 2020/2220 на Европейския парламент и на Съвета от 23 декември 2020 г. за определяне на някои преходни разпоредби във връзка с подпомагането от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) през 2021 г. и 2022 г. и за изменение на регламенти (ЕС) № 1305/2013, (ЕС) № 1306/2013 и (ЕС) № 1307/2013 по отношение на ресурсите и на прилагането през 2021 г. и 2022 г. и Регламент (ЕС) № 1308/2013 по отношение на ресурсите и разпределението на това подпомагане за 2021 г. и 2022 г. (ОВ L 437, 28.12.2020 г., стр. 1).

³¹ Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60).

и Фонда за справедлив преход, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета³², както и Рамковата програма на Съюза за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета³³, допринасят за изпълнението на целите в областта на биологичното разнообразие с амбицията през 2024 г. да се заделят 7,5 %, а през 2026 и 2027 г. — 10 % от годишните разходи по многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., както е определено в Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета³⁴ (МФР за периода 2021—2027 г.) за цели в областта на биологичното разнообразие. Механизмът за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета³⁵, е допълнителен източник на финансиране за опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите. По отношение на програмата LIFE специално внимание следва да се обърне на целесъобразното използване на стратегическите проекти за опазване на природата като специфичен инструмент, с който би могло да бъде подпомогнато прилагането на настоящия регламент, чрез ефективно и ефикасно интегриране на наличните финансови ресурси.

³² Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1).

³³ Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1).

³⁴ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11).

³⁵ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (79) Изготвянето на националните планове за възстановяване не следва да предполага задължение за държавите членки да препрограмират всяко финансиране по линия на ОСП, ОПОР или други програми или инструменти за финансиране на селското стопанство и рибарството в рамките на МФР за периода 2021—2027 г. с цел прилагане на настоящия регламент.
- (80) Съществуват редица инициативи на равнището на Съюза, както и национални и частни инициативи, за стимулиране на частното финансиране, като например програмата InvestEU, създадена с Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета³⁶, по която се предлага възможности за мобилизиране на публични и частни средства в подкрепа, наред с другото, на подобряването на природата и биологичното разнообразие посредством проекти за зелена и синя инфраструктура, както и на въглеродното земеделие като екологосъобразен бизнес модел. Би могло да се насърчава финансирането на мерки за възстановяване на природата на място чрез частно или публично финансиране, включително основано на резултатите подпомагане и иновативни схеми, като например схеми за сертифициране на поглъщанията на въглерод. Частните инвестиции биха могли да бъдат стимулирани и чрез схеми за публични инвестиции, включително финансови инструменти, субсидии и други инструменти, при условие че са спазени правилата за държавната помощ.

³⁶ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

- (81) За да се гарантира прилагането на настоящия регламент, от съществено значение са подходящите частни и публични инвестиции за мерки за възстановяване на природата. Поради това, в срок от 12 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент и след консултации с държавите членки, Комисията следва да представи доклад с анализ за установяване на евентуални пропуски във финансирането при прилагането на настоящия регламент. Докладът освен това следва да бъде придружен, когато е целесъобразно, от предложения за подходящи мерки, включително финансови мерки, за справяне с установените пропуски, например създаването на специално финансиране, без при това да се засягат правомощията на съзаконодателите във връзка с приемането на многогодишната финансова рамка за периода след 2027 г.
- (82) В съответствие с установената съдебна практика на Съда на Европейския съюз и съгласно принципа на лоялно сътрудничество, установен в член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), съдилищата на държавите членки са тези, които трябва да гарантират съдебната защита на правата на лицата съгласно правото на Съюза. Освен това член 19, параграф 1 от ДЕС изисква от държавите членки да установят правните средства, необходими за осигуряването на ефективна съдебна защита в областите, обхванати от правото на Съюза. Съюзът и неговите държави членки са страни по Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на ООН за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда³⁷ („Орхуска конвенция“). Съгласно Орхуската конвенция държавите членки трябва да гарантират, че съгласно съответната национална правна система членовете на заинтересованата общественост имат достъп до правосъдие.

³⁷ ОВ L 124, 17.5.2005 г., стр. 4.

- (83) При изготвянето и изпълнението на своите национални планове за възстановяване държавите членки следва да насърчават справедлив и обхващащ цялото общество подход. Те следва да въведат необходимите мерки за включване на местните и регионалните органи, собствениците на земя и ползвателите на земя и техните сдружения, организациите на гражданското общество, стопанската общност, научноизследователските и образователните общности, земеделските стопани, рибарите, горските стопани, инвеститорите и други заинтересовани страни и широката общественост във всички етапи от подготовката, прегледа и изпълнението на националните планове за възстановяване, и за насърчаване на диалога и разпространението на научно обоснована информация относно биологичното разнообразие и ползите от възстановяването.
- (84) Съгласно Регламент (ЕС) 2021/2115 стратегическите планове по ОСП имат за цел да допринесат за постигането и да бъдат в съответствие с дългосрочните национални целеви стойности, установени в законодателните актове, изброени в приложение XIII към посочения регламент, или произтичащи от тези актове. Настоящият регламент следва да бъде взет предвид, когато, в съответствие с член 159 от Регламент (ЕС) 2021/2115, Комисията преразглежда до 31 декември 2025 г. списъка, съдържащ се в приложение XIII към посочения регламент.
- (85) В съответствие с ангажимента, поет в 8-ата програма за действие за околната среда, изложен в Решение (ЕС) 2022/591 на Европейския парламент и на Съвета³⁸, държавите членки трябва постепенно да премахнат вредните за околната среда субсидии на национално равнище, като използват по най-добрия начин пазарните инструменти и инструментите за екологосъобразно бюджетиране и финансиране, включително инструментите, необходими за гарантиране на социално справедлив преход, и като подкрепят предприятията и другите заинтересовани страни при разработването на стандартизирани счетоводни практики за отчитане на природния капитал.

³⁸ Решение (ЕС) 2022/591 на Европейския парламент и на Съвета от 6 април 2022 г. относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2030 година (ОВ L 114, 12.4.2022 г., стр. 22).

(86) С цел да се гарантира необходимото адаптиране на настоящия регламент, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС във връзка с допълването на настоящия регламент чрез установяване и актуализиране на научнообоснован метод за мониторинг на разнообразието и популациите на опрашители и по отношение на изменението на приложения I—VII към настоящия регламент чрез адаптиране към научно-техническия прогрес на групите и списъците на типовете местообитания, списъка на морските видове, списъка на видовете, използван за индекса на обикновените птици, живеещи върху земеделски земи, описанието, единицата и методологията на показателите за биологично разнообразие за селскостопанските екосистеми и горските екосистеми и списъка на примерите за мерки за възстановяване, за да се вземе предвид опитът от прилагането на настоящия регламент или да се гарантира съгласуваност с типовете местообитания в EUNIS. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да изготви оценки на въздействието и да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, в съответствие с принципите, заложи в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество³⁹. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

³⁹ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- (87) С цел да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия по отношение на уточняването на методите за наблюдение на показателите за селскостопанските екосистеми, изброени в приложение IV към настоящия регламент, и показателите за горските екосистеми, изброени в приложение VI към настоящия регламент, на създаването на ръководни рамки за определяне на задоволителни нива на градското зелено пространство, на покритието на дървесните корони в градските екосистеми, на опрашителята, на показателите за биологично разнообразие за селскостопанските екосистеми, изброени в приложение IV към настоящия регламент, и за показателите за горските екосистеми, изброени в приложение VI към настоящия регламент, на определянето на единен формат за националните планове за възстановяване, и на определянето на формата, структурата и подробните правила за докладване на данни и информация на Комисията по електронен път. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰.
- (88) С цел да се даде възможност за бърза и ефективна реакция при настъпването на непредвидимо, извънредно и непредизвикано събитие, което е извън контрола на Съюза, със сериозни последици за целия Съюз за наличието на земя, необходима за осигуряване на достатъчно селскостопанско производство за консумация от Съюза на храни, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия по отношение на временното спиране на прилагането на съответните разпоредби на настоящия регламент, доколкото и за срок, които са строго необходими, до максимум 12 месеца, като същевременно се запазват целите на настоящия регламент. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.

⁴⁰ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (89) Комисията следва да извърши оценка на настоящия регламент. Съгласно Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество тази оценка следва да се основава на критериите за ефективност, ефикасност, важност, съгласуваност и добавена стойност, и следва да служи като основа за оценки на въздействието на възможности за допълнителни действия. Освен това Комисията следва да оцени необходимостта от установяване на допълнителни цели за възстановяване въз основа на общи методи за оценка на състоянието на екосистемите, които не са обхванати от членове 4 и 5 от настоящия регламент, като се вземат предвид най-новите научни доказателства.
- (90) Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета⁴¹ следва да бъде съответно изменен.
- (91) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно да се гарантира дългосрочното и устойчиво възстановяване на биологичното разнообразие и устойчивите екосистеми на европейската територия на държавите членки чрез мерки за възстановяване, които трябва да бъдат въведени от държавите членки за колективно постигане на целта на Съюза за възстановяване на сухоземните и морските пространства до 2030 г. и на всички площи, нуждаещи се от възстановяване до 2050 г., не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците от действието могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, с настоящия регламент не се надхвърля необходимото за постигането на тези цели,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

⁴¹ Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943 и на директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013 (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 45).

Глава I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се определят правила, които да допринасят за:
 - а) дългосрочното и устойчиво възстановяване на биологичното разнообразие и устойчивостта на екосистемите в сухоземните и морските пространства на държавите членки чрез възстановяване на увредените екосистеми;
 - б) постигане на основните цели на Съюза за смекчаване на изменението на климата, адаптиране към него и неутралност по отношение на деградацията на земите;
 - в) повишаване на продоволствената сигурност;
 - г) изпълнение на международните задължения на Съюза.

2. С настоящия регламент се установява рамка, чрез която държавите членки въвеждат ефективни мерки за възстановяване на районен принцип с цел до 2030 г. съвместно да обхванат, като цел на Съюза, във всички площи и екосистеми, попадащи в обхвата на настоящия регламент, най-малко 20% от сухоземните и най-малко 20% от морските пространства, а до 2050 г. – всички екосистеми, които се нуждаят от възстановяване.

Член 2
Географски обхват

Настоящият регламент се прилага за екосистемите, посочени в членове 4 – 12:

- а) на територията на държавите членки;
- б) в крайбрежните води на държавите членки, както са определени в член 2, точка 7 от Директива 2000/60/ЕО, тяхното морско дъно или тяхната геоложка основа;
- в) във водите, на морското дъно или геоложката основа откъм страната на откритото море спрямо контролната линия, по която се измерва протежението на териториалните води на държава членка, до най-крайната зона, в която държава членка има или упражнява суверенни права или юрисдикция в съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право от 1982 г.⁴²

Настоящият регламент се прилага само за екосистемите на европейската територия на държавите членки, за които се прилагат Договорите.

Член 3
Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „екосистема“ означава динамичен комплекс от растителни, животински, гъбни и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица, и включва типове местообитания, местообитания на видове и популации на видове;

⁴² ОВ L 179, 23.6.1998 г., стр. 3.

- 2) „местообитание на вид“ означава местообитание на вид съгласно определението в член 1, буква е) от Директива 92/43/ЕИО;
- 3) „възстановяване“ означава процесът на активно или пасивно подпомагане на възстановяването на дадена екосистема, за да се подобрят нейната структура и функции с цел опазване или повишаване на биологичното разнообразие и устойчивостта на екосистемата чрез подобряване на площта на типа местообитание до постигане на добро състояние, постигане на благоприятна референтна площ и подобряване на местообитание на вид до постигане на достатъчно количество и качество в съответствие с член 4, параграфи 1, 2 и 3 и член 5, параграфи 1, 2 и 3, и реализиране на целите и изпълнение на задълженията съгласно членове 8 – 12, включително постигане на задоволителни нива за показателите, посочени в членове 8 – 12;
- 4) „добро състояние“ означава по отношение на площта на типа местообитание – състояние, при което основните характеристики на типа местообитание, по-специално неговата структура и функции и характерни видове или характерен видов състав имат високо ниво на екологична цялост, стабилност и устойчивост, необходими за гарантиране на поддържането му в дългосрочен план, като по този начин допринасят за постигането или поддържането на благоприятен природозащитен статус на местообитанието, когато съответният тип местообитание е включен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО, а в морските екосистеми – допринасят за постигането или поддържането на добро състояние на околната среда;
- 5) „добро състояние на околната среда“ означава добро състояние на околната среда съгласно определението в член 3, точка 5 от Директива 2008/56/ЕО;
- 6) „благоприятен природозащитен статус на местообитание“ означава благоприятен природозащитен статус по смисъла на член 1, буква д) от Директива 92/43/ЕИО;

- 7) „благоприятен природозащитен статус на видовете“ означава благоприятен природозащитен статус по смисъла на член 1, буква и) от Директива 92/43/ЕИО;
- 8) „благоприятна референтна площ“ означава общата площ на тип местообитание в даден биогеографски регион или морски регион на национално равнище, която се счита за минимално необходима, за да се гарантира дългосрочната жизнеспособност на типа местообитание и неговите характерни видове или характерен видов състав, както и всички значителни екологични промени в нейния естествен ареал, и която се състои от настоящата площ на типа местообитание и, ако тази площ не е достатъчна за дългосрочната жизнеспособност на типа местообитание и неговите характерни видове или характерен видов състав, от площта, необходима за повторното установяване на типа местообитание; когато съответният тип местообитание е включен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО, това повторно установяване допринася за постигането на благоприятен природозащитен статус на местообитание, а в морските екосистеми това повторно установяване допринася за постигането или поддържането на добро състояние на околната среда;
- 9) „достатъчно качество на местообитание“ означава качеството на местообитание на вид, което дава възможност да бъдат изпълнени екологичните изисквания на даден вид на всеки етап от биологичния му цикъл, така че той да се запази в дългосрочен план като жизнеспособен компонент на местообитанието си в своя естествен ареал, като допринася за постигането или поддържането на благоприятен природозащитен статус на видовете, изброени в приложение II, IV или V към Директива 92/43/ЕИО, и спомага за опазването на популациите на видовете диви птици, обхванати от Директива 2009/147/ЕО, и, в допълнение, в морските екосистеми, като допринася за постигането или поддържането на добро състояние на околната среда;

- 10) „достатъчно количество на местообитание“ означава количеството на местообитание на вид, което дава възможност да бъдат изпълнени екологичните изисквания на даден вид на всеки етап от биологичния му цикъл, така че той да се запази в дългосрочен план като жизнеспособен компонент на местообитанието си в своя естествен ареал, като допринася за постигането или поддържането на благоприятен природозащитен статус на видовете, изброени в приложение II, IV или V към Директива 92/43/ЕИО, и спомага за опазването на популациите на видовете диви птици, обхванати от Директива 2009/147/ЕО и, в допълнение, в морските екосистеми, като допринася за постигането или поддържането на добро състояние на околната среда;
- 11) „много често срещан и широкоразпространен тип местообитание“ означава тип местообитание, който се среща в няколко биогеографски региона в Съюза с обхват над 10 000 km²;
- 12) „опрашител“ означава диво насекомо, пренасящо цветен прашец от прашника на дадено растение до близалцето на дадено растение, което дава възможност за оплождането и производството на семена;
- 13) „намаляване на популациите на опрашителите“ означава намаляване на изобилието или многообразието, или и двете, на опрашителите;
- 14) „местен дървесен вид“ означава дървесен вид, който се среща в рамките на своя естествен ареал, предишен или настоящ, и район на разпространение, т.е. в рамките на ареала, който заема естествено или който би могъл да заема без пряко или непряко въвеждане или грижа от страна на човека;
- 15) „местна административна единица“ или „LAU“ означава административно подразделение на ниско ниво на държава членка, под нивото на провинция, регион или държава, създадено в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета⁴³;

⁴³ Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. за установяване на обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS) (ОВ L 154, 21.6.2003 г., стр. 1).

- 16) „градски центрове“ и „кълстери от градски тип“ означава териториални единици, класифицирани в градовете и по-малките градове и предградията съгласно основаната на координатната мрежа типология, установена в съответствие с член 4б, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1059/2003;
- 17) „градове“ означава местни административни единици (LAU), в които най-малко 50% от населението живее в един или повече градски центрове, измерени чрез степента на урбанизация, установена в съответствие с член 4б, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕО) № 1059/2003;
- 18) „по-малки градове и предградия“ означава местни административни единици (LAU), в които по-малко от 50% от населението живее в градски център, но най-малко 50% от него живее в кълстер от градски тип, измерени чрез степента на урбанизация, установена в съответствие с член 4б, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕО) № 1059/2003;
- 19) „периферни градски райони“ означава райони в съседство с градски центрове или кълстери от градски тип, включващи най-малко всички райони в рамките на 1 километър, измерено от външните граници на тези градски центрове или кълстери от градски тип, и разположени в същия град или същия по-малък град и предградие като тези градски центрове или кълстери от градски тип;
- 20) „градско зелено пространство“ означава общата площ, заемана от дървета, храсти, храсталаци, постоянна тревна растителност, лишеи и мъхове, езера и водни течения, които се срещат в градовете или по-малките градове и предградията, изчислена въз основа на данните, предоставени от услугата за мониторинг на земната повърхност в рамките на компонента „Коперник“ на космическата програма на Съюза, създадена с Регламент (ЕС) 2021/696, и ако са налични за съответната държава членка – други подходящи допълнителни данни, предоставени от тази държава членка;

- 21) „покритие на дървесните корони в градските зони“ означава общата площ на дървесната покривка в градовете и по-малките градове и предградията, изчислена въз основа на данните за плътността на дървесната покривка, предоставени услугата за мониторинг на земната повърхност в рамките на компонента „Коперник“ на космическата програма на Съюза, създадена с Регламент (ЕС) 2021/696, и ако са налични за съответната държава членка – други подходящи допълнителни данни, предоставени от тази държава членка;
- 22) „свободно течаща река“ означава река или участък от река, чиято надлъжна, напречна и вертикална свързаност не е възпрепятствана от изкуствени структури, образуващи преграда, и чиито естествени функции са до голяма степен незасегнати;
- 23) „възстановяване на оводняването в торфище“ означава процес на превръщане на пресушената торфена почва във влажна торфена почва;
- 24) „зона за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници“ означава зона за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници съгласно определението в член 2, точка 9а от Директива (ЕС) 2018/2001.

Глава II

Цели и задължения за възстановяване

Член 4

Възстановяване на сухоземни, крайбрежни и сладководни екосистеми

1. Държавите членки въвеждат мерките за възстановяване, които са необходими за възстановяване до добро състояние на площите с типовете местообитания, изброени в приложение I, които не са в добро състояние. Тези мерки за възстановяване се прилагат по отношение на:
 - а) до 2030 г. – най-малко 30% от общата площ на всички типове местообитания, изброени в приложение I, която не е в добро състояние, както е определено количествено в националния план за възстановяване, посочен в член 15;
 - б) до 2040 г. – най-малко 60%, и до 2050 г. – най-малко 90% от площта на всяка група типове местообитания, изброени в приложение I, която не е в добро състояние, както е определено количествено в националния план за възстановяване, посочен в член 15.

За целите на настоящия параграф до 2030 г. държавите членки, по целесъобразност, дават приоритет на мерките за възстановяване в площите, които се намират в рамките на защитените зони по „Натура 2000“.

2. Чрез дерогация от параграф 1, първа алинея, букви а) и б) държавите членки могат, когато това е надлежно обосновано и за целите на посочения параграф, да изключат от съответната група типове местообитания много често срещани и широко разпространени типове местообитания, които обхващат повече от 3% от тяхната европейска територия.

Когато дадена държава членка прилага дерогацията, посочена в първа алинея, тя въвежда мерки за възстановяване:

- а) до 2050 г. – за площ, представляваща най-малко 80% от площта, която не е в добро състояние за всеки от тези типове местообитания;
- б) до 2030 г. – за най-малко една трета от посочения в буква а) процент; и
- в) до 2040 г. – за най-малко две трети от посочения в буква а) процент.

Дерогацията, посочена в първа алинея, се прилага само ако се гарантира, че процентът, посочен във втора алинея, буква а), не възпрепятства постигането или поддържането на благоприятен природозащитен статус на всеки от тези типове местообитания на национално биогеографско равнище.

- 3. Ако държава членка прилага дерогацията съгласно параграф 2, задължението, посочено в параграф 1, първа алинея, буква а), се прилага за цялата площ на всички останали типове местообитания, изброени в приложение I, която не е в добро състояние, а задължението, посочено в параграф 1, първа алинея, буква б), се прилага за останалите площи от съответните групи типове местообитания, изброени в приложение I, които не са в добро състояние.
- 4. Държавите членки въвеждат мерките за възстановяване, които са необходими за повторното установяване на типовете местообитания, изброени в приложение I, в площи, в които тези типове местообитания не се срещат, с цел постигане на благоприятната референтна площ за тези типове местообитания. Такива мерки се прилагат до 2030 г. за площи, представляващи най-малко 30% от допълнителната площ, необходима за достигане на общата благоприятна референтна площ за всяка група типове местообитания, изброени в приложение I, количествено определена в националния план за възстановяване, посочен в член 15, до 2040 г. за площи, представляващи най-малко 60% от тази площ, и до 2050 г. – 100% от тази площ.

5. Чрез дерогация от параграф 4 от настоящия член, ако дадена държава членка счита, че е невъзможно до 2050 г. да бъдат въведени мерки за възстановяване, които са необходими за достигане на благоприятната референтна площ за конкретен тип местообитание на 100% от площта, въпросната държава членка може да определи по-нисък процент на равнище между 90% и 100% в своя национален план за възстановяване, както е посочено в член 15, и да предостави подходяща обосновка. В този случай държавата членка постепенно въвежда мерки за възстановяване, които са необходими за постигане на този по-нисък процент до 2050 г. До 2030 г. тези мерки за възстановяване обхващат най-малко 30% от допълнителната площ, необходима за постигане на този по-нисък процент до 2050 г., а до 2040 г. те обхващат най-малко 60% от допълнителната площ, необходима за постигане на този по-нисък процент до 2050 г.
6. Ако държава членка прилага дерогацията съгласно параграф 5 за конкретни типове местообитания, задължението, посочено в параграф 4, се прилага за останалите типове местообитания, които са част от групите типове местообитания, изброени в приложение I, към които принадлежат тези конкретни типове местообитания.
7. Държавите членки въвеждат мерките за възстановяване на сухоземните, крайбрежните и сладководните местообитания на видовете, изброени в приложения II, IV и V към Директива 92/43/ЕИО, и на сухоземните, крайбрежните и сладководните местообитания на дивите птици, попадащи в приложното поле на Директива 2009/147/ЕО, като тези мерки, в допълнение към мерките за възстановяване, посочени в параграфи 1 и 4 от настоящия член, са необходими за подобряване на качеството и количеството на тези местообитания, включително чрез повторното им установяване, както и за подобряване на свързаността, до постигането на достатъчно качество и количество на тези местообитания.

8. Определянето на най-подходящите площи за мерки за възстановяване в съответствие с параграфи 1, 4 и 7 от настоящия член се основава на най-добрите налични знания и най-новите научни доказателства за състоянието на типовете местообитания, изброени в приложение I към настоящия регламент, определено според структурата и функциите, необходими за дългосрочното им поддържане, включително характерните за тях видове съгласно член 1, буква д) от Директива 92/43/ЕИО, както и за качеството и количеството на местообитанията на видовете, посочени в параграф 7 от настоящия член, като се използва информацията, докладвана съгласно член 17 от Директива 92/43/ЕИО и член 12 от Директива 2009/147/ЕО, и когато е целесъобразно – като се взема предвид различното състояние в различните региони, както е посочено в член 14, параграф 16, буква в) от настоящия регламент.
9. Държавите членки гарантират, че най-късно до 2030 г. състоянието на типовете местообитания е известно за най-малко 90% от площта, разпределена във всички типове местообитания, изброени в приложение I, и че до 2040 г. състоянието на всички площи на типовете местообитания, изброени в приложение I, е известно.
10. При мерките за възстановяване, посочени в параграфи 1 и 4, се обръща внимание на необходимостта от подобряване на свързаността между типовете местообитания, изброени в приложение I, и се вземат предвид екологичните изисквания на видовете, посочени в параграф 7, които се срещат в тези типове местообитания.
11. Държавите членки въвеждат мерки, чиято цел е да се гарантира, че в площите, които са обект на мерки за възстановяване в съответствие с параграфи 1, 4 и 7, се отчита непрекъснато подобряване на състоянието на типовете местообитания, изброени в приложение I, до достигане на добро състояние, както и непрекъснато подобряване на качеството на местообитанията на видовете, посочени в параграф 7, докато се постигне достатъчно качество на тези местообитания.

Без да се засяга Директива 92/43/ЕИО, държавите членки въвеждат мерки, чиято цел е да се гарантира, че няма значително влошаване на площите, в които е достигнато добро състояние и в които е постигнато достатъчно качество на местообитанията на видовете.

12. Без да се засяга Директива 92/43/ЕИО, не по-късно от датата на публикуване на техните национални планове за възстановяване в съответствие с член 17, параграф 6 от настоящия регламент, държавите членки полагат усилия да въведат необходимите мерки с цел предотвратяването на значителното влошаване на площите, в които се срещат типовете местообитания, изброени в приложение I към настоящия регламент, които са в добро състояние или които са необходими за постигането на целите за възстановяване, посочени в параграф 17 от настоящия член.
13. Във връзка с параграфи 11 и 12 от настоящия член, по отношение на площите извън защитените зони по „Натура 2000“ държавите членки могат, при липса на алтернативи, да прилагат определените в тези параграфи изисквания за недопускане на влошаване на равнището на всеки биогеографски регион на своята територия за всеки тип местообитание и всяко местообитание на видове, при условие че съответната държава членка уведоми Комисията за намерението си да прилага настоящия параграф до ... [шест месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент] и изпълнява задълженията, посочени в член 15, параграф 3, буква ж), член 20, параграф 1, буква й), член 21, параграф 1 и член 21, параграф 2, буква б).
14. По отношение на площите извън защитените зони по „Натура 2000“ задължението, посочено в параграф 11, не се прилага за влошаване на състоянието, причинено от:
 - а) непреодолима сила, включително природни бедствия;

- б) неизбежни промени в местообитанията, които са пряко причинени от изменението на климата;
 - в) план или проект от преимуществен обществен интерес, за който не съществуват алтернативни решения с по-малко вредни последици, като това се определя за всеки отделен случай; или
 - г) действие или бездействие от страна на трети държави, за което съответната държава членка не носи отговорност.
15. По отношение на площите извън защитените зони по „Натура 2000“ задължението, посочено в параграф 12, не се прилага за влошаване на състоянието, причинено от:
- а) непреодолима сила, включително природни бедствия;
 - б) неизбежни промени в местообитанията, които са пряко причинени от изменението на климата;
 - в) план или проект от преимуществен обществен интерес, за който не съществуват алтернативни решения с по-малко вредни последици; или
 - г) действие или бездействие от страна на трети държави, за което съответната държава членка не носи отговорност.
16. В рамките на защитените зони по „Натура 2000“ неизпълнението на задълженията, посочени в параграфи 11 и 12, е обосновано, ако се дължи на:
- а) непреодолима сила, включително природни бедствия;
 - б) неизбежни промени в местообитанията, които са пряко причинени от изменението на климата; или

- в) план или проект, разрешен в съответствие с член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО.

17. Държавите членки гарантират, че са налице:

- а) увеличаване на площта в добро състояние за типовете местообитания, изброени в приложение I, докато най-малко 90% от площта бъде в добро състояние и докато бъде достигната благоприятната референтна площ за всеки тип местообитание във всеки биогеографски регион на съответната държава членка;
- б) нарастваща тенденция към достатъчното качество и количество на сухоземните, крайбрежните и сладководните местообитания на видовете, изброени в приложения II, IV и V към Директива 92/43/ЕИО, и на видовете, попадащи в приложното поле на Директива 2009/147/ЕО.

Член 5

Възстановяване на морските екосистеми

- 1. Държавите членки въвеждат мерките за възстановяване, които са необходими за подобряване до добро състояние на площите с типовете местообитания, изброени в приложение II, които не са в добро състояние. Тези мерки се прилагат по отношение на:
 - а) до 2030 г. – най-малко 30% от общата площ на групи 1 – 6 на типовете местообитания, изброени в приложение II, която не е в добро състояние, както е определено количествено в националния план за възстановяване, посочен в член 15;

- б) до 2040 г. – най-малко 60%, и до 2050 г. – най-малко 90% от площта на всяка от групите 1 – 6 на типовете местообитания, изброени в приложение II, която не е в добро състояние, както е определено количествено в националния план за възстановяване, посочен в член 15;
- в) до 2040 г. – най-малко две трети от процента, посочен в буква г) от настоящия параграф, от площта на група 7 на типовете местообитания, изброени в приложение II, която не е в добро състояние, както е определено количествено в националния план за възстановяване, посочен в член 15; както и
- г) до 2050 г. – процент, определен съгласно член 14, параграф 3, от площта на група 7 на типовете местообитания, изброени в приложение II, която не е в добро състояние, както е определено количествено в националния план за възстановяване, посочен в член 15.

Процентът, посочен в първа алинея, буква г) от настоящия член, се определя така, че да не възпрепятства постигането или запазването на добро състояние на околната среда, определено съгласно член 9, параграф 1 от Директива 2008/56/ЕО.

2. Държавите членки въвеждат мерките за възстановяване, които са необходими за повторното установяване на типовете местообитания в групи 1 – 6, изброени в приложение II, в места, в които тези типове местообитания не се срещат, с цел постигане на благоприятната референтна площ за тези типове местообитания. Такива мерки се прилагат до 2030 г. за площи, представляващи най-малко 30% от допълнителната площ, необходима за достигане на благоприятната референтна площ за всяка група типове местообитания, количествено определена в националния план за възстановяване, посочен в член 15, до 2040 г. за площи, представляващи най-малко 60% от тази площ, и до 2050 г. – 100% от тази площ.

3. Чрез дерогация от параграф 2 от настоящия член, ако дадена държава членка счита, че е невъзможно до 2050 г. да бъдат въведени мерки за възстановяване, които са необходими за достигане на благоприятната референтна площ за конкретен тип местообитание на 100% от площта, въпросната държава членка може да определи по-нисък процент на равнище между 90% и 100% в своя национален план за възстановяване, както е посочено в член 15, и да предостави подходяща обосновка. В този случай държавата членка постепенно въвежда мерки за възстановяване, които са необходими за постигане на този по-нисък процент до 2050 г. До 2030 г. тези мерки за възстановяване обхващат най-малко 30% от допълнителната площ, необходима за постигане на този по-нисък процент до 2050 г., а до 2040 г. те обхващат поне 60% от допълнителната площ, необходима за постигане на този по-нисък процент до 2050 г.
4. Ако държава членка прилага дерогацията съгласно параграф 3 за конкретни типове местообитания, задължението, посочено в параграф 2, се прилага за останалата допълнителна площ, необходима за достигане на благоприятната референтна площ за всяка група типове местообитания, изброени в приложение II, към които принадлежат тези конкретни типове местообитания.
5. Държавите членки въвеждат мерките за възстановяване на морските местообитания на видовете, изброени в приложение III към настоящия регламент и в приложения II, IV и V към Директива 92/43/ЕИО, и на морските местообитания на дивите птици, попадащи в приложното поле на Директива 2009/147/ЕО, като тези мерки, в допълнение към мерките за възстановяване, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, са необходими за подобряване на качеството и количеството на тези местообитания, включително чрез повторното им установяване, както и за подобряване на свързаността, до постигането на достатъчно качество и количество на тези местообитания.

6. Определянето на най-подходящите места за мерки за възстановяване в съответствие с параграфи 1, 2 и 5 от настоящия член се основава на най-добрите налични знания и най-новите научно-технически достижения за определянето на състоянието на типовете местообитания, изброени в приложение II към настоящия регламент, както и на качеството и количеството на местообитанията на видовете, посочени в параграф 5 от настоящия член, като се използва информацията, докладвана съгласно член 17 от Директива 92/43/ЕИО, член 12 от Директива 2009/147/ЕО и член 17 от Директива 2008/56/ЕО.
7. Държавите членки гарантират, че състоянието е известно за следните площи:
- а) до 2030 г. – за най-малко 50% от площта, разпределена във всички типове местообитания в групи 1 – 6, изброени в приложение II;
 - б) до 2040 г. – за всички площи на типовете местообитания в групи 1 – 6, изброени в приложение II;
 - в) до 2040 г. – за най-малко 50% от площта, разпределена във всички типове местообитания в група 7, изброени в приложение II;
 - г) до 2050 г. – за всички площи в група 7, изброени в приложение II.
8. При мерките за възстановяване, посочени в параграфи 1 и 2, се обръща внимание на необходимостта от подобряване на екологичната съгласуваност и свързаността между типовете местообитания, изброени в приложение II, и се вземат предвид екологичните изисквания на видовете, посочени в параграф 5, които се срещат в тези типове местообитания.

9. Държавите членки въвеждат мерки, чиято цел е да се гарантира, че в площите, които са обект на мерки за възстановяване в съответствие с параграфи 1, 2 и 5, се отчита непрекъснато подобряване на състоянието на типовете местообитания, изброени в приложение II, до достигане на добро състояние, както и непрекъснато подобряване на качеството на местообитанията на видовете, посочени в параграф 5, докато се постигне достатъчно качество на тези местообитания.

Без да се засяга Директива 92/43/ЕИО, държавите членки въвеждат мерки, чиято цел е да се гарантира, че няма значително влошаване на площите, в които е достигнато добро състояние и в които е постигнато достатъчно качество на местообитанията на видовете.

10. Без да се засяга Директива 92/43/ЕИО, не по-късно от датата на публикуване на техните национални планове за възстановяване в съответствие с член 17, параграф 6 от настоящия регламент, държавите членки полагат усилия да въведат необходимите мерки с цел предотвратяване на значителното влошаване на площите, в които се срещат типовете местообитания, изброени в приложение II към настоящия регламент, които са в добро състояние или които са необходими за постигането на целите за възстановяване, посочени в параграф 14 от настоящия регламент.

11. По отношение на площите извън защитените зони по „Натура 2000“ задължението, посочено в параграф 9, не се прилага за влошаване на състоянието, причинено от:

- а) непреодолима сила, включително природни бедствия;
- б) неизбежни промени в местообитанията, които са пряко причинени от изменението на климата;

- в) план или проект от преимуществовен обществен интерес, за който не съществуват алтернативни решения с по-малко вредни последици, като това се определя за всеки отделен случай; или
 - г) действие или бездействие от страна на трети държави, за което съответната държава членка не носи отговорност.
12. По отношение на площите извън защитените зони по „Натура 2000“ задължението, посочено в параграф 10, не се прилага за влошаване на състоянието, причинено от:
- а) непреодолима сила, включително природни бедствия;
 - б) неизбежни промени в местообитанията, които са пряко причинени от изменението на климата;
 - в) план или проект от преимуществовен обществен интерес, за който не съществуват алтернативни решения с по-малко вредни последици; или
 - г) действие или бездействие от страна на трети държави, за което съответната държава членка не носи отговорност.
13. В рамките на защитените зони по „Натура 2000“ неизпълнението на задълженията, посочени в параграфи 9 и 10, е обосновано, ако се дължи на:
- а) непреодолима сила, включително природни бедствия;
 - б) неизбежни промени в местообитанията, които са пряко причинени от изменението на климата; или

- в) план или проект, разрешен в съответствие с член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО.

14. Държавите членки гарантират, че са налице:

- а) увеличаване на площта в добро състояние за типовете местообитания от групи 1 – 6 на типовете местообитания, изброени в приложение II, докато най-малко 90% от площта бъде в добро състояние и докато бъде достигната благоприятната референтна площ за всеки тип местообитание във всеки биогеографски регион на съответната държава членка;
- б) увеличаване на площта в добро състояние за типовете местообитания от група 7 на типовете местообитания, изброени в приложение II, докато най-малко процентът от площта, посочен в параграф 1, първа алинея, буква г), бъде в добро състояние и докато бъде достигната благоприятната референтна площ за всеки тип местообитание във всеки биогеографски регион на съответната държава членка;
- в) нарастваща тенденция към достатъчно качество и количество на морските местообитания на видовете, изброени в приложение III към настоящия регламент и в приложения II, IV и V към Директива 92/43/ЕИО, както и на видовете, попадащи в приложното поле на Директива 2009/147/ЕО.

Член 6

Енергия от възобновяеми източници

1. За целите на член 4, параграфи 14 и 15 и член 5, параграфи 11 и 12 се счита, че проектирането, изграждането и експлоатацията на централи за производството на енергия от възобновяеми източници, тяхното свързване към мрежата, самата свързана с тях мрежа, както и съоръженията за акумулиране на енергия, са от преимуществен обществен интерес. Държавите членки могат да ги освободят от изискването да не съществуват алтернативни решения с по-малко вредни последици съгласно член 4, параграф 14 и 15 и член 5, параграф 11 и 12, при условие че:
 - а) е извършена стратегическа екологична оценка в съответствие с условията, определени в Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁴⁴, или
 - б) са били подложени на оценка на въздействието върху околната среда в съответствие с условията, определени в Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴⁵.

⁴⁴ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30).

⁴⁵ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).

2. При надлежно обосновани и конкретни обстоятелства държавите членки могат да ограничат прилагането на параграф 1 до определени части от своята територия, както и до определени видове технологии или до проекти с определени технически характеристики, в съответствие с приоритетите, определени в техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999.

Ако държавите членки прилагат ограничения съгласно първа алинея, те информират Комисията за тези ограничения и ги обосновават.

Член 7

Национална отбрана

1. Когато въвеждат мерки за възстановяване за целите на член 4, параграфи 1, 4 или 7 и член 5, параграфи 1, 2 или 5, държавите членки могат да освободят от тях площи, използвани за дейности, чиято единствена цел е националната отбрана, ако тези мерки се считат за несъвместими с продължителното използване на площите за военни цели.
2. За целите на член 4, параграфи 14 и 15 и член 5, параграфи 11 и 12 държавите членки могат да предвидят плановете и проектите, предназначени единствено за целите на националната отбрана, да се считат за планове и проекти от преимуществен обществен интерес.

За целите на член 4, параграфи 14 и 15 и член 5, параграфи 11 и 12 държавите членки могат да освободят планове и проекти, чиято единствена цел е националната отбрана, от изискването да не съществуват алтернативни решения с по-малко вредни последици. Въпреки това, когато дадена държава членка прилага това изключение, държавата членка въвежда мерки, доколкото това е разумно и осъществимо, с цел смекчаване на въздействието на тези планове и проекти върху типовете местообитания.

Член 8

Възстановяване на градските екосистеми

1. До 31 декември 2030 г. държавите членки гарантират, че няма да има нетна загуба в общата национална площ на градското зелено пространство и на покритието на дървесните корони в градските зони в рамките на градските екосистемни зони, определени в съответствие с член 14, параграф 4, в сравнение със ... [годината на влизане в сила на настоящия регламент]. За целите на настоящия параграф държавите членки могат да изключат от тази обща национална площ градските екосистемни зони, в които делът на градското зелено пространство в градските центрове и клъстерите от градски тип надхвърля 45%, а делът на покритието на дървесните корони в градските зони надвишава 10%.
2. От 1 януари 2031 г. държавите членки постигат нарастваща тенденция при общата национална площ на градското зелено пространство, включително чрез интегриране на градско зелено пространство в сградите и инфраструктурата, в рамките на градските екосистемни зони, определени в съответствие с член 14, параграф 4, измерено на всеки шест години, считано от 1 януари 2031 г., до достигането на задоволително ниво, както е определено в съответствие с член 14, параграф 5.

3. Държавите членки постигат, в рамките на всяка градска екосистемна зона, определена в съответствие с член 14, параграф 4, нарастваща тенденция при покритието на дървесните корони в градските зони, измерено на всеки шест години, считано от 1 януари 2031 г., до достигането на задоволителното ниво, определено в съответствие с член 14, параграф 5.

Член 9

Възстановяване на естествената свързаност

на реките и естествените функции на съответните заливни равнини

1. Държавите членки изготвят опис на изкуствените прегради пред свързаността на повърхностните води и, като вземат предвид социално-икономическите функции на изкуствените прегради, определят преградите, които трябва да бъдат отстранени, за да се допринесе за постигането на целите за възстановяване, определени в член 4 от настоящия регламент, както и на целта на Съюза за възстановяване на най-малко 25 000 km свободно течащи реки в Съюза до 2030 г., без да се засяга Директива 2000/60/ЕО, по-специално член 4, параграфи 3, 5 и 7 от нея, и Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁶, по-специално член 15 от него.
2. Държавите членки премахват изкуствените прегради пред свързаността на повърхностните води, посочени в опис, изготвен съгласно параграф 1 от настоящия член, в съответствие с плана за премахването им, посочен в член 15, параграф 3, букви и) и н). При премахването на изкуствените прегради, държавите членки отстраняват като приоритет остарелите прегради, по-специално преградите, които вече не са необходими за производството на енергия от възобновяеми източници, речното корабоплаване, водоснабдяването, защитата от наводнения или други цели.

⁴⁶ Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа и за отмяна на Решение № 661/2010/ЕС (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 1).

3. В допълнение към премахването на изкуствените прегради в съответствие с параграф 2, държавите членки въвеждат мерки, необходими за подобряване на естествените функции на съответните заливни равнини.
4. Държавите членки гарантират поддържането на естествената свързаност на реките и естествените функции на съответните заливни равнини възстановени в съответствие с параграфи 2 и 3.

Член 10

Възстановяване на популациите на опрашителите

1. Държавите членки, посредством своевременното въвеждане на подходящи и ефективни мерки, подобряват разнообразието на опрашителите и обръщат тенденцията на намаляване на популациите на опрашителите най-късно до 2030 г. и след това постигат нарастваща тенденция при популациите на опрашителите, която се измерва поне на всеки шест години, считано от 2030 г., до постигането на задоволителни нива, определени съгласно член 14, параграф 5.
2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящия регламент чрез установяване и актуализиране на научно обоснован метод за мониторинг на разнообразието на опрашителите и популациите на опрашителите. Комисията приема първия от тези делегирани актове за установяване на такъв метод до ... [12 месеца след датата на влизането в сила на настоящия регламент].

3. С метода, посочен в параграф 2, се осигурява стандартизиран подход за събиране на годишни данни за изобилието и разнообразието на видовете опрашители в различните екосистеми, за оценка на тенденциите в популацията на опрашителите и ефективността на мерките за възстановяване, приети от държавите членки в съответствие с параграф 1.
4. Когато използват метода, посочен в параграф 2, държавите членки гарантират, че данните от мониторинга се събират от достатъчен брой обекти, за да се гарантира представителност за различните територии. Държавите членки насърчават гражданската наука при събирането на данни от мониторинга, когато това е целесъобразно, и осигуряват подходящи ресурси за изпълнението на тези задачи.
5. Комисията и съответните агенции на Съюза, по-специално ЕАОС, Европейският орган за безопасност на храните и Европейската агенция по химикали, в съответствие с възложените им мандати, координират дейностите си по отношение на опрашителите и при поискване от страна на държавите членки им предоставят информация в подкрепа на изпълнението на задълженията им по настоящия член. За тази цел Комисията, наред с другото, създава специална работна група и разпространява по координиран начин имащата отношение информация и експертен опит сред държавите членки.

Член 11

Възстановяване на селскостопанските екосистеми

1. Държавите членки въвеждат мерки за възстановяване, необходими за подобряване на биологичното разнообразие в селскостопанските екосистеми, в допълнение към площите, които са обект на мерки за възстановяване съгласно член 4, параграфи 1, 4 и 7, като вземат под внимание изменението на климата, социалните и икономическите потребности на селските райони и необходимостта да се гарантира устойчиво селскостопанско производство в Съюза.
2. Държавите членки въвеждат мерки, които целят постигането на нарастваща тенденция на национално равнище най-малко при два от следните три показателя за селскостопанските екосистеми, уточнени по-подробно в приложение IV, измервани в периода от ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент] до 31 декември 2030 г. и на всеки шест години след това, до достигането на задоволителните нива, определени в съответствие с член 14, параграф 5:
 - а) индекс на полските пеперуди;
 - б) запаси от органичен въглерод в обработваеми минерални почви;
 - в) дял на земеделската земя с голямо разнообразие в особеностите на ландшафта.

3. Държавите членки въвеждат мерки за възстановяване, чиято цел е да се гарантира, че индексът на обикновените видове птици, живеещи върху земеделски земи, определен на национално равнище въз основа на видовете, посочени в приложение V, индексирани на ... [дата: първия ден от месеца, следващ 12 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент] = 100, достига следните нива:
- а) за държавите членки, изброени в приложение V, с по-силно намалени в исторически план популации на птици, живеещи върху земеделски земи: 110 до 2030 г., 120 до 2040 г. и 130 до 2050 г.;
 - б) за държавите членки, изброени в приложение V, с по-слабо намалени в исторически план популации на птици, живеещи върху земеделски земи: 105 до 2030 г., 110 до 2040 г. и 115 до 2050 г.
4. Държавите членки въвеждат мерки, които целят възстановяване на органичните почви в селското стопанство, представляващи пресушени торфища. Тези мерки се прилагат най-малко по отношение на:
- а) 30% от тези площи до 2030 г., от които най-малко в една четвърт трябва да бъде възстановено оводняването;
 - б) 40% от тези площи до 2040 г., от които най-малко в една трета трябва да бъде възстановено оводняването;
 - в) 50% от тези площи до 2050 г., от които най-малко в една трета трябва да бъде възстановено оводняването;

Държавите членки могат да въведат мерки за възстановяване, включително възстановяване на оводняването, в местата за добив на торф и да отчитат тези площи като принос за постигането на съответните цели, посочени в първа алинея, букви а), б) и в).

Освен това държавите членки могат да въведат мерки за възстановяване с цел възстановяване на оводняваните органични почви, които представляват пресушени торфища, използвани за друго земеползване, различно от използване за селскостопански цели и добив на торф, и да отчитат тези площи с възстановено оводняване до максимум 40% като принос за постигането на целите, посочени в първа алинея, букви а), б) и в).

Мерките за възстановяване, които се състоят във възстановяване на оводняването в торфищата, включително постигане на необходимите нива на водите, допринасят за намаляването на нетните емисии на парникови газове и за увеличаването на биологичното разнообразие, като същевременно се вземат предвид националните и местните обстоятелства.

Когато това е надлежно обосновано, дадена държава членка може да намали степента на възстановяването на оводняването торфищата, които се използват за селскостопански цели, до по-малко от изискваното съгласно първа алинея, букви а), б) и в) от настоящия параграф, ако има вероятност това възстановяване на оводняването да окаже значително отрицателно въздействие върху инфраструктурата, сградите, адаптирането към изменението на климата или други обществени интереси и ако то не може да се извърши върху земя, различна от земеделска земя. Всяко подобно намаляване се определя в съответствие с член 14, параграф 8.

Задължението на държавите членки да постигнат целите за възстановяване на оводняването, посочени в първа алинея, букви а), б) и в), не предполага задължение за земеделските стопани и частните собственици на земя да възстановяват оводняваните земята си, за която възстановяването на оводняваните земеделска земя остава доброволно, без да се засягат задълженията, произтичащи от националното право.

По целесъобразност държавите членки стимулират възстановяването на оводняването, за да го превърнат в привлекателен вариант за земеделските стопани и частните собственици на земя, и насърчават достъпа до обучение и консултации за земеделските стопани и другите заинтересовани страни относно ползите от възстановяването на оводняването и вариантите за последващо управление на земята и свързаните с това възможности.

Член 12

Възстановяване на горските екосистеми

1. Държавите членки въвеждат мерки за възстановяване, необходими за подобряване на биологичното разнообразие на горските екосистеми, в допълнение към площите, които са обект на мерки за възстановяване съгласно член 4, параграфи 1, 4 и 7, като се отчитат рисковете от горски пожари.
2. Държавите членки постигат нарастваща тенденция на национално равнище при индекса на обикновените горски видове птици, уточнен по-подробно в приложение VI, измерван в периода от ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент] до 31 декември 2030 г. и на всеки шест години след това, до достигането на задоволителните нива, определени в съответствие с член 14, параграф 5.
3. Държавите членки постигат нарастваща тенденция на национално равнище най-малко при шест от следните седем показателя за горските екосистеми, уточнени по-подробно в приложение VI, избрани въз основа на способността им да докажат подобряването на биологичното разнообразие на горските екосистеми в рамките на съответната държава членка. Тенденцията се измерва в периода от ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент] до 31 декември 2030 г. и на всеки шест години след това, до достигането на задоволителните нива, определени в съответствие с член 14, параграф 5:
 - а) стояща мъртва дървесина;
 - б) паднала мъртва дървесина;
 - в) дял на горите с неравномерна възрастова структура;

- г) свързаност на горите;
 - д) запаси от органичен въглерод;
 - е) дял на горите, в които преобладават местните дървесни видове;
 - ж) разнообразие на дървесните видове.
4. Неизпълнението на задълженията, посочени в параграфи 2 и 3, е оправдано, ако се дължи на:
- а) мащабна непреодолима сила, включително природни бедствия, по-специално непланирани и неконтролирани горски пожари; или
 - б) неизбежни промени в местообитанията, които са пряко причинени от изменението на климата.

Член 13

Засаждане на три милиарда допълнителни дървета

1. При определянето и прилагането на мерките за възстановяване, насочени към изпълнението на целите и задълженията, определени в членове 4 и 8—12, държавите членки се стремят да допринесат за изпълнението на ангажимента за засаждане на най-малко три милиарда допълнителни дървета до 2030 г. на равнището на Съюза.

2. Държавите членки гарантират, че приносът им за изпълнение на ангажимента, определен в параграф 1, се осъществява при пълно зачитане на екологичните принципи, включително като се гарантира разнообразие на видовете и разнообразие на възрастовата структура, като се дава приоритет на местните дървесни видове, с изключение – в много специфични случаи и при конкретни условия – на неместните видове, които са се адаптирали към местната почва, и като се отчитат климатичният и екологичният контекст и условията на местообитанията, които играят роля за насърчаването на по-голяма устойчивост спрямо изменението на климата. Мерките за постигане на този ангажимент са насочени към повишаване на екологичната свързаност и се основават на устойчиво залесяване, повторно залесяване и засаждане на дървета и увеличаване на градското зелено пространство.

Глава III

Национални планове за възстановяване

Член 14

Изготвяне на националните планове за възстановяване

1. Държавите членки изготвят национален план за възстановяване и извършват подготвително наблюдение и научни изследвания, необходими, за да се определят мерките за възстановяване, чрез които да бъдат постигнати целите за възстановяване и да бъдат изпълнени задълженията, посочени в членове 4 – 13, и за да се допринесе за общите цели на Съюза, посочени в член 1, като вземат предвид най-новите научни доказателства.

2. Държавите членки определят количествено площта, която трябва да бъде възстановена, за да се постигнат целите за възстановяването, определени в членове 4 и 5, като вземат предвид състоянието на типовете местообитания, посочени в член 4, параграфи 1 и 4 и член 5, параграфи 1 и 2, както и качеството и количеството на местообитанията на видовете, посочени в член 4, параграф 7 и член 5, параграф 5, които се наблюдават в екосистемите, обхванати от член 2. Количественото определяне се основава, наред с другото, на следната информация:

- a) за всеки тип местообитание:
 - i) общата площ на местообитанието и карта на нейното настоящо разпределение;
 - ii) площта на местообитанието, която не е в добро състояние;
 - iii) благоприятната референтна площ, като се вземат предвид записите за историческото разпределение и прогнозираните промени в условията на околната среда, дължащи се на изменението на климата;
 - iv) площите, които са най-подходящи за повторното установяване на типовете местообитания с оглед на текущите и прогнозираните промени в условията на околната среда, дължащи се на изменението на климата;

- б) достатъчното качество и количество на местообитанията на видовете, необходими за постигане на техния благоприятен природозащитен статус, като се вземат предвид местата, които са най-подходящи за повторно установяване на тези местообитания, и необходимата свързаност между тях, за да могат популациите на видовете да се развиват, както и текущите и прогнозираните промени в условията на околната среда, дължащи се на изменението на климата, конкуриращите се нужди на местообитанията и видовете и наличието на земеделска земя с висока природна стойност.

За целите на количественото определяне на площта на всеки тип местообитание, която трябва да бъде възстановена, за да се постигнат целите за възстановяване, определени в член 4, параграф 1, буква а) и член 5, параграф 1, буква а), посочената в първа алинея, буква а), точка ii) от настоящия параграф площ на местообитанието, която не е в добро състояние, включва само онези площи, за които състоянието на типа местообитание е известно.

За целите на количественото определяне на площта на всеки тип местообитание, която трябва да бъде възстановена, за да се постигнат целите за възстановяване, определени в член 4, параграф 1, буква б) и член 5, параграф 1, букви б), в) и г), посочената в първа алинея, буква а), точка ii) от настоящия параграф площ на местообитанието, която не е в добро състояние, включва само онези площи, за които състоянието на типа местообитание е известно или трябва да бъде известно съгласно член 4, параграф 9 и член 5, параграф 7.

Когато държава членка възнамерява да приложи дерогацията, предвидена в член 4, параграф 2, тази държава членка определя процентите, посочени в същия член;

Когато държава членка възнамерява да приложи дерогацията, предвидена в член 4, параграф 5 и член 5, параграф 3, тази държава членка определя по-ниските проценти, избрани съгласно тези членове;

3. По отношение на група 7 на типовете местообитания, изброени в приложение II, държавите членки определят процента, посочен в член 5, параграф 1, буква г).
4. Държавите членки определят и картографират градските екосистемни зони, посочени в член 8, за всички свои градове и по-малки градове и предградия.

Градската екосистемна зона на град или по-малък град и предградие включва:

- а) целия град или по-малък град и предградие; или
- б) части от града или по-малкия град и предградието, включително най-малко неговите градски центрове, клъстери от градски тип и ако съответната държава членка прецени за уместно – периферни градски райони.

Държавите членки могат да обединят градските екосистемни зони на два или повече съседни града или по-малки градове и предградия, или и двете, в една градска екосистемна зона, обща за тези градове или по-малки градове и предградия, съответно.

5. До 2030 г. държавите членки определят, чрез открит и ефективен процес и оценка въз основа на най-новите научни доказателства, ръководната рамка, посочена в член 20, параграф 10, и, ако е налична, ръководната рамка, посочена в член 20, параграф 11, задоволителните нива за:
 - а) з популациите на опрашителите, посочени в член 10, параграф 1, и за всеки от показателите, посочени в член 12, параграф 2;
 - б) всеки от избраните показатели, посочени в член 11, параграф 2;

- в) всеки от избраните показатели, посочени в член 12, параграф 3;
 - г) градските зелени площи, посочено в член 8, параграф 2; и
 - д) покритието на дървесните корони в градските екосистеми, посочени в член 8, параграф 3.
6. Държавите членки определят и картографират земеделските и горските площи, които се нуждаят от възстановяване, по-специално местата, които поради интензификация или други фактори на управление се нуждаят от повишена свързаност и разнообразие на ландшафта.
7. В срок до ... [една година от датата на влизането в сила на настоящия регламент] всяка държава членка може да разработи методика за допълване на методиката, посочена в приложение IV, за да наблюдава голямото разнообразие в характеристиките на ландшафта, които не са включени в общата методика, посочена в описанието на голямото разнообразие в характеристиките на ландшафта във въпросното приложение. Комисията предоставя насоки относно рамката за разработване на тези методики в срок от ... [един месец от датата на влизането в сила на настоящия регламент].
8. Когато е приложимо, държавите членки определят намаляването на степента на възстановяване на оводняването в торфищата, използвани за селскостопански цели, както е посочено в член 11, параграф 4, пета алинея.
9. Държавите членки определят полезни взаимодействия с мерките за смекчаване на изменението на климата, адаптирането към него, неутралността по отношение на деградацията на земите и предотвратяването на бедствия и съответно отдават приоритет на мерките за възстановяване. Държавите членки вземат предвид също така:
- а) своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, посочени в член 3 от Регламент (ЕС) 2018/1999;

- б) дългосрочните си стратегии, посочени в член 15 от Регламент (ЕС) 2018/1999;
 - в) обвързващата обща цел на Съюза за 2030 г., определена в член 3 от Директива (ЕС) 2018/2001.
10. Държавите членки установяват полезни взаимодействия със селското и горското стопанство. Те също така набелязват съществуващите практики в областта на селското и горското стопанство, включително интервенциите по ОСП, които допринасят за целите на настоящия регламент.
11. Прилагането на настоящия регламент не предполага задължение за държавите членки да препрограмират финансирането по линия на ОСП, ОПОР или други програми и инструменти за финансиране на селското стопанство и рибарството в рамките на МФР за периода 2021 – 2027 г.
12. Държавите членки могат да насърчават внедряването на частни или публични схеми за подпомагане в полза на заинтересованите страни, прилагащи мерките за възстановяване, посочени в членове 4 – 12, включително управители и собственици на земи, земеделски стопани, горски стопани и рибари.

13. Държавите членки съгласуват разработването на националните планове за възстановяване с картографирането на зоните, които се изискват за постигането най-малко на националния им принос за целта за енергия от възобновяеми източници за 2030 г., и когато е уместно – с определянето на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници и на специални инфраструктурни зони. По време на изготвянето на националните планове за възстановяване на природата държавите членки осигуряват полезни взаимодействия с изграждането на инфраструктура за енергия от възобновяеми източници и енергийна инфраструктура и с евентуалните зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници и специални инфраструктурни зони, които са вече определени, и гарантират, че функционирането на тези зони, включително процедурите на издаване на разрешения, приложим в тези зони, както е предвидено в Директива (ЕС) 2018/2001, както и функционирането на проектите за мрежи, необходими за включване на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система, и съответният процес на издаване на разрешения, остават непроменени.
14. При изготвянето на своите национални планове за възстановяване държавите членки по-специално вземат предвид следното:
- а) мерките за опазване, установени за защитените зони по „Натура 2000“ в съответствие с Директива 92/43/ЕИО;
 - б) рамките за приоритетни действия, изготвени в съответствие с Директива 92/43/ЕИО;
 - в) мерките за постигане на добро количествено, екологично и химично състояние на водните обекти, включени в програмите от мерки и плановете за управление на речните басейни, изготвени в съответствие с Директива 2000/60/ЕО, както и в плановете за управление на риска от наводнения, изготвени в съответствие с Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁴⁷;

⁴⁷ Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно оценката и управлението на риска от наводнения (ОВ L 288, 6.11.2007 г., стр. 27).

- г) когато е приложимо, морските стратегии за постигане на добро състояние на околната среда за всички морски региони на Съюза, изготвени в съответствие с Директива 2008/56/ЕО;
 - д) националните програми за контрол на замърсяването на въздуха, изготвени съгласно Директива (ЕС) 2016/2284;
 - е) националните стратегии и плановете за действие в областта на биологичното разнообразие, разработени в съответствие с член 6 от Конвенцията за биологичното разнообразие;
 - ж) когато е приложимо, мерките за опазване и управление, приети в рамките на ОПОР;
 - з) стратегическите плановете по ОСП, изготвени в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/2115.
15. При изготвянето на своите национални плановете за възстановяване държавите членки вземат предвид и проектите за стратегически суровини от критично значение, когато са признати съгласно правото на Съюза.
16. При изготвянето на своите национални плановете за възстановяване държавите членки:
- а) може да използват различните примери за мерки за възстановяване, изброени в приложение VII, в зависимост от специфичните национални и местни условия и най-новите научни доказателства;
 - б) се стремят към оптимизация на екологичните, икономическите и социалните функции на екосистемите, както и на техния принос за устойчивото развитие на съответните региони и общности;

- в) могат да вземат предвид различното състояние в различните региони, свързано със социалните, икономическите и културните изисквания, с регионалните и местните характеристики и с гъстотата на населението. когато е целесъобразно, следва да се вземе предвид специфичното положение на най-отдалечените региони на Съюза, а именно тяхната отдалеченост, островният им характер, малката площ, трудните релеф и климат, както и богатото им биологично разнообразие и свързаните разходи за опазване и възстановяване на екосистемите им.
17. Когато е възможно, държавите членки насърчават полезните взаимодействия с националните планове за възстановяване на други държави членки, по-специално по отношение на трансграничните екосистеми или когато държавите членки имат общ морски регион или подрегион по смисъла на Директива 2008/56/ЕО.
18. Държавите членки могат, когато това е практически осъществимо и целесъобразно, за целите на създаването и прилагането на национални планове за възстановяване, във връзка с възстановяването и повторното установяване на морските екосистеми, да използват съществуващите регионални институционални структури за сътрудничество.
19. Когато държавите членки установят проблем, който има вероятност да попречи на изпълнението на задълженията за възстановяване и повторно установяване на морските екосистеми и който изисква мерки, по отношение на които те не са компетентни, поотделно или съвместно те се обръщат съответно към държавите членки, Комисията или международни организации с описание на установения проблем и на възможните мерки, с оглед на тяхното разглеждане и евентуално приемане.

20. Държавите членки гарантират, че планът за възстановяване се изготвя по открит, прозрачен, приобщаващ и ефективен начин и че на обществеността, включително на съответните заинтересовани страни, се предоставят навременни и ефективни възможности да участват в изготвянето му. Консултациите отговарят на изискванията, определени в Директива 2001/42/ЕО.

Член 15

Съдържание на националния план за възстановяване

1. Националният план за възстановяване обхваща периода до 2050 г. с междинни срокове, съответстващи на целите и задълженията, определени в членове 4 – 13.
2. Чрез дерогация от параграф 1 от настоящия член националният план за възстановяване, който трябва да бъде представен в съответствие с член 16 и член 17, параграф 6, може, по отношение на периода след 1 юли 2032 г. и докато бъде преразгледан в съответствие с член 19, параграф 1, да бъде ограничен до стратегически преглед на следното:
 - а) елементите, посочени в параграф 3; и
 - б) съдържанието, посочено в параграфи 4 и 5.

Преработеният национален план за възстановяване, изготвен в резултат на прегледа, който трябва да бъде извършен до 30 юни 2032 г. в съответствие с член 19, параграф 1, може, по отношение на периода след 1 юли 2042 г. и до преработването му до 30 юни 2042 г. в съответствие с член 19, параграф 1, да бъде ограничен до стратегически преглед на елементите и съдържанието, посочено в първа алинея от настоящия параграф.

3. Държавите членки включват следните елементи в своите национални планове за възстановяване, като използват единния формат, установен в съответствие с параграф 7 от настоящия член:
- а) количествено определяне на площите, които трябва да бъдат възстановени, за да се постигнат целите за възстановяване, определени в членове 4 – 12, въз основа на подготвителната работа, извършена в съответствие с член 14, и индикативните карти на потенциалните площи, които да бъдат възстановени;
 - б) ако държава членка прилага дерогацията, предвидена в член 4, параграф 5 или член 5, параграф 3, обосновка на причините, поради които не е възможно да се въведат мерки за възстановяване до 2050 г., които са необходими за достигане на благоприятната референтна площ на конкретен тип местообитание, и обосновка на по-ниския процент, определен съгласно посочените членове от тази държава членка;
 - в) описание на планираните или въведените мерки за възстановяване за постигане на целите за възстановяване и изпълнение на задълженията, определени в членове 4 – 13 от настоящия регламент, и конкретно посочване кои от тези мерки за възстановяване са планирани или въведени в рамките на мрежата „Натура 2000“, създадена в съответствие с Директива 92/43/ЕИО;
 - г) специален раздел, в който се определят мерките за изпълнение на задълженията по член 4, параграф 9 и член 5, параграф 7;

- д) ако държава членка прилага дерогацията, предвидена в член 4, параграф 2 от настоящия регламент, обосновка на начина, по който процентите, определени в съответствие с посочения член, не възпрепятстват постигането или поддържането на национално биогеографско равнище на благоприятния природозащитен статус на съответните типове местообитания, определен съгласно член 1, буква д) от Директива 92/43/ЕИО;
- е) посочване на мерките, които имат за цел да се гарантира, че площите, обхванати от типовете местообитания, изброени в приложения I и II, не се влошават в площите, в които е достигнато добро състояние, и че няма значително влошаване на местообитанията на видовете, посочени в член 4, параграф 7 и член 5, параграф 5, в площите, в които е достигнато достатъчно качество на местообитанията на видовете, в съответствие с член 4, параграф 11 и член 5, параграф 9;
- ж) когато е приложимо, описание на начина, по който член 4, параграф 13 се прилага на територията на държавата членка, включително:
- і) обяснение на системата от компенсаторни мерки, които трябва да се предприемат за всяко значително влошаване на състоянието, както и на необходимия мониторинг и докладване относно значителното влошаване на състоянието на типовете местообитания и местообитанията на видовете, както и на предприетите компенсаторни мерки;
 - іі) обяснение на начина, по който ще се гарантира, че прилагането на член 4, параграф 13 не засяга постигането на целите и изпълнението на целите, определени в членове 1, 4 и 5;

- з) посочване на мерките с цел поддържане в добро състояние на типовете местообитания, изброени в приложения I и II, в площите, в които те се срещат, и с цел предотвратяване на значително влошаване на други площи, които включват типовете местообитания, изброени в приложения I и II, в съответствие с член 4, параграф 12 и член 5, параграф 10;
- и) описа на преградите и преградите, които трябва да бъдат отстранени в съответствие с член 9, параграф 1, плана за премахването им в съответствие с член 9, параграф 2 и дължината на свободно течащите реки, която трябва да бъде постигната чрез премахването на тези прегради, прогнозно изчислена от 2020 г. до 2030 г. и до 2050 г., както и всякакви други мерки за възстановяване на естествените функции на заливните равнини в съответствие с член 9, параграф 3;
- й) отчет на показателите за селскостопанските екосистеми, избрани в съответствие с член 11, параграф 2, и тяхната пригодност за доказване на подобряването на биологичното разнообразие в селскостопанските екосистеми в рамките на съответната държава членка;
- к) обосновка, когато е приложимо, за възстановяването на оводняването в торфища в по-малък размер от посочения в член 11, параграф 4, първа алинея, букви а), б) и в);
- л) отчет на показателите за горските екосистеми, избрани в съответствие с член 12, параграф 3, и тяхната пригодност за доказване на подобряването на биологичното разнообразие в горските екосистеми в рамките на съответната държава членка;
- м) описание на приноса към ангажмента, посочен в член 13;
- н) графика за въвеждане на мерките за възстановяване в съответствие с членове 4 – 12;

- o) специален раздел, в който се определят специални мерки за възстановяване в най-отдалечените им региони, според случая;
- п) наблюдението на площите, подлежащи на възстановяване в съответствие с членове 4 и 5, процеса на оценяване на ефективността на мерките за възстановяване, въведени в съответствие с членове 4 – 12, и на преразглеждането на тези мерки, когато това е необходимо, за да се гарантира съответно постигането на целите и изпълненията на задълженията, определени в членове 4 – 13;
- р) посочване на разпоредбите за осигуряване на непрекъснати, дългосрочни и трайни последици от мерките за възстановяване, посочени в членове 4 – 12;
- с) очакваните съпътстващи ползи за смекчаването на изменението на климата и неутралността по отношение на деградацията на земите, свързани с мерките за възстановяване с течение на времето;
- т) предвидимите социално-икономически въздействия и очакваните ползи от прилагането на мерките за възстановяване, посочени в членове 4 – 12;
- у) специален раздел, в който се посочва как в националния план за възстановяване са взети предвид:
 - i) уместността на сценарии за изменението на климата за планирането на вида и мястото на мерките за възстановяване;
 - ii) потенциалът на мерките за възстановяване за свеждане до минимум на въздействието на изменението на климата върху природата, за предотвратяване или смекчаване на въздействието на природни бедствия и за подпомагане на адаптирането;

- iii) полезните взаимодействия с националните стратегии или планове за адаптиране и националните доклади за оценка на риска от бедствия;
 - iv) преглед на взаимодействието между мерките, включени в националния план за възстановяване, и националния план в областта на енергетиката и климата;
- ф) прогнозните нужди от финансиране за изпълнението на мерките за възстановяване, включително описание на подкрепата за заинтересованите страни, засегнати от мерките за възстановяване или други нови задължения, произтичащи от настоящия регламент, и средствата за предвиденото публично или частно финансиране, включително финансиране или съфинансиране чрез инструменти на Съюза за финансиране;
- х) посочване на субсидиите, които оказват отрицателно въздействие върху постигането на целите и изпълнението на задълженията, определени в настоящия регламент;
- ц) обобщение на процеса на изготвяне и установяване на националния план за възстановяване, включително информация за участието на обществеността и за начина, по който са взети предвид нуждите на местните общности и заинтересованите страни;
- ч) специален раздел, в който се посочва как забележките на Комисията относно проекта на национален план за възстановяване, посочени в член 17, параграф 4, са били взети предвид в съответствие с член 17, параграф 5; ако съответната държава членка не обърне внимание на констатацията на Комисията или на съществена част от нея, тази държава членка посочва причините за това.

4. Когато е приложимо, националният план за възстановяване включва мерките за опазване и управление, които дадена държава членка възнамерява да приеме в рамките на ОПР, включително мерките за опазване в съвместни препоръки, които дадена държава членка възнамерява да предприеме в съответствие с процедурата, определена в Регламент (ЕС) № 1380/2013 и посочена в член 18 от настоящия регламент, както и всяка значима информация относно тези мерки.
5. Националният план за възстановяване включва преглед на взаимодействието между мерките, включени в националния план за възстановяване, и националния стратегически план по ОСП.
6. Когато е целесъобразно, националният план за възстановяване включва преглед на съображенията, свързани с различното състояние в различните региони, както е посочено в член 14, параграф 16, буква в).
7. Комисията установява посредством актове за изпълнение единен формат на националния план за възстановяване. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 24, параграф 2. При изготвянето на единния формат Комисията се подпомага от ЕАОС. До ... [дата: първия ден на месеца, следващ три месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент] Комисията представя проектите на актове за изпълнение на комитета, посочен в член 24, параграф 1.

Член 16

Представяне на проекта на национален план за възстановяване

Всяка държава членка представя на Комисията проект на национален план за възстановяване, посочен в членове 14 и 15, до ... [първия ден от месеца, следващ 24 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент].

Член 17

Оценка на националния план за възстановяване

1. Комисията оценява проекта на национален план за възстановяване в срок от шест месеца от датата на получаването му. При извършването на тази оценка Комисията действа в тясно сътрудничество с държавата членка.
2. При оценката на проекта на национален план за възстановяване Комисията оценява:
 - а) неговото съответствие с член 15;
 - б) дали е подходящ за постигане на целите и изпълнение на задълженията, определени в членове 4 – 13;
 - в) неговия принос за общите цели на Съюза, посочени в член 1, специфичните цели, посочени в член 9, параграф 1, за възстановяване на най-малко 25 000 km свободно течащи реки в Съюза до 2030 г. и ангажимента по член 13 за засаждане на най-малко три милиарда допълнителни дървета в Съюза до 2030 г.

3. За целите на оценката на проекта на национален план за възстановяване Комисията се подпомага от експерти или от ЕАОС.
4. Комисията може да отправи забележките си по проекта на национален план за възстановяване към държавата членка в срок от шест месеца от датата на получаване на проекта на национален план за възстановяване.
5. Държавата членка взема предвид всички забележки на Комисията в окончателния си национален план за възстановяване.
6. Държавата членка финализира, публикува и представя на Комисията националния план за възстановяване в срок от шест месеца от датата на получаване на забележките на Комисията.

Член 18

Координиране на мерките за възстановяване в морските екосистеми

1. Държавите членки, чиито национални планове за възстановяване включват мерки за опазване, които трябва да бъдат приети в рамките на ОПОР, използват пълноценно инструментите, предвидени там.

2. Когато националните планове за възстановяване включват мерки, които изискват представяне на съвместна препоръка чрез процедурата за регионализация съгласно член 18 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, държавите членки, които изготвят тези национални планове за възстановяване, като вземат предвид сроковете, предвидени в член 5 от настоящия регламент, започват своевременно консултации с други държави членки с пряк управленски интерес, засегнати от тези мерки, и със съответните консултативни съвети съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, за да се даде възможност за своевременно постигане на съгласие и представяне на съвместни препоръки. За тази цел те включват в националния план за възстановяване и прогнозния график за консултацията и за представянето на съвместните препоръки.
3. Комисията улеснява и наблюдава напредъка при представянето на съвместни препоръки в рамките на ОПОР. Държавите членки представят съвместните препоръки относно мерките за опазване, необходими, за да допринесат за постигането на определените в член 5 цели, най-късно 18 месеца преди съответния краен срок.
4. При липса на съвместни препоръки, посочени в параграф 2 от настоящия член, преди съответния краен срок, посочен в параграф 3 от настоящия член, относно мерките за опазване, необходими за спазване на задълженията съгласно законодателството на Съюза в областта на околната среда, посочено в член 11 от Регламент (ЕС) № 1380/2013, Комисията може да използва пълноценно инструментите, предвидени в член 11, параграф 4 от посочения регламент, както и когато е целесъобразно, при определените в него условия.

Член 19

Преразглеждане на националния план за възстановяване

1. Всяка държава членка преразглежда и преработва своя национален план за възстановяване и включва допълнителни мерки до 30 юни 2032 г. и впоследствие до 30 юни 2042 г. Най-малко веднъж на всеки десет години след това всяка държава членка преразглежда своя национален план за възстановяване и ако е необходимо, го преработва и включва допълнителни мерки.

Преразглежданията се извършват в съответствие с членове 14 и 15, като се вземат предвид постигнатият напредък в изпълнението на плановете, най-добрите налични научни доказателства, както и наличните познания за промените или очакваните промени в условията на околната среда, дължащи се на изменението на климата. При преразглежданията, които трябва да се извършат до 30 юни 2032 г. и до 30 юни 2042 г., държавите членки вземат предвид знанията за състоянието на типовете местообитания, изброени в приложения I и II, придобити в съответствие с член 4, параграф 9 и член 5, параграф 7. Всяка държава членка публикува и представя на Комисията своя преработен национален план за възстановяване.

2. Когато от наблюдението, извършено в съответствие с член 20, стане ясно, че мерките, определени в националния план за възстановяване, няма да бъдат достатъчни за постигане на целите за възстановяване и за изпълнение на задълженията, определени в членове 4 – 13, държавата членка преразглежда националния план за възстановяване и ако е необходимо, го преработва и включва допълнителни мерки. Държавите членки публикуват и представят на Комисията своите преработени национални планове за възстановяване.

3. Въз основа на информацията, посочена в член 21, параграфи 1 и 2, и оценката, посочена в член 21, параграфи 4 и 5, Комисията може, ако прецени, че напредъкът, реализиран от дадена държава членка, е недостатъчен за постигане на целите и за изпълнение на задълженията, определени в членове 4 – 13, да поиска, след консултация с въпросната държава членка, тя да представи преработен проект на национален план за възстановяване с допълнителни мерки. Държавата членка публикува този преработен национален план за възстановяване с допълнителни мерки и го представя на Комисията в срок от шест месеца от датата на получаване на искането от Комисията. По искане на засегнатата държава членка и когато това е надлежно обосновано, Комисията може да удължи този срок с още шест месеца.

Глава IV

Наблюдение и докладване

Член 20

Наблюдение

1. Държавите членки извършват наблюдение на следното:
- а) състоянието и тенденцията в състоянието на типовете местообитания, както и качеството и тенденцията в качеството на местообитанията на видовете, посочени в членове 4 и 5, в площите, които подлежат на мерки за възстановяване, въз основа на наблюдението, посочено в член 15, параграф 3, буква п);

- б) площта на градското зелено пространство и градското покритие на дървесните корони в градските зони в рамките на градските екосистемни зони, както е посочено в член 8 и определено в съответствие с член 14, параграф 4;
- в) поне два от показателите за биологично разнообразие за селскостопанските екосистеми, избрани от държавата членка в съответствие с член 11, параграф 2;
- г) популациите на изброените в приложение V обикновени видове птици, живеещи върху земеделски земи;
- д) показателя за биологично разнообразие за горските екосистеми, посочен в член 12, параграф 2;
- е) най-малко шест от показателите за биологично разнообразие за горските екосистеми, избрани от държавата членка в съответствие с член 12, параграф 3;
- ж) изобилието и разнообразието на видовете опрашители, като се използва методът, установен в съответствие с член 10, параграф 2;
- з) площта и състоянието на площите, обхванати от типовете местообитания, изброени в приложения I и II;
- и) площта и качеството на местообитанията на видовете, посочени в член 4, параграф 7 и член 5, параграф 5;

й) обхвата и местоположението на площите, в които типовете местообитания и местообитанията на видовете са се влошили значително, и на площите, предмет на компенсаторни мерки, предприети съгласно член 4, параграф 13, както и ефективността на компенсаторните мерки, за да се гарантира, че всяко влошаване на състоянието на типовете местообитания и местообитанията на видовете не е значително на равнището на всеки биогеографски регион на тяхната територия, и да се гарантира, че не е застрашено постигането на целите и изпълнението на целите, определени в членове 1, 4 и 5.

2. Наблюдението съгласно параграф 1, буква а) започва да се извършва веднага след въвеждането на мерките за възстановяване.
3. Наблюдението съгласно параграф 1, букви б), в), г), д) и е) започва да се извършва на ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент].
4. Наблюдението съгласно параграф 1, буква ж) от настоящия член започва да се извършва една година след влизането в сила на делегирания акт, посочен в член 10, параграф 2.
5. Наблюдението в съответствие с параграф 1, буква й) от настоящия член започва да се извършва веднага след като уведомлението, посочено в член 4, параграф 13, бъде представено на Комисията.

6. Наблюдението съгласно параграф 1, букви а) и б) се извършва най-малко на всеки шест години. Наблюдението съгласно параграф 1, буква в) по отношение, когато е приложимо, на запасите от органичен въглерод в обработваемите минерални почви и дела на земеделската земя с голямо разнообразие в характеристиките на ландшафта, както и параграф 1, буква е) по отношение, когато е приложимо, на стоящата мъртва дървесина, падналата мъртва дървесина, дела на горите с неравномерна възрастова структура, свързаността на горите, запасите от органичен въглерод, дела на горите, в които преобладават местните дървесни видове, и разнообразието на дървесините видове се извършва най-малко на всеки шест години или, когато е необходимо, за да се оцени постигането на тенденция на нарастване до 2030 г. – в рамките на по-малък интервал. Наблюдението съгласно параграф 1, буква в) по отношение на, когато е приложимо, индекса на полските пеперуди, параграф 1, буква г) по отношение на индекса на обикновените видове птици, живеещи върху земеделски земи, и параграф 1, буква д) по отношение на индекса на обикновените горски видове птици, и параграф 1, буква ж) по отношение на видовете опрашители, се извършва всяка година. Наблюдението съгласно параграф 1, букви з) и и) се извършва най-малко на всеки шест години и се съгласува с цикъла на докладване съгласно член 17 от Директива 92/43/ЕИО и първоначалната оценка съгласно член 17 от Директива 2008/56/ЕО. Наблюдението съгласно параграф 1, буква й) се извършва на всеки три години.
7. Държавите членки гарантират, че показателите за селскостопанските екосистеми, посочени в член 11, параграф 2, буква б), и показателите за горските екосистеми, посочени в член 12, параграф 3, букви а), б) и д) от настоящия регламент, се наблюдават по начин, който е в съответствие с наблюдението, изисквано съгласно регламенти (ЕС) 2018/841 и (ЕС) 2018/1999.

8. Държавите членки оповестяват публично данните, получени в резултат на наблюдението, извършено съгласно настоящия член, в съответствие с Директива 2007/2/ЕО и в съответствие с честотата за наблюдение, посочена в параграф 6 от настоящия член.
9. Системите за наблюдение на държавите членки функционират въз основа на електронни бази данни и географски информационни системи и в тях максимално се увеличават достъпът и използването на данни и услуги от технологии за дистанционно наблюдение, услуги за наблюдение на Земята (услуги на „Коперник“), in situ датчици, устройства или данни от гражданската наука, като се използват възможностите, предлагани от изкуствения интелект, усъвършенствания анализ и обработка на данните.
10. До 31 декември 2028 г. Комисията установява посредством актове за изпълнение ръководна рамка за определяне на задоволителните нива, посочени в член 8, параграфи 2 и 3, член 10, параграф 1 и член 11, параграф 2.
11. Комисията може, посредством актове за изпълнение:
 - а) да определи методите за наблюдение на показателите за селскостопанските екосистеми, изброени в приложение IV;
 - б) да определи методите за наблюдение на показателите за горските екосистеми, изброени в приложение VI;
 - в) да създаде ръководна рамка за определяне на задоволителните нива, посочени в член 12, параграфи 2 и 3.
12. Актовете за изпълнение, посочени в параграфи 10 и 11 от настоящия член, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 24, параграф 2.

Член 21
Докладване

1. До 30 юни 2028 г. и най-малко на всеки три години след това държавите членки докладват по електронен път на Комисията следните данни:
 - а) площта, която е обект на мерките за възстановяване, посочени в членове 4 – 12;
 - б) площта на площите, в които типовете местообитания и местообитанията на видовете са се влошили значително, и на площите, предмет на компенсаторни мерки, предприети съгласно член 4, параграф 13;
 - в) преградите, посочени в член 9, параграф 6, които са били премахнати; и
 - г) приноса си към ангажимента, посочен в член 13.

2. До 30 юни 2031 г. за периода до 2030 г. и най-малко на всеки шест години след това държавите членки докладват по електронен път следните данни и информация на Комисията, подпомагана от ЕАОС:
 - а) напредъка в изпълнението на националния план за възстановяване, при въвеждането на мерките за възстановяване и в постигането на целите и изпълнението на задълженията, определени в съответствие с членове 4 – 13;

- б) информация за:
- и) местоположението на площите, в които типовете местообитания и местообитанията на видовете са се влошили значително, и на площите, предмет на компенсаторни мерки, предприети съгласно член 4, параграф 13;
 - ii) описание на ефективността на компенсаторните мерки, предприети съгласно член 4, параграф 13, за да се гарантира, че влошаването на състоянието на типовете местообитания и местообитанията на видовете не е значително на равнището на всеки биогеографски регион на тяхна територия;
 - iii) описание на ефективността на компенсаторните мерки, предприети съгласно член 4, параграф 13, за да се гарантира, че постигането на целите и изпълнението на целите, определени в членове 1, 4 и 5, не е застрашено.
- в) резултатите от наблюдението, извършено в съответствие с член 20, включително при резултати от наблюдението, извършено в съответствие с член 20, параграф 1, букви з) и и) — геореферирани карти;
- г) местоположението и площта на площите, които са обект на мерките за възстановяване, посочени в членове 4 и 5 и член 11, параграф 4, включително геореферирани карти на тези площи;
- д) актуализирания опис на преградите, посочен в член 9, параграф 1;

- е) информация за постигнатия напредък в покриването на нуждите от финансиране в съответствие с член 15, параграф 3, буква ф), включително преглед на действителните инвестиции спрямо първоначалните предположения за инвестиране.
3. Комисията установява посредством актове за изпълнение формата, структурата и подробните условия за представянето на информацията, посочена в параграфи 1 и 2 от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 24, параграф 2. При изготвянето на формата, структурата и подробните условия за електронното докладване Комисията се подпомага от ЕАОС.
4. До 31 декември 2028 г. и на всеки три години след това, въз основа на данните, предоставени от държавите членки съгласно параграф 1 от настоящия член и член 20, параграф 8, ЕАОС предоставя на Комисията технически преглед на напредъка в постигането на целите и изпълнението на задълженията, определени в настоящия регламент.
5. До 30 юни 2032 г. и на всеки шест години след това, въз основа на данните, предоставени от държавите членки съгласно параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член, ЕАОС предоставя на Комисията технически доклад, обхващащ целия Съюз, за напредъка в постигането на целите и изпълнението на задълженията, определени в настоящия регламент. ЕАОС може също така да използва информацията, докладвана съгласно член 17 от Директива 92/43/ЕИО, член 15 от Директива 2000/60/ЕО, член 12 от Директива 2009/147/ЕО и член 17 от Директива 2008/56/ЕО.

6. Считано от ... [пет години от датата на влизане в сила на настоящия регламент] и на всеки шест години след това Комисията докладва на Европейския парламент и Съвета относно прилагането на настоящия регламент.
7. До ... [12 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент], след консултации с държавите членки, Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, съдържащ:
- а) преглед на финансовите ресурси, налични на равнището на Съюза за целите на прилагането на настоящия регламент;
 - б) оценка на нуждите от финансиране за изпълнение на членове 4 – 13 и за постигане на целта, посочена в член 1, параграф 2;
 - в) анализ за установяване на евентуални пропуски във финансирането при изпълнението на задълженията, определени в настоящия регламент;
 - г) когато е целесъобразно, предложения за подходящи мерки, включително финансови мерки, за справяне с установените пропуски, например създаването на специално финансиране, без при това да се засягат правомощията на съзакондателите във връзка с приемането на следващата многогодишна финансова рамка за периода след 2027 г.
8. Държавите членки гарантират, че информацията, посочена в параграфи 1 и 2 от настоящия член, е подходяща и актуална и е достъпна за обществеността в съответствие с директиви 2003/4/ЕО, 2007/2/ЕО и (ЕС) 2019/1024.

Глава V

Делегирани актове и актове за изпълнение

Член 22

Изменение на приложенията

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23, за да изменя приложение I чрез адаптиране на начина на групиране на типовете местообитания към научно-техническия напредък и за да се вземе предвид опитът, придобит от прилагането на настоящия регламент.
2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23, за да изменя приложение IV чрез адаптиране на:
 - а) списъка на типовете местообитания, за да се осигури съгласуваност с актуализациите на класификацията на местообитанията в Европейската информационна система за природата (EUNIS); и
 - б) начина на групиране на типовете местообитания към научно-техническия напредък, и за да се вземе предвид опитът, придобит от прилагането на настоящия регламент.
3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 с цел изменение на приложение III чрез адаптиране към научно-техническия напредък на списъка на морските видове, посочен в член 5.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 с цел изменение на приложение IV чрез адаптиране към научно-техническия напредък на описанието, единицата и методиката за показателите за биологично разнообразие.
5. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 с цел изменение на приложение V чрез адаптиране към научно-техническия напредък на списъка на видовете, използван в държавите членки за индекса на обикновените видове птици, живеещи върху земеделски земи.
6. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 с цел изменение на приложение VI чрез адаптиране към научно-техническия напредък на описанието, единицата и методиката на показателите за биологично разнообразие.
7. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 с цел изменение на приложение VII чрез адаптиране към научно-техническия напредък на списъка с примери за мерки за възстановяване и за да се вземе предвид опитът, придобит от прилагането на настоящия регламент.

Член 23

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 10, параграф 2 и член 22, параграфи 1 – 7, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент]. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощията не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за същия срок, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно удължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 10, параграф 2 и член 22, параграфи 1 – 7, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегирани актове, приети съгласно член 10, параграф 2 или член 22, параграфи 1 – 7, влизат в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на съответния акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 24

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Глава VI

Заклучителни разпоредби

Член 25

Изменение на Регламент (ЕС) 2022/869

В член 7, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2022/869 първата алинея се заменя със следното:

„Във връзка с въздействията върху околната среда, разгледани в член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО, член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО и член 4, параграфи 14 и 15 и член 5, параграфи 11 и 12 от Регламент (ЕС) 2024/... на Европейския парламент и на Съвета*⁺, проектите в списъка на Съюза се смятат за проекти от обществен интерес от гледна точка на енергийната политика и могат да се разглеждат като проекти от преимуществен обществен интерес, ако са изпълнени всички условия, предвидени в посочените директиви и във въпросния регламент.

* Регламент (ЕС) 2024/... от ... на Европейския парламент и на Съвета относно възстановяването на природата и за изменение на Регламент (ЕС) 2022/869 (ОВ L..., ELI...)

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 74/23 - 2022/0195(COD), и добавете номера, датата, заглавието и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

Член 26

Преглед

1. В срок до 31 декември 2033 г. Комисията оценява прилагането на настоящия регламент.

Оценяването включва оценка на въздействието на настоящия регламент върху секторите на селското, горското и рибното стопанство, като се вземат предвид съответните връзки с производството на храни и продоволствената сигурност в Съюза, както и по-широките социално-икономически последици от настоящия регламент.

2. Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите доклад относно основните констатации от оценката. Когато Комисията счете за целесъобразно, докладът се придружава от законодателно предложение за изменение на съответните разпоредби на настоящия регламент, като се отчита необходимостта от установяване на допълнителни цели за възстановяване, включително относно актуализирани цели за 2040 г. и 2050 г., въз основа на общи методи за оценка на състоянието на екосистемите, които не са обхванати от членове 4 и 5, посочената в параграф 1 от настоящия член оценка и най-новите научни доказателства.

Член 27

Стиране

1. Ако настъпи непредвидимо, извънредно и непредизвикано събитие, което е извън контрола на Съюза и има сериозни последици за целия Съюз за наличието на земя, необходима за осигуряване на достатъчно селскостопанско производство за потреблението на храни в Съюза, Комисията приема актове за изпълнение, които са едновременно необходими и обосновани при извънредни обстоятелства. Тези актове за изпълнение могат да спрат прилагането на съответните разпоредби на член 11 от настоящия регламент, доколкото това е строго необходимо и за строго необходимия срок. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 24, параграф 2.
2. Актовете за изпълнение, приети съгласно параграф 1, остават в сила за срок, който не превишава 12 месеца. Ако след изтичането на този срок продължават да са налице специфичните проблеми, посочени в параграф 1, Комисията може да представи подходящо законодателно предложение за подновяване на този срок.
3. Комисията уведомява Европейския парламент и Съвета относно приетите съгласно параграф 1 актове в срок от два работни дни след приемането им.

Член 28

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на

За Европейския парламент

Председател

За Съвета

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

СУХОЗЕМНИ, КРАЙБРЕЖНИ И СЛАДКОВОДНИ ЕКОСИСТЕМИ — ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ И ГРУПИ ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 4, ПАРАГРАФИ 1 И 4

Списъкът по-долу включва всички типове сухоземни, крайбрежни и сладководни местообитания, изброени в приложение I към Директива 92/43/ЕИО, посочени в член 4, параграфи 1 и 4, както и шест групи от тези типове местообитания, а именно: 1) влажни зони (крайбрежни и вътрешни), 2) затревени площи и други пасищни местообитания, 3) речни, езерни, алувиални и крайречни местообитания, 4) гори, (5) местообитания на степи, пустош и храсталаци и 6) скални и дюнни местообитания.

1. ГРУПА 1: Влажни зони (крайбрежни и вътрешни)

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Крайбрежни и солени местообитания	
1130	Естуари
1140	Тинести и пясъчни морски плитчини, които не се покриват от морски води при нисък прилив
1150	Крайбрежни лагуни
1310	<i>Salicornia</i> и други едногодишни растения, образуващи колонии върху тинести и пясъчни терени
1320	Морави от <i>Spartina</i> (<i>Spartinion maritimae</i>)
1330	Атлантически солени ливади (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
1340	Континентални солени ливади
1410	Средиземноморски солени ливади (<i>Juncetalia maritimi</i>)
1420	Средиземноморски и южноатлантически халофилни храсталаци (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
1530	Панонски солени степи и солени блата
1650	Бореални балтийски тесни протоци
Влажна пустош и торфни тревни съобщества	
4010	Северноатлантическа влажна пустош с <i>Erica tetralix</i>
4020	Южноатлантическа влажна пустош с <i>Erica ciliaris</i> и <i>Erica tetralix</i>
6460	Торфни затревени площиот Тродос
Калища, тресавища и мочурища	
7110	Активни преовлажнени тресавища
7120	Увредени преовлажнени тресавища (все още имащи възможност за естествено възстановяване)
7130	Обрасли тресавища
7140	Преходни торфища и плаващи подвижни тресавища
7150	Понижения върху торфени субстрати (<i>Rhynchosporion</i>)
7160	Феноскандинавски минерални извори и мочурища
7210	Карбонатни мочурища с <i>Cladium mariscus</i> и видове от <i>Caricion davalliana</i>
7220	Извори с твърда вода с туфести формации (<i>Cratoneurion</i>)
7230	Алкални блата
7240	Алпийски пионерни формации от типа <i>Caricion bicoloris-atrofuscae</i>
7310	Аапа калища
7320	Палса калища
Влажни гори	
9080	Феноскандинавски широколистни блатисти гори
91D0	Гори върху тресавища и блата

2. ГРУПА 2: Затревени площи и други пасищни местообитания

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Крайбрежни и дюлни местообитания	
1630	Бореални балтийски крайбрежни ливади
21A0	Пясъчни равнини по Атлантическото крайбрежие на Великобритания
Местообитания на пустош и храсталаци	
4030	Европейска суха пустош
4040	Суха пустош на Атлантическото крайбрежие с <i>Erica vagans</i>
4090	Ендемични оро-средиземноморски съобщества от ниски бодливи храстчета
5130	Формации на <i>Juniperus communis</i> върху пустош или варовикови пасища
8240	Варовикови скални повърхнини
Затревени площи	
6110	Скални варовикови или базофилни затревени площи с <i>Alyso-Sedion albi</i>
6120	Сухи пясъчни варовикови затревени площи
6130	Затревени площи с <i>Violetalia calaminariae</i>
6140	Пиринейски силикатни затревени площи с <i>Festuca eskia</i>
6150	Силикатни алпийски и бореални затревени площи
6160	Силикатни иберийски затревени площи с <i>Festuca indigesta</i>
6170	Алпийски и субалпийски варовикови затревени площи
6180	Макаронезийски мезофилни затревени площи
6190	Скални панонски затревени площи (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)
6210	Полуестествени сухи затревени площи и храстови съобщества върху варовикови субстрати (<i>Festuco-Brometalia</i>)

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
6220	Псевдостепи с трева и едногодишни растения (<i>Thero-Brachypodietea</i>)
6230	Богати на видове <i>Nardus</i> затревени площи върху силикатни субстрати в планински области (и предпланински райони в континентална Европа)
6240	Субпанонски степни затревени площи
6250	Панонски степни затревени площи
6260	Панонски пясъчни степи
6270	Феноскандинавски сухи до средни затревени площи с нисколюбива растителност
6280	Северни алварови и предкамбрийски варовикови плоски скали
62A0	Източни субсредиземноморски сухи тревни площи (<i>Scorzoneratalia villosae</i>)
62B0	Кипърски серпентинофилни тревни съобщества
62C0	Понто-сарматски степи
62D0	Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества
6410	Ливади с <i>Molinia</i> на карбонатна, торфна или глинеста почва (<i>Molinion caeruleae</i>)
6420	Средиземноморски влажни затревени площи от високи треви от типа <i>Molinio-Holoschoenion</i>
6510	Низинни сенокосни ливади (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)
6520	Планински сенокосни ливади
Склерофилни пасищни гори (<i>dehesas</i>) и залесени ливади	
6310	Склерофилни пасищни гори с вечнозелен <i>Quercus</i> spp.
6530	Феноскандинавски залесени ливади
9070	Феноскандинавски залесени пасища

3. ГРУПА 3: Речни, езерни, алувиални и крайречни местообитания

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Реки и езера	
3110	Олиготрофни води, съдържащи минимални количества минерали на пясъчни равнини (<i>Littorelletalia uniflorae</i>)
3120	Олиготрофни води, съдържащи минимални количества минерали предимно на пясъчните равнини на Западното Средиземноморие с растителност от <i>Isoetes</i> spp.
3130	Олиготрофни до мезотрофни постоянни води с растителност от <i>Littorelletea uniflorae</i> и/или <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>
3140	Твърди олиго-мезотрофни води с бентосни формации от <i>Chara</i> spp.
3150	Естествени еутрофни езера с растителност от типа <i>Magnopotamion</i> или <i>Hydrocharition</i>
3160	Естествени дистрофни езера
3170	Средиземноморски временни водни площи
3180	Временни подземни езера в Ирландия (<i>Turloughs</i>)
3190	Езера от гипсов карст
31A0	Топлоизворни лотусови корита в Трансилвания
3210	Феноскандинавски естествени реки
3220	Алпийски реки и тревна растителност по техните брегове
3230	Алпийски реки и тяхната дървесна растителност с <i>Myricaria germanica</i>
3240	Алпийски реки и тяхната дървесна растителност със <i>Salix elaeagnos</i>
3250	Постоянно течащи средиземноморски реки с <i>Glaucium flavum</i>

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
3260	Плаваща растителност от типа <i>Ranunculion fluitantis</i> и <i>Callitricho-Batrachion</i> по предпланински реки
3270	Реки с кални брегове с растителност от типа <i>Chenopodion rubri</i> р.р. и <i>Bidention</i> р.р.
3280	Постоянно течащи средиземноморски реки с растителност от типа <i>Paspalo-Agrostidion</i> и висящи завеси от <i>Salix</i> и <i>Populus alba</i>
3290	Непостоянно течащи средиземноморски реки с растителност от типа <i>Paspalo-Agrostidion</i>
32A0	Туфести каскади на карстови реки в Динарските Алпи
Алувиални ливади	
6430	Тревни съобщества от водолюбиви високи треви в равнинни и планински до алпийски райони
6440	Алувиални ливади на речни долини с <i>Cnidion dubii</i>
6450	Северни бореални алувиални ливади
6540	Субсредиземноморски затревени площи от <i>Molinio-Hordeion secalini</i>
Алувиални/крайречни гори	
9160	Южноатлантически и средноевропейски дъбово-габъррови гори <i>Carpinion betuli</i>
91E0	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
91F0	Крайречни смесени гори от <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> и <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> или <i>Fraxinus angustifolia</i> , по бреговете на големи реки (<i>Ulmenion minoris</i>)
92A0	Галерийни гори със <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i>
92B0	Крайречни формации край пресъхващи средиземноморски речни течения с <i>Rhododendron ponticum</i> , <i>Salix</i> и други

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
92C0	Гори от <i>Platanus orientalis</i> и <i>Liquidambar orientalis</i> (<i>Platanion orientalis</i>)
92D0	Южносредиземноморски крайречни галерийни съобщества и гъсталаци (<i>Nerio-Tamaricetea</i> и <i>Securinegion tinctoriae</i>)
9370	Палмови горички от <i>Phoenix</i>

4. ГРУПА 4: Гори

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Бореални гори	
9010	Западна тайга
9020	Феноскандинавски полубореални естествени стари листопадни широколистни гори (<i>Quercus</i> , <i>Tilia</i> , <i>Acer</i> , <i>Fraxinus</i> или <i>Ulmus</i>), богати на епифити
9030	Естествени гори в първоначалния стадий на сукцесия при разместване на брегове
9040	Северни субалпийски/субарктични гори с <i>Betula pubescens</i> ssp. <i>czerepanovii</i>
9050	Феноскандинавски гори с <i>Picea abies</i>
9060	Иглолистни гори върху или свързани с ледникови речни чакълени наноси
Умереноконтинентални гори	
9110	Букови гори от типа <i>Luzulo-Fagetum</i>
9120	Атлантически ацидофилни букови гори с <i>Ilex</i> и понякога с <i>Taxus</i> в храсталаците (<i>Quercion robori-petraeae</i> или <i>Ilici-Fagenion</i>)
9130	Букови гори от типа <i>Asperulo-Fagetum</i>

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
9140	Средноевропейски субалпийски букови гори с <i>Acer</i> и <i>Rumex arifolius</i>
9150	Средноевропейски букови гори върху карбонатна основа (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)
9170	Дъбово-габъррови гори <i>Galio-Carpinetum</i>
9180	Гори по стръмни склонове, сипеи и дефилета <i>Tilio-Acerion</i>
9190	Стари ацидофилни дъбови гори от <i>Quercus robur</i> върху песъчливи равнини
91A0	Стари дъбови гори с <i>Ilex</i> и <i>Blechnum</i> на Британските острови
91B0	Термофилни гори <i>Fraxinus angustifolia</i>
91G0	Панонски гори от <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>
91H0	Панонски гори от <i>Quercus pubescens</i>
91I0	Евросибирски степни дъбови гори от <i>Quercus</i> spp.
91J0	Гори от <i>Taxus baccata</i> на Британските острови
91K0	Илирийски гори от <i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)
91L0	Илирийски дъбово-брястови гори (<i>Erythronio-Carpinion</i>)
91M0	Панонски-балкански дъбови гори
91P0	Елови гори в Светия кръст (<i>Abietetum polonicum</i>)
91Q0	Западнокарпатски гори от <i>Pinus sylvestris</i> на варовита почва
91R0	Гори от бял бор в Динарските доломити (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)
91S0	Западнопонтийски букови гори
91T0	Централноевропейски гори от бял бор с лишее
91U0	Сарматски степни борови гори
91V0	Дакийски букови гори (<i>Symphyto-Fagion</i>)

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
91W0	Мизийски букови гори
91X0	Добруджански букови гори
91Y0	Дакийски дъбови и брястови гори
91Z0	Мизийски гори от бяла липа
91AA	Източни бели дъбови гори
91BA	Мизийски гори от бели ели
91CA	Рило-родопски и старопланински гори от бял бор
Средиземноморски и макаронезийски гори	
9210	Апенински букови гори с <i>Taxus</i> и <i>Ilex</i>
9220	Апенински букови гори с <i>Abies alba</i> и букови гори с <i>Abies nebrodensis</i>
9230	Галицио-португалски дъбови гори с <i>Quercus robur</i> и <i>Quercus pyrenaica</i>
9240	Гори с <i>Quercus faginea</i> и <i>Quercus canariensis</i> (Иберийски полуостров)
9250	Гори с <i>Quercus trojana</i>
9260	Гори от питомен кестен (<i>Castanea sativa</i>)
9270	Гръцки букови гори с <i>Abies borisii-regis</i>
9280	Гори с <i>Quercus frainetto</i>
9290	Кипарисови гори (<i>Acero-Cupression</i>)
9310	Егейски гори от <i>Quercus brachyphylla</i>
9320	Гори от <i>Olea</i> и <i>Ceratonia</i>
9330	Гори от <i>Quercus suber</i>

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
9340	Гори от <i>Quercus ilex</i> и <i>Quercus rotundifolia</i>
9350	Гори от <i>Quercus macrolepis</i>
9360	Макаронезийски лаврови гори (<i>Laurus, Ocotea</i>)
9380	Гори от <i>Ilex aquifolium</i>
9390	Храсталаци и ниска гориста растителност с <i>Quercus alnifolia</i>
93A0	Залесени площи с <i>Quercus infectoria</i> (<i>Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae</i>)
Планински иглолистни гори	
9410	Ацидофилни гори от <i>Picea</i> на планинско до алпийско ниво (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)
9420	Алпийски гори от <i>Larix decidua</i> и/или <i>Pinus cembra</i>
9430	Субалпийски и планински гори от <i>Pinus uncinata</i>
9510	Южно-апенински гори от <i>Abies alba</i>
9520	Гори от <i>Abies pinsapo</i>
9530	(Суб-) Средиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор
9540	Средиземноморски борови гори от ендемични мезогейски борове
9550	Ендемични канарски борови гори
9560	Ендемични гори от <i>Juniperus</i> spp.
9570	Гори от <i>Tetraclinis articulata</i>
9580	Средиземноморски гори от <i>Taxus baccata</i>
9590	Гори от <i>Cedrus brevifolia</i> (<i>Cedrosetum brevifoliae</i>)
95A0	Високи оро-средиземноморски борови гори

5. ГРУПА 5: Местообитания на степи, пустош и храсталаци

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Степи върху солени и гипсови почви	
1430	Хало-нитрофилни храсталаци (<i>Pegano-Salsoletea</i>)
1510	Средиземноморски степи върху солени почви (<i>Limonietalia</i>)
1520	Иберски степи върху гипсови почви (<i>Gypsophiletalia</i>)
Умереноконтинентална пустош и храсталаци	
4050	Ендемични макаронезийски съобщества
4060	Алпийски и бореални съобщества
4070	Храстови съобщества с <i>Pinus mugo</i> и <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsuti</i>)
4080	Субарктични храсталаци от <i>Salix</i> spp.
40A0	Субконтинентални пери-панонски храсталаци
40B0	Родопски съобщества на <i>Potentilla fruticosa</i>
40C0	Понто-сарматски широколистни храстчета
Склерофилни храсталаци (маторал)	
5110	Устойчиви формации от <i>Buxus sempervirens</i> върху варовикови скалисти склонове (<i>Berberidion</i> p.p.)
5120	Планински формации на <i>Cytisus purgans</i>
5140	Формации на <i>Cistus palhinhae</i> върху крайморски влажни полета
5210	Маторал с <i>Juniperus</i> spp.
5220	Маторал със <i>Zyziphus</i>
5230	Маторал с <i>Laurus nobilis</i>
5310	Гъсталаци <i>Laurus nobilis</i>

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
5320	Ниски формации от <i>Euphorbia</i> в близост до скалисти брегове
5330	Южносредиземноморски и предпустинни храсталаци
5410	Западносредиземноморска фригана от типа <i>Astragalo-Plantaginetum subulatae</i> , растяща върху скали
5420	Фригана със <i>Sarcopoterium spinosum</i>
5430	Ендемична фригана с <i>Euphorbio-Verbascion</i>

6. ГРУПА 6: Скални и дюнни местообитания

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Морски стръмни скални брегове, морски плажове и островчета	
1210	Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси
1220	Многогодишна растителност на каменисти брегове
1230	Обрасли морски стръмни скали на Атлантическото и Балтийското крайбрежие
1240	Обрасли морски стръмни скали по Средиземноморското крайбрежие (с ендемични <i>Limonium</i> spp.)
1250	Обрасли морски стръмни скали на макаронезийското крайбрежие (флора, ендемична за тези крайбрежия)
1610	Балтийски ескерски острови с растителност по пясъчни, каменисти и чакълести плажове и сублиторална растителност
1620	Бореални балтийски островчета и малки острови
1640	Бореални балтийски пясъчни ивици с многогодишна растителност
Крайбрежни и континентални дюни	
2110	Зародишни подвижни дюни

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
2120	Подвижни дюни по крайбрежната ивица с <i>Ammophila arenaria</i> („бели дюни“)
2130	Неподвижни дюни с тревиста растителност („сиви дюни“)
2140	Декалцифирани неподвижни дюни с <i>Empetrum nigrum</i>
2150	Атлантически декалцифицирани неподвижни дюни (<i>Calluno-Ulicetea</i>)
2160	Дюни с <i>Hippophaë rhamnoides</i>
2170	Дюни със <i>Salix repens</i> ssp. <i>argentea</i> (<i>Salicion arenariae</i>)
2180	Облесени дюни по Атлантическото, континенталното и бореалното крайбрежие
2190	Влажни снижения между дюните
2210	Неподвижни крайморски дюни от типа <i>Crucianellion maritimae</i>
2220	Дюни с <i>Euphorbia terracina</i>
2230	Дюнни затревени площи от типа <i>Malcolmietalia</i>
2240	Дюнни затревени площи от типа <i>Brachypodietalia</i> с едногодишни растения
2250	Дюни с хвойнови гъсталаци (<i>Juniperus</i> spp.)
2260	Дюнни склерофилни храсталаци (<i>Cisto-Lavenduletalia</i>)
2270	Залесени дюни с <i>Pinus pinea</i> и/или <i>Pinus pinaster</i>
2310	Сухи пясъчни пусти полета с <i>Calluna</i> и <i>Genista</i>
2320	Сухи пясъчни пусти полета с <i>Calluna</i> и <i>Empetrum nigrum</i>
2330	Открити затревени площи с растителност от <i>Corynephorus</i> и <i>Agrostis</i> на континентални дюни
2340	Панонски вътрешноконтинентални дюни
91N0	Панонски гъсталаци по континентални пясъчни дюни (<i>Junipero-Populetum albae</i>)
Скални местообитания	
8110	Силикатни сипеи на планинско ниво до нивото на снежната покривка (<i>Androsacetalia alpinae</i> и <i>Galeopsietalia ladani</i>)

Код на типа местообитание, посочен в приложение I към Директива 92/43/ЕИО	Наименование на типа местообитание, посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
8120	Сипеи върху варовикови терени и калциеви шисти на планинско до алпийско ниво (<i>Thlaspietea rotundifolii</i>)
8130	Западносредиземноморски и термофилни сипеи
8140	Източносредиземноморски сипеи
8150	Средноевропейски силикатни сипеи
8160	Средноевропейски варовикови сипеи на хълмисто и планинско ниво
8210	Варовикови скалисти склонове с хазмофитна растителност
8220	Силикатни скалисти склонове с хазмофитна растителност
8230	Силикатни скали с пионерска растителност от типа <i>Sedo-Scleranthion</i> или <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>
8310	Пещери, затворени за посещение
8320	Лавови полета и открити скални повърхнини, получени в резултат на вулканична дейност
8340	Вечни ледници

ПРИЛОЖЕНИЕ II

МОРСКИ ЕКОСИСТЕМИ — ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ И ГРУПИ ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 5, ПАРАГРАФИ 1 И 2

Списъкът по-долу включва типовете морски местообитания, посочени в член 5, параграфи 1 и 2, както и седем групи от тези типове местообитания, а именно: 1) ливади от морски тревя, 2) гори от макроводорасли, 3) колонии от черупчести мекотели, 4) ливади от мерл, 5) колонии от сунгери, корали и коралинови водорасли, 6) извори и отвори и 7) меки седименти (не по-дълбоки от 1 000 метра дълбочина). Представена е и връзката с типовете местообитания, изброени в приложение I към Директива 92/43/ЕИО.

Използваната класификация на типовете морски местообитания, диференцирана по морски биогеографски региони, е в съответствие с Информационната система за природата на Европейския съюз (EUNIS), след преразглеждане на типологията на морските местообитания през 2022 г. от ЕАОС. Информацията относно свързаните местообитания, изброени в приложение I към Директива 92/43/ЕИО, е въз основа на базата на съответствията, публикувана от ЕАОС през 2021 г.¹

¹ Класификация на морските местообитания EUNIS за 2022 г. Европейска агенция за околната среда <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/eunis-habitat-classification-1>.

1. Група 1: Ливади от морски треви

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Атлантически океан		
МА522	Ливади от морски треви в атлантически литорален пясък	1140; 1160
МА623	Ливади от морски треви в атлантическа литорална тиня	1140; 1160
МВ522	Ливади от морски треви в атлантически инфралиторален пясък	1110; 1150; 1160
Балтийско море		
МА332	Балтийски хидролиторални едри седименти, характеризиращи се с подводна растителност	1130; 1160; 1610; 1620
МА432	Балтийски хидролиторални смесени седименти, характеризиращи се с подводна растителност	1130; 1140; 1160; 1610
МА532	Балтийски хидролиторален пясък, характеризиращ се с подводни вкоренени растения	1130; 1140; 1160; 1610
МА632	Балтийска хидролиторална тиня, доминирана от подводни вкоренени растения	1130; 1140; 1160; 1650
МВ332	Балтийски инфралиторални едри седименти, характеризиращи се с подводни вкоренени растения	1110; 1160
МВ432	Балтийски инфралиторални смесени седименти, характеризиращи се с подводни вкоренени растения	1110; 1160; 1650
МВ532	Балтийски инфралиторален пясък, характеризиращ се с подводни вкоренени растения	1110; 1130; 1150; 1160
МВ632	Балтийски инфралиторални тинени седименти, характеризиращи се с подводни вкоренени растения	1130; 1150; 1160; 1650

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Черно море		
MB546	Ливади от морски тревы и ризоматозни водорасли в черноморски инфралиторални тинести пясъци, повлияни от пресноводен вток	1110; 1130; 1160
MB547	Черноморски ливади от морски тревы върху умерено изложени на вълнение, чисти пясъци в горния инфралиторал	1110; 1160
MB548	Черноморски ливади от морски тревы върху пясъци в долния инфралиторал	1110; 1160
Средиземно море		
MB252	Биоценоза от <i>Posidonia oceanica</i>	1120
MB2521	Екоморфоза на „ивичести“ ливади от <i>Posidonia oceanica</i>	1120; 1130; 1160
MB2522	Екоморфоза на ливади от <i>Posidonia oceanica</i> тип „бариерен риф“	1120; 1130; 1160
MB2523	Фациенси от мъртви „килими“ от <i>Posidonia oceanica</i> без голямо количество епифитна флора	1120; 1130; 1160
MB2524	Асоциация с <i>Caulerpa prolifera</i> върху ливади от <i>Posidonia</i>	1120; 1130; 1160
MB5521	Асоциация с <i>Cymodocea nodosa</i> върху добре сортирани фини пясъци	1110; 1130; 1160
MB5534	Асоциация с <i>Cymodocea nodosa</i> върху повърхностни тинести пясъци в спокойни води	1110; 1130; 1160
MB5535	Асоциация със <i>Zostera noltei</i> върху повърхностни тинести пясъци в спокойни води	1110; 1130; 1160
MB5541	Асоциация с <i>Ruppia cirrhosa</i> и/или <i>Ruppia maritima</i> върху пясък	1110; 1130; 1160
MB5544	Асоциация със <i>Zostera noltei</i> в еврихалинна и евритермална среда върху пясък	1110; 1130; 1160
MB5545	Асоциация със <i>Zostera marina</i> в еврихалинна и евритермална среда	1110; 1130; 1160

2. Група 2: Гори от макроводорасли

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Атлантически океан		
MA123	Съобщества от макроводорасли върху атлантически литорални скали в условия на океанска соленост	1160; 1170; 1130
MA125	Фукоидни водорасли в условия на променлива соленост върху атлантически литорални скали	1170; 1130
MB121	Съобщества от кафяви водорасли и макроводорасли върху атлантически инфралиторални скали	1170; 1160
MB123	Съобщества от кафяви водорасли и макроводорасли в засегнати или нарушени от седименти атлантически инфралиторални скали	1170; 1160
MB124	Съобщества от кафяви водорасли в условия на променлива соленост върху атлантически литорални скали	1170; 1130; 1160
MB321	Съобщества от кафяви водорасли и макроводорасли върху атлантически инфралиторални едри седименти	1160
MB521	Съобщества от кафяви водорасли и макроводорасли в атлантически инфралиторален пясък	1160
MB621	Растителни съобщества върху атлантическа инфралиторална тиня	1160
Балтийско море		
MA131	Балтийски хидролиторални скали и камъни, характеризиращи се с многогодишни водорасли	1160; 1170; 1130; 1610; 1620
MB131	Многогодишни водорасли върху балтийски инфралиторални скали и камъни	1170; 1160
MB232	Балтийско инфралиторално дъно, характеризиращо се с черупчест чакъл	1160; 1110
MB333	Балтийски инфралиторални едри седименти, характеризиращи се с многогодишни водорасли	1110; 1160
MB433	Балтийски инфралиторални смесени седименти, характеризиращи се с многогодишни водорасли	1110; 1130; 1160; 1170

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Черно море		
MB144	Изложени на вълнение черноморски горни инфралиторални скали, доминирани от митилидни видове, с участие на фукоидни водорасли	1170; 1160
MB149	Черноморски, умерено изложени на вълнение горни инфралиторални скали, доминирани от митилидни видове, с участие на фукоидни водорасли	1170; 1160
MB14A	Фукоидни и други водорасли в заслонени черноморски горни инфралиторални скали, добре осветени	1170; 1160
Средиземно море		
MA1548	Асоциация с <i>Fucus virsoides</i>	1160; 1170
MB1512	Асоциация с <i>Cystoseira tamariscifolia</i> и <i>Saccorhiza polyschides</i>	1170; 1160
MB1513	Асоциация с <i>Cystoseira amentacea</i> (var. <i>amentacea</i> , var. <i>stricta</i> , var. <i>spicata</i>)	1170; 1160
MB151F	Асоциация с <i>Cystoseira brachycarpa</i>	1170; 1160
MB151G	Асоциация с <i>Cystoseira crinita</i>	1170; 1160
MB151H	Асоциация с <i>Cystoseira crinitophylla</i>	1170; 1160
MB151J	Асоциация с <i>Cystoseira sauvageauana</i>	1170; 1160
MB151K	Асоциация с <i>Cystoseira spinosa</i>	1170; 1160
MB151L	Асоциация със <i>Sargassum vulgare</i>	1170; 1160
MB151M	Асоциация с <i>Dictyopteris polypodioides</i>	1170; 1160
MB151W	Асоциация с <i>Cystoseira compressa</i>	1170; 1160
MB1524	Асоциация с <i>Cystoseira barbata</i>	1170; 1160
MC1511	Асоциация с <i>Cystoseira zosteroides</i>	1170; 1160

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
MC1512	Асоциация с <i>Cystoseira usneoides</i>	1170; 1160
MC1513	Асоциация с <i>Cystoseira dubia</i>	1170; 1160
MC1514	Асоциация с <i>Cystoseira corniculata</i>	1170; 1160
MC1515	Асоциация със <i>Sargassum</i> spp.	1170; 1160
MC1518	Асоциация с <i>Laminaria ochroleuca</i>	1170; 1160
MC3517	Асоциация с <i>Laminaria rodriguezii</i> върху детритови полета	1160

3. Група 3: Колонии с черупчести организми

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Атлантически океан		
MA122	<i>Mytilus edulis</i> и/или съобщества от морски жълъди върху изложени на вълнение атлантически литорални скали	1160; 1170
MA124	Съобщества от миди и/или морски жълъди с макроводорасли върху атлантически литорални скали	1160; 1170
MA227	Рифове от двучерупчести в атлантическата литорална зона	1170; 1140
MB222	Рифове от двучерупчести в атлантическата инфралиторална зона	1170; 1130; 1160
MC223	Рифове от двучерупчести в атлантическата циркалиторална зона	1170
Балтийско море		
MB231	Балтийско инфралиторално дъно, доминирано от епибентосни двучерупчести	1170; 1160
MC231	Балтийско циркалиторално дъно, доминирано от епибентосни двучерупчести	1170; 1160; 1110
MD231	Балтийско офшорно циркалиторално биогенно дъно, характеризиращо се с епибентосни двучерупчести	1170

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
MD232	Балтийско офшорно циркулиторално дъно с черупчест чакъл, характеризиращо се с двучерупчести	1170
MD431	Балтийско офшорно циркулиторално смесено дъно, характеризиращо се с макроскопски епибентосни биотични структури	
MD531	Балтийски офшорен циркулиторален пясък, характеризиращ се с макроскопски епибентосни биотични структури	
MD631	Балтийска офшорна циркулиторална тиня, характеризираща се с епибентосни двучерупчести	
Черно море		
MB141	Черноморски долни инфралиторални скали, доминирани от безгръбначни	1170
MB143	Изложени на вълнение черноморски горни инфралиторални скали, доминирани от митилидни видове, с участие на фолиозни водорасли (без фукоидни водорасли)	1170; 1160
MB148	Умерено изложени на вълнение черноморски горни инфралиторални скали, доминирани от митилидни видове, с участие на фолиозни водорасли (различни от фукоидни водорасли)	1170; 1160
MB242	Мидени полета в черноморската инфралиторална зона	1170; 1130; 1160
MB243	Рифове от стриди в черноморски долни инфралиторални скали	1170
MB642	Черноморска инфралиторална теригенна тиня	1160
MC141	Черноморски циркулиторални скали, доминирани от безгръбначни	1170
MC241	Мидени полета в черноморски сублиторални терогенни миди	1170
MC645	Черноморска долна циркулиторална тиня	
Средиземно море		
MA1544	Фациса с <i>Mytilus galloprovincialis</i> във води, богата на органични вещества	1160; 1170
MB1514	Фациса с <i>Mytilus galloprovincialis</i>	1170; 1160
	Средиземноморски инфралиторални стридени полета	
	Средиземноморски циркулиторални стридени полета	

4. Група 4: Ливади от мерл

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Атлантически океан		
MB322	Ливади от мерл върху атлантически инфралиторални едрозърнести седименти	1110; 1160
MB421	Ливади от мерл върху атлантически инфралиторални смесени седименти	1110; 1160
MB622	Ливади от мерл в атлантически инфралиторални тинести седименти	1110; 1160
Средиземно море		
MB3511	Асоциация с родолити в едри пясъци и фин чакъл, смесени от вълните	1110; 1160
MB3521	Асоциация с родолити в едри пясъци и фин чакъл под въздействието на придънни течения	1110; 1160
MB3522	Асоциация с мерл (= Асоциация с <i>Lithothamnion corallioides</i> и <i>Phymatolithon calcareum</i>) върху средиземноморски едри пясъци и чакъл	1110; 1160
MC3521	Асоциация с родолити върху крайбрежни детритови дъна	1110
MC3523	Асоциация с мерл (<i>Lithothamnion corallioides</i> и <i>Phymatolithon calcareum</i>) върху крайбрежни детритови дъна	1110

5. Група 5: Колонии от сунгери, корали и коралинови водорасли

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Атлантически океан		
MC121	Съобщества на фауна, образуваща „туфи“, върху атлантически циркулитрални скали	1170
MC124	Съобщества на фауна в условия на променлива соленост върху атлантически циркулитрални скали	1170; 1130

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
MC126	Съобщества в атлантически циркулиторални пещери и под надвиснали скали	8330; 1170
MC222	Студеноводни коралови рифове в атлантическата циркулиторална зона	1170
MD121	Съобщества от сунгери върху атлантически офшорни циркулиторални скали	1170
MD221	Студеноводни коралови рифове в атлантическата офшорна циркулиторална зона	1170
ME122	Съобщества от сунгери върху атлантически горни батиални скали	1170
ME123	Смесени студеноводни коралови съобщества върху атлантически горни батиални скали	1170
ME221	Атлантически горен батиален студеноводен коралов риф	1170
ME322	Смесено съобщество от студеноводни корали върху атлантически горни батиални едри седименти	
ME324	Струпване на сунгери върху атлантически горни батиални едри седименти	
ME422	Струпване на сунгери върху атлантически горни батиални смесени седименти	
ME623	Струпване на сунгери в атлантическа горна батиална тиня	
ME624	Полета от изправени корали върху атлантическа горна батиална тиня	
MF121	Смесено съобщество от студеноводни корали върху атлантически долни батиални скали	1170
MF221	Атлантически долни батиални студеноводни коралови рифове	1170
MF321	Смесено съобщество от студеноводни корали върху атлантически долни батиални едри седименти	
MF622	Струпване на сунгери в атлантическа долна батиална тиня	
MF623	Полета от изправени корали върху атлантическа долна батиална тиня	

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Балтийско море		
MB138	Балтийски инфралиторални скали и камъни, характеризиращи се с епибентосни сюнгери	1170; 1160
MB43A	Балтийски инфралиторални смесени седименти, характеризиращи се с епибентосни сюнгери (Porifera)	1160; 1170
MC133	Балтийски циркалиторални скали и камъни, характеризиращи се с епибентосни квидарии	1170; 1160
MC136	Балтийски циркалиторални скали и камъни, характеризиращи се с епибентосни сюнгери	1170; 1160
MC433	Балтийски циркалиторален смесен седимент, характеризиращ се с епибентосни мешести	1160; 1170
MC436	Балтийски циркалиторални смесени седименти, характеризиращи се с епибентосни сюнгери	1160
Черно море		
MD24	Черноморски офшорни циркалиторални биогеенни местообитания	1170
ME14	Черноморски горни батиални скали	1170
ME24	Черноморско горно батиално биогеенно местообитание	1170
MF14	Черноморски долни батиални скали	1170
Средиземно море		
MB151E	Фациеси с <i>Cladocora caespitosa</i>	1170; 1160
MB151Q	Фациеси с <i>Astroides calycularis</i>	1170; 1160
MB151 α	Фациеси и асоциация на королигенна биоценоза (в анклав)	1170; 1160
MC1519	Фациеси с <i>Eunicella cavolini</i>	1170; 1160

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
MC151A	Фациса с <i>Eunicella singularis</i>	1170; 1160
MC151B	Фациса с <i>Paramuricea clavata</i>	1170; 1160
MC151E	Фациса с <i>Leptogorgia sarmentosa</i>	1170; 1160
MC151F	Фациса с <i>Anthipatella subpinnata</i> и оскъдни червени водорасли	1170; 1160
MC151G	Фациса с масивни сюнтери и оскъдни червени водорасли	1170; 1160
MC1522	Фациса с <i>Corallium rubrum</i>	8330; 1170
MC1523	Фациса с <i>Leptopsammia pruvoti</i>	8330; 1170
MC251	Коралигенни платформи	1170
MC6514	Фациса на лепкави тини с <i>Alcyonium palmatum</i> и <i>Parastichopus regalis</i> върху циркалиторална тиня	1160
MD151	Биоценоза на средиземноморски скали в периферията на шелфа	1170
MD25	Средиземноморски офшорни циркалиторални биогенни местообитания	1170
MD6512	Фациса на лепкави тини с <i>Alcyonium palmatum</i> и <i>Parastichopus regalis</i> върху долна циркалиторална тиня	
ME1511	Средиземноморски горни батиални рифове <i>Lophelia pertusa</i>	1170
ME1512	Средиземноморски горни батиални рифове <i>Madrepora oculata</i>	1170
ME1513	Средиземноморски горни батиални рифове <i>Madrepora oculata</i> и <i>Lophelia pertusa</i>	1170
ME6514	Средиземноморски горни батиални фациса с <i>Pheronema carpenteri</i>	
MF1511	Средиземноморски долни батиални рифове <i>Lophelia pertusa</i>	1170
MF1512	Средиземноморски долни батиални рифове <i>Madrepora oculata</i>	1170

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
MF1513	Средиземноморски долни батиални рифове <i>Madrepora oculata</i> и <i>Lophelia pertusa</i>	1170
MF6511	Средиземноморски долни батиални фациеси в пясъчливи тини с <i>Thenea muricata</i>	
MF6513	Средиземноморски долни батиални фациеси в компактна тиня с <i>Isidella elongata</i>	

6. Група 6: Извори и отвори

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Атлантически океан		
MB128	Извори и отвори в атлантически инфралиторални скали	1170; 1160; 1180
MB627	Извори и отвори в атлантическа инфралиторална тиня	1130; 1160
MC127	Извори и отвори в атлантически циркалиторални скали	1170; 1180
MC622	Извори и отвори в атлантическа циркалиторална тиня	1160
MD122	Извори и отвори в атлантически офшорни циркалиторални скали	1170
MD622	Извори и отвори в атлантическа офшорна циркалиторална тиня	

7. Група 7: Меки седименти (не по-дълбоки от 1 000 метра дълбочина)

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
Атлантически океан		
MA32	Атлантически крайбрежен едър седимент	1130; 1160
MA42	Атлантически литорален смесен седимент	1130; 1140; 1160
MA52	Атлантически литорален пясък	1130; 1140; 1160
MA62	Атлантическа литорална тиня	1130; 1140; 1160
MB32	Атлантически инфралиторален едър седимент	1110; 1130; 1160
MB42	Атлантически инфралиторален смесен седимент	1110; 1130; 1150; 1160
MB52	Атлантически инфралиторален пясък	1110; 1130; 1150; 1160
MB62	Атлантическа инфралиторална тиня	1110; 1130; 1160
MC32	Атлантически циркалиторален едър седимент	1110; 1160
MC42	Атлантически циркалиторален смесен седимент	1110; 1160
MC52	Атлантически циркалиторален пясък	1110; 1160
MC62	Атлантическа циркалиторална тиня	1160
MD32	Атлантически офшорен циркалиторален едър седимент	
MD42	Атлантически офшорен циркалиторален смесен седимент	
MD52	Атлантически офшорен циркалиторален пясък	
MD62	Атлантическа офшорна циркалиторална тиня	
ME32	Атлантически горен батиален едър седимент	

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
ME42	Атлантически горен батиален смесен седимент	
ME52	Атлантически горен батиален пясък	
ME62	Атлантическа горна батиална тиня	
MF32	Атлантически долен батиален едър седимент	
MF42	Атлантически долен батиален смесен седимент	
MF52	Атлантически долен батиален пясък	
MF62	Атлантическа долна батиална тиня	
Балтийско море		
MA33	Балтийски хидролиторален едър седимент	1130; 1160; 1610; 1620
MA43	Балтийски хидролиторален смесен седимент	1130; 1140; 1160; 1610
MA53	Балтийски хидролиторален пясък	1130; 1140; 1160; 1610
MA63	Балтийска хидролиторална тиня	1130; 1140; 1160; 1650
MB33	Балтийски инфралиторален едър седимент	1110; 1150; 1160
MB43	Балтийски инфралиторален смесен седимент	1110; 1130; 1150; 1160; 1170; 1650
MB53	Балтийски инфралиторален пясък	1110; 1130; 1150; 1160
MB63	Балтийска инфралиторална тиня	1130; 1150; 1160; 1650

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
MC33	Балтийски циркулиторален едър седимент	1110; 1160
MC43	Балтийски циркулиторален смесен седимент	1160; 1170
MC53	Балтийски циркулиторален пясък	1110; 1160
MC63	Балтийска циркулиторална тиня	1160; 1650
MD33	Балтийски офшорен циркулиторален едър седимент	
MD43	Балтийски офшорен циркулиторален смесен седимент	
MD53	Балтийски офшорен циркулиторален пясък	
MD63	Балтийски офшорна циркулиторална тиня	
Черно море		
MA34	Черноморски литорален едър седимент	1160
MA44	Черноморски литорален смесен седимент	1130; 1140; 1160
MA54	Черноморски литорален пясък	1130; 1140; 1160
MA64	Черноморска литорална тиня	1130; 1140; 1160
MB34	Черноморски инфралиторален едър седимент	1110; 1160
MB44	Черноморски инфралиторален смесен седимент	1110; 1170
MB54	Черноморски инфралиторален пясък	1110; 1130; 1160
MB64	Черноморска инфралиторална тиня	1130; 1160
MC34	Черноморски циркулиторален едър седимент	1160
MC44	Черноморски циркулиторален смесен седимент	
MC54	Черноморски циркулиторален пясък	1160
MC64	Черноморска циркулиторална тиня	1130; 1160
MD34	Черноморски офшорен циркулиторален едър седимент	

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
MD44	Черноморски офшорен циркалиторален смесен седимент	
MD54	Черноморски офшорен циркалиторален пясък	
MD64	Черноморска офшорна циркалиторална тиня	
Средиземно море		
MA35	Средиземноморски литорален едър седимент	1160; 1130
MA45	Средиземноморски литорален смесен седимент	1140; 1160
MA55	Средиземноморски литорален пясък	1130; 1140; 1160
MA65	Средиземноморска литорална тиня	1130; 1140; 1150; 1160
MB35	Средиземноморски инфралиторален едър седимент	1110; 1160
MB45	Средиземноморски инфралиторален смесен седимент	
MB55	Средиземноморски инфралиторален пясък	1110; 1130; 1150; 1160
MB65	Средиземноморска инфралиторална тиня	1130; 1150
MC35	Средиземноморски циркалиторален едър седимент	1110; 1160
MC45	Средиземноморски циркалиторален смесен седимент	
MC55	Средиземноморски циркалиторален пясък	1110; 1160
MC65	Средиземноморска циркалиторална тиня	1130; 1160
MD35	Средиземноморски офшорен циркалиторален едър седимент	
MD45	Средиземноморски офшорен циркалиторален смесен седимент	
MD55	Средиземноморски офшорен циркалиторален пясък	
MD65	Средиземноморска офшорна циркалиторална тиня	
ME35	Средиземноморски горен батиален едър седимент	

Код по EUNIS	Наименование на типа местообитание в EUNIS	Съответен код на типа местообитание, както е посочено в приложение I към Директива 92/43/ЕИО
ME45	Средиземноморски горен батиален смесен седимент	
ME55	Средиземноморски горен батиален пясък	
ME65	Средиземноморска горна батиална тиня	
MF35	Средиземноморски долен батиален едър седимент	
MF45	Средиземноморски долен батиален смесен седимент	
MF55	Средиземноморски долен батиален пясък	
MF65	Средиземноморска долна батиална тиня	

ПРИЛОЖЕНИЕ III

МОРСКИ ВИДОВЕ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 5, ПАРАГРАФ 5

- 1) куинсланска риба трион (*Pristis clavata*);
- 2) дребнозъба риба трион (*Pristis pectinata*);
- 3) обикновена риба трион (*Pristis pristis*);
- 4) гигантска акула (*Cetorhinus maximus*) и бяла акула (*Carcharodon carcharias*);
- 5) гладка светеща акула (*Etmopterus pusillus*);
- 6) манта от вида *Mobula alfredi* (*Mobula alfredi*);
- 7) морски дявол (*Mobula birostris*);
- 8) дяволска риба (*Mobula mobular*);
- 9) гвинейски морски дявол (*Mobula rochebrunei*);
- 10) японски морски дявол (*Mobula japonica*);
- 11) гладкоопашат морски дявол (*Mobula thurstoni*);
- 12) дългорог морски дявол (*Mobula eregoodootenkee*);
- 13) бодлив морски дявол (*Mobula tarascanus*);
- 14) късопер морски дявол (*Mobula kuhlii*);

- 15) малък морски дявол (*Mobula hypostoma*);
 - 16) норвежки скат (*Dipturus nidarosiensis*);
 - 17) бял скат (*Rostroraja alba*);
 - 18) риби китара (*Rhinobatidae*);
 - 19) морски ангел (*Squatina squatina*);
 - 20) съомга (*Salmo salar*);
 - 21) морска пъстърва (*Salmo trutta*);
 - 22) *Coregonus oxyrhynchus*
-

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

СПИСЪК НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ЕКОСИСТЕМИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 11, ПАРАГРАФ 2

Показател	Описание, единици и методика за определяне и наблюдение на показателя
Индекс на полските пеперуди	<p>Описание: Този показател се състои от видове, за които се счита, че са характерни за европейските затревени площи, и които се срещат в голяма част от Европа; по-голямата част от видовете са обхванати от схемите за наблюдение на пеперудите. Показателят се основава на средната геометрична стойност на тенденциите при видовете.</p> <p>Единица: Индекс.</p> <p>Методика: разработена и използвана от Butterfly Conservation Europe, Van Swaay, C.A.M, Assessing Butterflies in Europe — Butterfly Indicators 1990—2018 (Оценка на пеперудите в Европа — показатели за пеперудите 1990—2018 г.), технически доклад, Butterfly Conservation Europe, 2020 г.</p>
Запаси от органичен въглерод в обработваеми минерални почви	<p>Описание: С този показател се описват запасите от органичен въглерод в обработваемите минерални почви на дълбочина от 0 до 30 cm.</p> <p>Единица: Тонове органичен въглерод/ha.</p> <p>Методика: посочена в приложение V към Регламент (ЕО) 2018/1999 в съответствие с Указанията от 2006 г. на МКИК за националните инвентаризации на емисиите на парникови газове и подкрепена от Рамковото изследване на земеползването и земното покритие (LUCAS), Jones A. и др., LUCAS Soil 2022, технически доклад на JRC, Служба за публикации на Европейския съюз, 2021 г.</p>

Показател	Описание, единици и методика за определяне и наблюдение на показателя
<p>Дял на земеделската земя с голямо разнообразие в характеристиките на ландшафта</p>	<p>Описание: Голямото разнообразие в характеристиките на ландшафта, като например буферни ивици, живи плетове, отделни и групи дървета, дървесни редици, синори, малки парцели, канавки, водни течения, малки влажни зони, подпорни стени за терасиране, каменни пирамиди и стени, малки езера и културни обекти, са елементи на постоянна естествена или полуестествена растителност, присъстващи в селскостопански контекст, които предоставят екосистемни услуги и подкрепа за биологичното разнообразие.</p> <p>За да бъде постигнато това, характеристиките на ландшафта трябва да бъдат подложени на възможно най-малко отрицателни външни смущения, така че да се осигурят безопасни местообитания за различните таксони, и поради това трябва да отговарят на следните условия:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) не могат да бъдат използвани за целите на селскостопанското производство (включително за паша или производство на фураж), освен в случаите, когато това е необходимо за опазването на биологичното разнообразие; и б) следва да не получават обработка с торове или пестициди, с изключение на третиране с ниско потребление на твърд оборски тор. <p>Земите, оставени под угар, включително временно, могат да се считат за земи с голямо разнообразие в характеристиките на ландшафта, ако отговарят на критериите, определени във втора алинея, букви а) и б). Плододайните дървета, които са част от устойчиви агро-лесовъдни системи, или дърветата в екстензивни стари овощни градини върху постоянно затревени площи и плододайните елементи в живите плетове също могат да се считат за голямо разнообразие в характеристиките на ландшафта, ако отговарят на критерия, определен във втора алинея, буква б), и ако събирането на реколтата се извършва само в моменти, когато това не би изложило на риск високите равнища на биологично разнообразие.</p>

Показател	Описание, единици и методика за определяне и наблюдение на показателя
	<p>Единица: Процент (дял от използваната земеделска площ).</p> <p>Методика: разработена по показател I.21, приложение I към Регламент (ЕС) 2021/2115, въз основа на последната актуализирана версия на LUCAS за елементите на ландшафта, Ballin M. и др., Redesign sampling for Land Use/Cover Area Survey (LUCAS) (Промяна на вземането на проби за изследване на земеползването/земното покритие), Евростат, 2018 г., и за оставяне на земя под угар, Farm Structure, Reference Metadata in Single Integrated Metadata Structure (Структура на земеделските стопанства, референтни метаданни в единната интегрирана структура на метаданните), онлайн публикация, Евростат, и когато е приложимо, за голямо разнообразие в характеристиките на ландшафта, които не са включени в методиката по-горе, разработена от държавите членки методика съгласно член 11, параграф 7 от настоящия регламент.</p> <p>Методиката LUCAS се актуализира редовно, за да се повиши надеждността на данните, използвани в Съюза и на национално равнище от държавите членки при изпълнението на техните национални планове за възстановяване на природата.</p>

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ИНДЕКС НА ОБИКНОВЕНИТЕ ВИДОВЕ ПТИЦИ, ЖИВЕЕЩИ ВЪРХУ ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ, НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ

Описание

В индекса на обикновените видове птици, живеещи върху земеделски земи, се обобщават тенденциите при популациите на често срещани и широко разпространени птици, живеещи върху обработваеми земи, като неговата цел е да служи като показател за оценка на състоянието на биологичното разнообразие на селскостопанските екосистеми в Европа. Националният индекс на обикновените видове птици, живеещи върху земеделски земи, представлява съставен индекс, обхващащ множество видове, с който се измерва процентът на изменение в относителното изобилие на видовете птици, живеещи върху земеделски земи, в избрани площи за проучване на национално равнище. Този индекс се основава на специално подбрани видове, които зависят от местообитанията в земеделските земи по отношение на храненето или гнезденето, или и двете. Националните индекси на обикновените видове птици, живеещи върху земеделски земи, се основават на набори от видове, които са от значение за всяка държава членка. Националният индекс на обикновените видове птици, живеещи върху земеделски земи, се изчислява по отношение на базова година, за която стойността на индекса обикновено е определена на 100. Стойностите на тенденциите показват общото изменение на популациите в размера на популациите на включените в индекса птици, живеещи върху земеделски земи, в течение на годините.

Методика: Brlík и др. (2021 г.): Long-term and large-scale multispecies dataset tracking population changes of common European breeding birds. *Sci Data* 8, 21.

<https://doi.org/10.1038/s41597-021-00804-2>

„Държави членки с по-силно намалени в исторически план популации на птиците, живеещи върху земеделски земи“ означава държави членки, в които половината или повече видове, допринасящи за националния индекс на обикновените видове птици, живеещи върху земеделски земи, имат отрицателна тенденция в дългосрочен план по отношение на популацията. В държавите членки, в които не е налична информация за дългосрочните тенденции при популациите за някои видове, се използва информация за европейския статус на видовете.

Тези държави членки са:

Чехия

Дания

Германия

Естония

Испания

Франция

Италия

Люксембург

Унгария

Нидерландия

Финландия

„Държави членки с по-слабо намалени в исторически план популации на птици, живеещи върху земеделски земи“, означава държави членки, в които по-малко от половината от видовете, допринасящи за националния индекс на обикновените видове птици, живеещи върху земеделски земи, имат отрицателна тенденция в дългосрочен план по отношение на популациите. В държавите членки, в които не е налична информация за дългосрочните тенденции при популациите за някои видове, се използва информация за европейския статус на видовете.

Тези държави членки са:

Белгия

България

Ирландия

Гърция

Хърватия

Кипър

Латвия

Литва

Малта

Австрия

Полша

Португалия

Румъния

Словения

Словакия

Швеция

**Списък на видовете, използвани за индекса на обикновените видове птици, живеещи
върху земеделски земи, в държавите членки**

Белгия - Фландрия

Белгия - Валония

Alauda arvensis

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Anthus pratensis

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Corvus frugilegus

Haematopus ostralegus

Emberiza citrinella

Hirundo rustica

Falco tinnunculus

Limosa limosa

Hirundo rustica

Linaria cannabina

Lanius collurio

Motacilla flava

Linaria cannabina

Numenius arquata

Miliaria calandra

Passer montanus

Motacilla flava

Perdix perdix

Passer montanus

Saxicola torquatus

Perdix perdix

Sylvia communis

Saxicola torquatus

Vanellus vanellus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

България

Alauda arvensis

Carduelis carduelis

Coturnix coturnix

Corvus frugilegus

Emberiza hortulana

Emberiza melanocephala

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Lanius collurio

Linaria cannabina

Miliaria calandra

Motacilla flava

Perdix perdix

Passer montanus

Sylvia communis

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Upupa epops

Чехия

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Ciconia ciconia

Corvus frugilegus

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Hirundo rustica

Lanius collurio

Linaria cannabina

Miliaria calandra

Motacilla flava

Passer montanus

Perdix perdix

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

Дания

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Carduelis carduelis

Corvus corone

Corvus frugilegus

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Gallinago gallinago

Hirundo rustica

Lanius collurio

Linaria cannabina

Miliaria calandra

Motacilla alba

Motacilla flava

Oenanthe oenanthe

Passer montanus

Perdix perdix

Saxicola rubetra

Sylvia communis

Sylvia curruca

Turdus pilaris

Vanellus vanellus

Германия

Alauda arvensis

Athene noctua

Emberiza citrinella

Lanius collurio

Limosa limosa

Lullula arborea

Miliaria calandra

Milvus milvus

Saxicola rubetra

Vanellus vanellus

Естония

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Corvus frugilegus

Emberiza citrinella

Hirundo rustica

Lanius collurio

Linaria cannabina

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola rubetra

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

Ирландия

Carduelis carduelis

Columba oenas

Columba palumbus

Corvus cornix

Corvus frugilegus

Corvus monedula

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Fringilla coelebs

Hirundo rustica

Chloris chloris

Linaria cannabina

Motacilla alba

Passer domesticus

Phasianus colchicus

Pica pica

Saxicola torquatus

Sturnus vulgaris

Гърция

Alauda arvensis

Apus apus

Athene noctua

Calandrella brachydactyla

Carduelis carduelis

Carduelis chloris

Ciconia ciconia

Corvus corone

Corvus monedula

Delichon urbicum

Emberiza cirrus

Emberiza hortulana

Emberiza melanocephala

Falco naumanni

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo daurica

Hirundo rustica

Lanius collurio

Lanius minor

Lanius senator

Linaria cannabina

Lullula arborea

Luscinia megarhynchos

Melanocorypha calandra

Miliaria calandra

Motacilla flava

Oenanthe hispanica

Oenanthe oenanthe

Passer domesticus

Passer hispaniolensis

Passer montanus

Pica pica

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Streptopelia decaocto

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia melanocephala

Уррра еrops

Испания

Alauda arvensis

Alectoris rufa

Athene noctua

Calandrella brachydactyla

Carduelis carduelis

Cisticola juncidis

Corvus monedula

Coturnix coturnix

Emberiza calandra

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Linaria cannabina

Melanocorypha calandra

Merops apiaster

Oenanthe hispanica

Passer domesticus

Passer montanus

Pica pica

Pterocles orientalis

Streptopelia turtur

Sturnus unicolor

Tetrax tetrax

Upupa epops

Франция

Alauda arvensis

Alectoris rufa

Anthus campestris

Anthus pratensis

Buteo buteo

Corvus frugilegus

Coturnix coturnix

Emberiza cirius

Emberiza citrinella

Emberiza hortulana

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Lanius collurio

Linaria cannabina

Lullula arborea

Melanocorypha calandra

Motacilla flava

Oenanthe oenanthe

Perdix perdix

Saxicola torquatus

Saxicola rubetra

Sylvia communis

Upupa epops

Vanellus vanellus

Хърватия

Alauda arvensis

Anthus campestris

Anthus trivialis

Carduelis carduelis

Coturnix coturnix

Emberiza cirrus

Emberiza citrinella

Emberiza melanocephala

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Jynx torquilla

Lanius collurio

Lanius senator

Linaria cannabina

Lullula arborea

Luscinia megarhynchos

Miliaria calandra

Motacilla flava

Oenanthe hispanica

Oriolus oriolus

Passer montanus

Pica pica

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Streptopelia turtur

Sylvia communis

Upupa epops

Vanellus vanellus

Италия

Alauda arvensis

Anthus campestris

Calandrella brachydactyla

Carduelis carduelis

Carduelis chloris

Corvus cornix

Emberiza calandra

Emberiza hortulana

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Jynx torquilla

Lanius collurio

Luscinia megarhynchos

Melanocorypha calandra

Motacilla alba

Motacilla flava

Oriolus oriolus

Passer domesticus italiae

Passer hispaniolensis

Passer montanus

Pica pica

Saxicola torquatus

Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus unicolor

Sturnus vulgaris

Upupa epops

Кипър

Alectoris chukar

Athene noctua

Carduelis carduelis

Cisticola juncidis

Clamator glandarius

Columba palumbus

Coracias garrulus

Corvus corone cornix

Coturnix coturnix

Emberiza calandra

Emberiza melanocephala

Falco tinnunculus

Francolinus francolinus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Chloris chloris

Iduna pallida

Linaria cannabina

Oenanthe cypriaca

Parus major

Passer hispaniolensis

Pica pica

Streptopelia turtur

Sylvia conspicillata

Sylvia melanocephala

Латвия

Acrocephalus palustris

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Carduelis carduelis

Carpodacus erythrinus

Ciconia ciconia

Crex crex

Emberiza citrinella

Lanius collurio

Locustella naevia

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola rubetra

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

Литва

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Carduelis carduelis

Ciconia ciconia

Crex crex

Emberiza citrinella

Hirundo rustica

Lanius collurio

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola rubetra

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

Люксембург

Alauda arvensis

Emberiza citrinella

Lanius collurio

Linaria cannabina

Passer montanus

Saxicola torquatus

Sylvia communis

Унгария

Alauda arvensis

Anthus campestris

Coturnix coturnix

Emberiza calandra

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Lanius collurio

Lanius minor

Locustella naevia

Merops apiaster

Motacilla flava

Perdix perdix

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Sylvia nisoria

Vanellus vanellus

Малта

Calandrella brachydactyla

Linaria cannabina

Cettia cetti

Cisticola juncidis

Coturnix coturnix

Emberiza calandra

Lanius senator

Monticola solitarius

Passer hispaniolensis

Passer montanus

Serinus serinus

Streptopelia decaocto

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia conspicillata

Sylvia melanocephala

Нидерландия

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Athene noctua

Calidris pugnax

Carduelis carduelis

Corvus frugilegus

Coturnix coturnix

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Gallinago gallinago

Haematopus ostralegus

Hippolais icterina

Hirundo rustica

Limosa limosa

Miliaria calandra

Motacilla flava

Numenius arquata

Passer montanus

Perdix perdix

Saxicola torquatus

Spatula clypeata

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Tringa totanus

Turdus viscivorus

Vanellus vanellus

Австрия

Acrocephalus palustris

Alauda arvensis

Anthus spinoletta

Anthus trivialis

Carduelis carduelis

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Jynx torquilla

Lanius collurio

Linaria cannabina

Lullula arborea

Miliaria calandra

Oenanthe oenanthe

Passer montanus

Perdix perdix

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Serinus citrinella

Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Turdus pilaris

Vanellus vanellus

Польша

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Ciconia ciconia

Emberiza citrinella

Emberiza hortulana

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Lanius collurio

Limosa limosa

Linaria cannabina

Miliaria calandra

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola torquatus

Saxicola rubetra

Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Upupa epops

Vanellus vanellus

Португалия

Athene noctua

Bubulcus ibis

Carduelis carduelis

Chloris chloris

Ciconia ciconia

Cisticola juncidis

Coturnix coturnix

Delichon urbicum

Emberiza cirrus

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Lanius meridionalis

Linaria cannabina

Merops apiaster

Miliaria calandra

Milvus migrans

Passer domesticus

Pica pica

Saxicola torquatus

Serinus serinus

Sturnus unicolor

Upupa epops

Румъния

Alauda arvensis

Anthus campestris

Calandrella brachydactyla

Ciconia ciconia

Corvus frugilegus

Emberiza calandra

Emberiza citrinella

Emberiza hortulana

Emberiza melanocephala

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Lanius collurio

Lanius minor

Linaria cannabina

Melanocorypha calandra

Motacilla flava

Passer montanus

Perdix perdix

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Upupa epops

Vanellus vanellus

Словения

Acrocephalus palustris

Alauda arvensis

Anthus trivialis

Carduelis carduelis

Columba oenas

Columba palumbus

Emberiza calandra

Emberiza cirrus

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Jynx torquilla

Lanius collurio

Linaria cannabina

Lullula arborea

Luscinia megarhynchos

Motacilla flava

Passer montanus

Phoenicurus phoenicurus

Picus viridis

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Upupa epops

Vanellus vanellus

Словакия

Alauda arvensis

Carduelis carduelis

Emberiza calandra

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Hirundo rustica

Chloris chloris

Lanius collurio

Linaria cannabina

Locustella naevia

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Sylvia nisoria

Vanellus vanellus

Финландия

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Corvus monedula

Crex crex

Delichon urbica

Emberiza hortulana

Hirundo rustica

Numenius arquata

Passer montanus

Saxicola rubetra

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Turdus pilaris

Vanellus vanellus

Швеция

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Corvus frugilegus

Emberiza citrinella

Emberiza hortulana

Falco tinnunculus

Hirundo rustica

Lanius collurio

Linaria cannabina

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola rubetra

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

СПИСЪК НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ НА ГОРСКИТЕ ЕКОСИСТЕМИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 12, ПАРАГРАФИ 2 И 3

Показател	Описание, единици и методика за определяне и наблюдение на показателя
Стояща мъртва дървесина	<p>Описание: Този показател показва количеството нежива стояща дървесна биомаса в горите и другите залесени площи.</p> <p>Единица: m³/ha.</p> <p>Методика: разработена и използвана от FOREST EUROPE, State of Europe's Forests 2020, FOREST EUROPE 2020, и в описанието на националната инвентаризация на горите в Tomppo E. et al., National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting, Springer, 2010 г., и като се вземе предвид методиката, изложена в приложение V към Регламент (ЕС) 2018/1999, в съответствие с Указанията от 2006 г. на МКИК за националните инвентаризации на емисиите на парникови газове.</p>
Паднала мъртва дървесина	<p>Описание: Този показател показва количеството нежива дървесна биомаса, намираща се на земята в горите и другите залесени площи.</p> <p>Единица: m³/ha.</p> <p>Методика: разработена и използвана от FOREST EUROPE, State of Europe's Forests 2020, FOREST EUROPE 2020, и в описанието на националната инвентаризация на горите в Tomppo E. et al., National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting, Springer, 2010 г., и като се вземе предвид методиката, изложена в приложение V към Регламент (ЕС) 2018/1999, в съответствие с Указанията от 2006 г. на МКИК за националните инвентаризации на емисиите на парникови газове.</p>

Показател	Описание, единици и методика за определяне и наблюдение на показателя
Дял на горите с неравномерна възрастова структура	<p>Описание: Този показател се отнася до дела на горите с възможност за дърводобив (FAWS) с неравномерна възрастова структура в горите, в сравнение с горите с равномерна възрастова структура.</p> <p>Единица: Процент на FAWS с неравномерна възрастова структура.</p> <p>Методика: разработена и използвана от FOREST EUROPE, State of Europe’s Forests 2020, FOREST EUROPE 2020, и в описанието на националните инвентаризации на горите в Tomppo E. et al., National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting, Springer, 2010 г.</p>
Свързаност на горите	<p>Описание: Свързаността на горите представлява степента на компактност на покритите с гори площи. Тя се определя в диапазона от 0 до 100.</p> <p>Единица: Индекс.</p> <p>Методика: разработена от Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО), Vogt P. et al., FAO – State of the World’s Forests: Forest Fragmentation, Технически доклад на JRC, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2019 г.</p>
Индекс на обикновените горски видове птици	<p>Описание: С показателя за горските птици се описват тенденциите в изобилието на често срещани горски птици в обитаваните от тях европейски райони във времето. Това е съставен индекс, създаден въз основа на данни от наблюдение на видовете птици, характерни за горските местообитания в Европа. Индексът се основава на конкретен списък на видовете във всяка държава членка.</p> <p>Единица: Индекс.</p> <p>Методика: Brlík и др. Long-term and large-scale multispecies dataset tracking population changes of common European breeding birds, Sci Data 8, 21. 2021 г.</p>

Показател	Описание, единици и методика за определяне и наблюдение на показателя
Запаси от органичен въглерод	<p>Описание: С този показател се описват запасите от органичен въглерод в отпадъците и в минералните почви на дълбочина от 0 до 30 cm в горските екосистеми.</p> <p>Единица: Тонове органичен въглерод/ha.</p> <p>Методика: посочена в приложение V към Регламент (ЕО) 2018/1999 в съответствие с Указанията от 2006 г. на МКИК за националните инвентаризации на емисиите на парникови газове и подкрепена от Рамковото изследване на земеползването и земното покритие (LUCAS), Jones A. и др., LUCAS Soil 2022, технически доклад на JRC, Служба за публикации на Европейския съюз, 2021 г.</p>
Дял на горите, в които преобладават местните дървесни видове	<p>Описание: Дял на горите и други залесени земи, в които преобладават (> 50% покритие) местни дървесни видове</p> <p>Единица: Процент</p> <p>Методика: разработена и използвана от FOREST EUROPE, State of Europe's Forests 2020, FOREST EUROPE 2020, и в описанието на националните инвентаризации на горите в Tomppo E. et al., National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting, Springer, 2010 г.</p>

Показател	Описание, единици и методика за определяне и наблюдение на показателя
Разнообразие на дървесните видове	<p>Описание: Този показател описва средния брой дървесни видове, които се срещат в горските площи</p> <p>Единица: Индекс.</p> <p>Методика: основаваща се на FOREST EUROPE, State of Europe's Forests 2020, FOREST EUROPE 2020, и в описанието на националните инвентаризации на горите в Tomppo E. et al., National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting, Springer, 2010 г.</p>

ПРИЛОЖЕНИЕ VII

СПИСЪК НА ПРИМЕРИТЕ ЗА МЕРКИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ, ПОСОЧЕНИ В

ЧЛЕН 14, ПАРАГРАФ 16

- 1) Възстановяване на влажните зони чрез възстановяване на оводняването на пресушени торфища, премахване на структурите, отводняващи торфищата, или премахване на полдери, както и преустановяване на добива на торф.
- 2) Подобряване на хидроложките условия чрез увеличаване на количеството, качеството и динамиката на повърхностните води и на нивата на подземните води за естествените и полуестествените екосистеми.
- 3) Премахване на нежеланата храстовидна растителност или неместните насаждения в затревените площи, влажните зони, горите и площите с рядка растителност.
- 4) Използване на палудиколтура.
- 5) Възстановяване на меандрите на реките и свързване на изкуствено прекъснатите меандри или крайречните U-образни езера.
- 6) Премахване на надлъжните и страничните прегради, като диги и язовири; осигуряване на повече пространство за речната динамика и възстановяване на свободно течащи речни участъци.
- 7) Възстановяване на речните корита, езерата и речните течения през низините, например чрез премахване на изкуственото фиксиране на коритата, оптимизиране на състава на субстрата, подобряване или развитие на покритието на местообитанията.
- 8) Възстановяване на естествените процеси на утаяване.
- 9) Създаване на крайречни буфери, като например крайречни гори, буферни ивици, ливади или пасища.

- 10) Увеличаване на екологичните характеристики на горите, като например големите, старите и умиращите дървета (дървета, представляващи местообитания) и количествата паднала и стояща мъртва дървесина.
- 11) Разнообразяване на структурата на горите по отношение на например видовия състав и възрастта, създаване на възможност за естествено възстановяване и смяна на поколенията дървесни видове.
- 12) Подпомагане на миграцията на произходите и видовете, когато това може да е необходимо поради изменението на климата.
- 13) Подобряване на разнообразието на горите чрез възстановяване на мозайки от негорски местообитания, като например открити участъци с тревни съобщества или пустош, езера или скалисти площи.
- 14) Използване на подходи на горското стопанство, които са „близки до природата“ или „непрекъснатата покривка“; въвеждане на местни дървесни видове.
- 15) Насърчаване на развитието на вековни местни гори и зрели насаждения, например чрез спиране на дърводобива или чрез активно управление, което благоприятства развитието на авторегулаторни функции и подходяща устойчивост.
- 16) Въвеждане на разнообразие в характеристиките на ландшафта в обработваемите земи и интензивно използваните затревени площи, като например буферни ивици, синори с местни цветя, живи плетове, дървета, малки гори, терасиране, езера, коридори на местообитания и екопасажи и др.
- 17) Увеличаване на земеделската площ, която се управлява съгласно агроекологични подходи, като например биологично земеделие или агролесовъдство, отглеждане на смесени култури и редуване на културите, интегрирано управление на вредителите и хранителните вещества.

- 18) Намаляване на интензивността на пашата или режимите на коситба върху затревени площи, когато е приложимо, и възстановяване на екстензивната паша с домашен добитък и режимите на екстензивно косене, когато те са били изоставени.
- 19) Спиране или намаляване на употребата на химически пестициди, както и на изкуствени торове и оборски тор.
- 20) Спиране на разораването на затревените площи и на въвеждането на семена от продуктивни треви.
- 21) Премахване на насажденията в предишните динамични системи на континентални дюни, за да може да се възстанови естествената динамика на вятъра в полза на откритите местообитания.
- 22) Подобряване на свързаността между местообитанията, за да се даде възможност за развитие на популации на видовете и за достатъчен индивидуален или генетичен обмен, както и за миграция на видовете и адаптиране към изменението на климата.
- 23) Създаване на възможност екосистемите да развият собствена естествена динамика, например чрез отказ от събиране на реколта и насърчаване на естествената и дивата природа.
- 24) Премахване и контрол на инвазивните чуждоземни видове и предотвратяване или свеждане до минимум на въвеждането на нови екземпляри.
- 25) Свеждане до минимум на отрицателното въздействие на риболовните дейности върху морската екосистема, например чрез използване на уреди с по-малко въздействие върху морското дъно.
- 26) Възстановяване на важни зони за хвърляне на хайвер и размножаване на риба.
- 27) Осигуряване на структури или субстрати за насърчаване на завръщането на морските организми в подкрепа на възстановяването на корали, стриди или каменни рифове.

- 28) Възстановяване на ливадите с морска трева и горите от водорасли чрез активно стабилизиране на морското дъно, намаляване и, когато е възможно, премахване на натиска или чрез активно размножаване и засаждане.
- 29) Възстановяване или подобряване на състоянието на характерната местна популация от видове, жизненоважна за екологията на морските местообитания, чрез предприемане на пасивни или активни мерки за възстановяване, например въвеждане на млади екземпляри.
- 30) Намаляване на различните форми на замърсяване на морската среда, като натрупването с хранителни вещества, шумовото замърсяване и пластмасовите отпадъци.
- 31) Увеличаване на градските зелени пространства с екологични характеристики, като например паркове, дървета и залесени участъци, зелени покриви, затревени площи с диви цветя, градини, градско градинарство, улици с дървета, градски ливади и живи плетове, езера и водни течения, като се вземат предвид, наред с другото, разнообразието на видовете, местните видове, местните условия и устойчивостта спрямо изменението на климата.
- 32) Спиране, намаляване или отстраняване на замърсяването с фармацевтични продукти, опасни химикали, градски и промишлени отпадъчни води и други отпадъци, включително битови отпадъци и пластмаси, както и светлината във всички екосистеми.
- 33) Превръщане на изоставени промишлени терени, бивши промишлени зони и кариери в природни обекти.
-